

INHOUDSTAFEL

- ..... Voorwoord
- ..... Meer dan 14 miljoen prestaties in opvang en preventie
- ..... Bestuursorganen en organogram

● 1. Preventieve Gezinsondersteuning

Veelzijdigheid troef in de preventieve dienstverlening

1. Zwangerschap en bevalling
  - 1.1 Infoavonden
  - 1.2 Moederboekje, zwangerschapspakket en zwangerschapsnieuwsbrieven
  - 1.3 Bezoeken aan pasbevallen vrouwen in kraamklinieken
  - 1.4 Samenwerking met vroedvrouwen
  - 1.5 Prenatale consultatiebureaus
2. De eerste weken, maanden en jaren van het kind: een professionele begeleiding op maat
  - 2.1 Informatieaanbod
  - 2.2 Gezinsbezoeken
  - 2.3 Consulten
  - 2.4 Vaccinaties
  - 2.5 Gehoorscreening
  - 2.6 Opvoedingsondersteuning
3. Bijzondere zorg en hulpverlening
  - 3.1 Hulpverlening aan kinderen in probleem- of crisissituaties
  - 3.2 Kindermishandeling
  - 3.3 Adoptie
4. Het dienstverleningsaanbod in een nieuw jasje
5. Andere specifieke activiteiten in 2005
  - 5.1 Opvoedingsondersteuning
  - 5.2 Versterken van de dienstverlening aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen
  - 5.3 Integrale jeugdhulpverlening
  - 5.4 Veiligheid van kinderartikelen

● 2. Kinderopvang

Een nieuw concept en uitbreiding voor de kinderopvang

1. Kinderopvang in cijfers
  - 1.1 Aantal opvangplaatsen
  - 1.2 Aantal opvangvoorzieningen
  - 1.3 Aantal aanwezige kinderen in het Vlaams Gewest
  - 1.4 Aantal verblijfsdagen
  - 1.5 Gemiddelde ouderbijdrage in de erkende kinderopvang
2. Kwaliteitszorg
  - 2.1 Studiedagen kwaliteitszorg over meten, analyseren en verbeteren van de werking
  - 2.2 ZiKo - zelfevaluatie-instrument voor welbevinden en betrokkenheid in de kinderopvang
  - 2.3 Medische preventie in de kinderopvang
  - 2.4 Competentiebevordering
  - 2.5 Brandveiligheid
  - 2.6 Het Grote Kinderopvangboek
3. Specifieke activiteiten in 2005

.....● 3. Inspectie

1. Inspectiebezoeken
2. Planning van de inspectiebezoeken
3. Een dynamische planning van de bezoeken

.....● 4. Klachtendienst

1. Evolutie van het aantal oproepen
2. Klachten over de dienstverlening van Kind en Gezin
3. Klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin
4. Aanbevelingen naar aanleiding van klachten

.....● 5. Managementondersteuning

1. K&G-Academie
2. Informatisering
3. Marketing en communicatie
  - 3.1 Externe communicatie
  - 3.2 Interne communicatie
4. Project telefonische dienstverlening

.....● 6. Sociaal verslag

1. Personeelsopbouw
2. Leeftijd en geslacht
3. Overwegend vrouwelijk personeel
4. Diversiteit in de arbeidsverdeling
5. Focus op de regioverpleegkundige
6. Vorming en ontwikkeling
7. Sociale Dienst
8. Aandachtspunten in het personeelsbeleid
  - 8.1 Actieplan audit salarisadministratie en dossierbeheer

.....● 7. Financieel verslag

1. Begrotingsevolutie in 2005
  - 1.1 Initiële begroting en begrotingscontrole: evolutie van de dotatie
    - 1.1.1 Dotatie aan Kind en Gezin
    - 1.1.2 Dotatie aan Kind en Gezin gefinancierd met de netto-opbrengsten van de Nationale Loterij
    - 1.1.3 Dotatie aan Kind en Gezin voor de financiering van de toelagen voor aankoop, bouw, verbouwing, uitbreiding en uitrusting van crèches ('VIPA-investeringsdotatie')
    - 1.1.4 Vastleggingsmachtigingen aan Kind en Gezin
  - 1.2 Uitvoering van de begroting
    - 1.2.1 Resultaat
    - 1.2.2 Ontvangsten in 2005
    - 1.2.3 Uitgaven in 2005
2. Stand van zaken op 31 december 2005
  - 2.1 Gecumuleerd budgettair resultaat
    - 2.1.1 Gecumuleerd resultaat op de werkingsdotatie
    - 2.1.2 Gecumuleerd resultaat op de 'VIPA-investeringsdotatie'
  - 2.2 Reservefonds

VOORWOORD

Elke medaille heeft ook een keerzijde.
En zo kenmerkte zich ook de jaarwerking 2005 van Kind en Gezin!

Het jaar 2005 startte met een nieuwe Raad van Bestuur. De leden namen meteen hun mandaat als bestuurder met veel enthousiasme op. Zin voor verantwoordelijkheid en creativiteit ontbrak niet. De samenwerking met de administratie van Kind en Gezin verliep in een sfeer van open communicatie en positief overleg, wat leidde tot goed onderbouwde en verantwoorde beslissingen.

Terzelfder tijd wisten de leden van de Raad van Bestuur dat zij hun mandaat uitoefenden midden in het aan de gang zijnde proces van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, met de (on)zekerheid van een nakend einde van het bestaan van een Raad van Bestuur in de omschakeling van de overheidsinstelling Kind en Gezin naar een Intern Verzelfstandigd Agentschap.

De kernopdrachten van Kind en Gezin in het domein van de preventieve gezinsondersteuning kenden een niet te evenaren succes. Een stijgend aantal geboorten en een toenemend vertrouwen van gezinnen in deze dienstverlening mochten terecht een succesverhaal genoemd worden. De blauwdruk voor een hedendaagse dienstverlening in de preventieve gezinsondersteuning kreeg concreet gestalte en de bakens voor de toekomst werden uitgezet. De operationalisering kon in de directe toekomst gerealiseerd worden.

De keerzijde van dit verhaal was het verder groeiende tekort aan mensen en middelen om een blijvende kwaliteitsvolle dienstverlening te kunnen waarborgen. De roep van het kind en van het gezin waarin het geboren werd en opgroeit, werd door de beleidsmakers minder goed gehoord en begrepen.

Is preventie niet de meest essentiële schakel in het totale dienstverleningspakket? Als investeren in kinderen investeren in de toekomst is, dan leerde 2005 dat hierin nog een lange weg moet worden afgelegd waarin beleidskeuzes zich meer en meer opdringen.

In 2005 was de vraag naar meer kinderopvangplaatsen alweer aan de orde. Hoe kan er een zinvol antwoord gegeven worden op de vraag naar een degelijke combinatie van gezin en arbeid als gezinnen in sommige regio's geen kinderopvang vinden?

De voogdijminister erkende deze grote verzuchtingen en maakte de weg vrij om in 2006-2007 in een uitbreiding met 3000 plaatsen in de kinderopvang te voorzien. Meteen gaf deze besluitvorming een lichte glans aan de medaille in het aanreiken van toekomstmogelijkheden voor de vragen van tal van gezinnen.

Bovendien kwam er ook een nieuw conceptueel kader voor de organisatie van de kinderopvang aan de orde. Dit opende verdere toekomstperspectieven binnen het Vlaamse kinderopvanglandschap.

Intussen gleed het werkjaar 2005 voorbij. De administratie van Kind en Gezin nam talrijke uitdagingen deskundig en grondig aan. De onzekerheden inzake de verwezenlijking van het Intern Verzelfstandigd Agentschap Kind en Gezin weerhield de bestuurders, noch het personeel van Kind en Gezin ervan om gemotiveerd en plichtsgetrouw de missie van Kind en Gezin te realiseren.

Beste lezer, de aanzet tot het doornemen van de resultaten van het werkjaar 2005 is gegeven. De ontdekkingstocht kunt u nu aanvangen. Ik nodig u uit om de schitterende kant van de medaille in ogenschouw te nemen, maar vraag u meteen om tegelijk onze partner te willen zijn in de zoektocht naar nieuwe toekomstperspectieven.

Veel leesgenot wens ik u toe!

Lyliane Hebbrecht
voorzitter van de Raad van Bestuur

MEER DAN 14 MILJOEN PRESTATIES IN OPVANG EN PREVENTIE

Lieven Vandenberghé
administrateur-generaal

2005 kende op bestuursvlak eerder een moeilijke start. Het duurde tot begin maart vooraleer een nieuw samengestelde Raad van Bestuur effectief van start kon gaan. De Raad van Bestuur kwam in 2005 11 maal samen, het Bureau 16 keer. Daarnaast waren er op bestuursvlak vele bijeenkomsten van Provinciale Comités, Auditcomité, overleg Bureau met Provinciale Voorzitters. Kortom, een drukke bestuursactiviteit die de instelling in goede banen leidde.

Dit bestuurswerk kreeg de nodige ondersteuning op directieniveau door een intense werking van het Directiecomité, het Strategisch Comité, de Ondernemingsraad (TOC), enz.

Maar vooral de grote inzet van het personeel van Kind en Gezin, de gedrevenheid en motivatie ervan, hun deskundigheid en professionaliteit sprongen in 2005 sterk in het oog. Nooit eerder werden in de geschiedenis van Kind en Gezin zowel op het vlak van kinderopvang als inzake preventieve gezinsondersteuning dergelijke prestaties neergezet.

KINDEROPVANG: VERNIEUWING VAN START

Inzake kinderopvang stelde Kind en Gezin een concept voor met het oog op het stroomlijnen van een nieuwe organisatie van de kinderopvang in Vlaanderen. Dit concept dat transparantie en beschikbaarheid voor ouders van kinderopvang voorstaat, krijgt vooral vorm via het zogenaamde 'Centrum voor Kinderopvang' (CKO), een lokale samenwerkingsvorm in eerste instantie gericht op een transparant aanbod en een oplossingsgerichte dispatching. Op die manier moeten de drie maatschappelijke functies van kinderopvang, de economische, de pedagogische en de sociale, beter kunnen worden ingevuld. Deze CKO's, deze samenwerkingsvorm tussen voorzieningen, zou het draagvlak van de vernieuwing van de kinderopvang kunnen worden.

Daartoe zullen in de loop van 2006 proefprojecten worden opgestart.

Naast deze zoektocht naar vernieuwing ging - uiteraard - veel aandacht naar uitbreiding en naar de voorbereiding van een grote uitbreidingsoperatie in 2006.

Het aantal plaatsen in de voorschoolse opvang steeg in 2005 met meer dan 2000 plaatsen. In de buitenschoolse met 749 plaatsen, zodat er globaal gezien

ongeveer 3000 opvangplaatsen bijkwamen. Gezien Kind en Gezin voor 2005 niet over bijkomende kredieten kan beschikken is deze uitbreiding heel behoorlijk. In de voorschoolse opvang is die uitbreiding quasi volledig te danken aan het zelfstandig initiatief, dat daarmee 36% van de voorschoolse opvang op zich neemt.

Algemeen genomen zijn er per 1000 kinderen onder de 3 jaar 344 plaatsen beschikbaar in het Vlaamse Gewest. Hiermee voldoet Vlaanderen nu reeds aan de Europese afspraak dat er tegen 2010 voor 33% van de kinderen jonger dan 3 jaar een plaats beschikbaar moet zijn in de opvang buiten de familie.

Globaal gezien werden er in de kinderopvang in Vlaanderen vorig jaar 13,4 miljoen prestaties geleverd. Een record. Dit is verre van een eindresultaat. Een nieuwe uitbreidingsoperatie, gepland in 2006, werd met zowel een 'planningsoefening' als een 'witte-vlekkenoefening' grondig voorbereid.

Veel aandacht ging in 2005 daarenboven naar het kwaliteitsaspect en de competentiebevordering in de opvang.

Het zogenaamde 'ZiKO', zelfevaluatie-instrument voor welbevinden en betrokkenheid van kinderen in de opvang, krijgt verdere verspreiding. Ook de inspanningen om op alle niveaus van de kinderopvang competentieprofielen te ontwikkelen, met het oog op een betere selectie, begeleiding en opleiding, werden intensief verdergezet.

Ten slotte is hier zeker de realisatie van 'Het Grote Kinderopvangboek' vermeldenswaard, een toegankelijk boek over kwaliteit voor kinderbegeleiders en onderwijs. Een groot succes.

OPVOEDINGSONDERSTEUNING VERWERFT PLAATS

Stilaan krijgt opvoedingsondersteuning van jonge ouders een vaste plaats in de preventieve dienstverlening van Kind en Gezin. In 2005 werd opnieuw geïnvesteerd in het uitbouwen en professionaliseren van die service. Het informatie-aanbod werd verruimd (o.m. via de website), het spreekuur opvoedingsondersteuning werd algemeen ingevoerd, het Triple-P-programma (Positive Parenting Program) van prof. Matt Sanders werd in Vlaanderen gelanceerd, er werd geëxperimenteerd met videohome-training en de Inloopteams (dienstverlening aan kansarme gezinnen) werden tot 13 uitgebreid.

Naast die intense verkenning van het opvoedingsdomein werden topprestaties neergezet in de preventieve zorg. Het doelgroepbereik voor de consulten in de consultatiebureaus voor het jonge kind steeg (opnieuw) tot het historische percentage van 86,5%! Er werden meer dan 500 000 consulten gerealiseerd. Daardoor kon ook het vaccinatiecijfer steeds beter scoren. Dat Vlaanderen inzake vaccinaties van het jonge kind de Europese (en dus ook de wereld-) top haalt, is hier mede het gevolg van.

Een voorbeeld daarvan is dat het pneumokokkenvaccin, dat nog steeds niet gratis ter beschikking wordt gesteld, in 2005 toch reeds 87 945 keer werd toegediend.

Kind en Gezin leverde ook een grote bijdrage in het operationaliseren van Vaccinnet, de Vlaamse Vaccinatiedatabank. Niet alleen wordt Vaccinnet technisch gebaseerd op de Kind en Gezin-databank, Kind en Gezin brengt ook de meeste gegevens aan.

Inzake kindermishandeling werd niet alleen een nieuwe bekendmakings-campagne gevoerd, er werd ook hard gewerkt zowel aan de implementatie van het plan van aanpak in de preventie, als aan de verdere ontplooiing van melding en hulpverlening door de vertrouwenscentra kindermishandeling. Deze vertrouwenscentra stelden een ambitieus actieplan voor aan de regering. Implementatie volgt in 2006 e.v.

Na vele jaren discussie en plannen werd het adoptiebeleid dan toch gefinaliseerd en een nieuwe wet en een nieuw decreet gestemd. De gehele positionering en dienstverlening van Kind en Gezin inzake adoptie werd en wordt daardoor aangepast. Dit zal de komende jaren intense opvolging vereisen.

Nog vermeldenswaard zijn:

- de opstart van het meldpunt 'onveilige kinderartikelen';
- het stijgend succes van de elektronische zwangerschapsbrief: 13 735;
- de ontwikkeling en invoering van nieuwe groeicurven.

EEN LEVENDE EN LERENDE ORGANISATIE

Het opnemen van de twee kerntaken, met name kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning, gaat gepaard met heel wat initiatieven en ontwikkelingen die deze kerntaken ondersteunen.

Voor 2005 zijn in dit verband enkele opvallende activiteiten te vermelden.

Vooreerst ging de Kind en Gezin-Academie - het symbool van Kind en Gezin als lerende organisatie - formeel van start. De nieuwe gebouwen werden in dienst genomen. Nieuwe leeractiviteiten werden ontplooid. De K&G-Academie wil ook openstaan voor alle leren rond kinderen van partners.

De Kind en Gezin-Lijn werd positief geëvalueerd en wordt in de loop van 2006 verder uitgebreid.

Kind en Gezin werkte ook gemeentelijke kindrapporten uit die op de website ter beschikking zijn. Ze bevatten alle informatie over opvang en preventieve gezinsondersteuning in de afzonderlijke gemeenten.

Zowel voor ICT als voor communicatie sloot Kind en Gezin belangrijke raamcontracten af, die voor een aantal jaren een vlotte, kwalitatieve en betaalbare service beogen. De ICT-contacten staan open voor partners-overheidsinstellingen en zijn allen zeer succesvol.

Een zeer intense interne audit had een systematische verbetering tot gevolg op belangrijke kritische werkprocessen.

Een ICT-proefproject werd opgestart zodat regioteamleden 'anytime anywhere' bereikbaar zijn en zelf Kind en Gezin kunnen bereiken.

Ten slotte werd een nieuw intranet gerealiseerd, dat kennis en informatie dicht bij de personeelsleden van Kind en Gezin moet brengen.

KLACHTEN EN INSPECTIE: DE KEERZIJDE VAN DE DIENSTVERLENING

Twee kritische aspecten van de werking van Kind en Gezin betreffende de inspectiefunctie en de klachtenbehandeling.

Het aantal inspectiebezoeken liep in 2005 op tot 2267. Het merendeel van de inspectiebezoeken vindt plaats in de kinderopvang onder toezicht (hoofdzakelijk zelfstandige sector). Ook het aantal inspecties na klachten blijft stijgen.

Het aantal klachten zelf neemt ook toe. Kind en Gezin ziet deze functie - waar zeer veel zorg wordt aan besteed - als zeer cruciaal. Zowel om incidenten op het werkveld (vooral kinderopvang) opvolgingsmogelijkheden te bieden. Maar ook als signaal van gebrekkige dienstverlening en noodzaak aan structurele verandering.

De inspectiediensten zullen in 2006 Kind en Gezin verlaten voor het nieuwe Agentschap Inspectie in het beleidsdomein Welzijn en Gezondheid. Het zal er op aan komen de belangrijke input vanuit dit Agentschap Inspectie verder te verzekeren.

BESTUURSORGANEN EN ORGANOGRAM

RAAD VAN BESTUUR

VOORZITTER

Lyliane Hebbrecht

ONDERVOORZITTERS

Erwin Devriendt

Martine Lemonnier

LEDEN

Jan Bosmans

Henk Callewaert

Lieve Cerulus

Chantal Claeys, overleden op 18.08.2005

Jerry Crombez

Els Demol

Sabine Denis

Jan De Clercq

Fons De Neve

Jannie Hespel

Moo Laforce

Magda Linthout

Ann Lobijn

Sandra Rosvelds

Monique Swinnen

Marleen Temmerman

Wim Van Esch

Stien Van Rie

VERTEGENWOORDIGERS VLAAMSE

ADMINISTRATIE

Helga Lakiere

Joost Van Haelst

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Pieter Vandenbulcke

ADMINISTRATIE

Lieven Vandenberghe,

administrateur-generaal

Dirk Vanderpoorten,

adjunct-administrateur-generaal

SECRETARIS

Bea Buysse

BUREAU

VOORZITTER

Lyliane Hebbrecht

ONDERVOORZITTERS

Erwin Devriendt

Martine Lemonnier

LEDEN

Jan Bosmans

Fons De Neve

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Pieter Vandenbulcke

ADMINISTRATIE

Lieven Vandenberghe,

administrateur-generaal

Dirk Vanderpoorten,

adjunct-administrateur-generaal

SECRETARIS

Bea Buysse

AUDITCOMITE

VOORZITTER

Lyliane Hebbrecht

LEDEN

Erik De Lembre

Erwin Devriendt

Jannie Hespel

Flor Keulemans

GEMEENSCHAPSCOMMISSARISSEN

Pieter Vandenbulcke

ADMINISTRATIE

Lieven Vandenberghe,

administrateur-generaal

Dirk Vanderpoorten,

adjunct-administrateur-generaal

Leo Van Loo,

afdelingshoofd Inspectie en Interne Audit

SECRETARIS

Linn Mares

PROVINCIALE COMITES**ANTWERPEN****VOORZITTER**

Freddy Van Daele

LEDEN

Mohamed Chakkar

Johan Feskens

Linda Huybrechts

Tyl Jonckheer, tot 13.10.2005

Saskia Lambrechts

Marie-José Madereel

Kristin Tamsin

Barthold Van Bree, vanaf 14.10.2005

Mieke Vanderhaegen

Gerda Vanderheyden

Nick Van Gool, Lier, vanaf 14.10.2005

Nicole Van Hoof, tot 13.10.2005

**SECRETARIS - VERTEGENWOORDIGER
VAN DE LEIDEND AMBTENAAR**

Simonne Boeckmans

VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL**VOORZITTER**

Mathieu Voets

LEDEN

Khadija Aznag

Veerle Broeckx, tot 12.06.2005

Nele Gerits, vanaf 13.06.2005

Irma Jacobs

Carina Kenis

Nicole Rasschaert

Anne-Marie Raymaeckers

Greta Tiels

Willy Van Nieuwenhuysen

Marleen Verhoeven

Beatrijs Verstraeten

**SECRETARIS - VERTEGENWOORDIGER
VAN DE LEIDEND AMBTENAAR**

Johan Letouche

LIMBURG**VOORZITTER**

Irène Vanoppen

LEDEN

Daniëlle Awouters

Anne-Marie Baeke

Nuray Bagci

Veerle Daemen

Ghis Dhoore

Julien Haumont

Karine Lycops

Godelieve Scheerder

Jean Vanisterdael

Jo Voets

**SECRETARIS - VERTEGENWOORDIGER
VAN DE LEIDEND AMBTENAAR**

Lisette Bergmans

OOST-VLAANDEREN**VOORZITTER**

Pol De Brock

LEDEN

Mich Audenaert

An De Baerdemaeker

Jean-Marie De Bosscher

Annemie De Gussum

André De Meyer

Hürü Devre

Marik Eeckhaut

Veerle Van Den Hende

Barbara Van de Voorde

Micheline Verschelden

**SECRETARIS - VERTEGENWOORDIGER
VAN DE LEIDEND AMBTENAAR**

Mien Vanderpoorten

WEST-VLAANDEREN**VOORZITTER**

Alex Moens

LEDEN

Wino Baekelandt
 Ghodratollah Mirzaee Cheshmeh
 Hilde Cloet
 Filip De Baets, ontslagnemend
 Herwig De Coninck
 Georgine Denolf
 Lieve De Zutter
 Katrien Missinne
 Els Van de Bourry
 Nicole Vandeveldde

**SECRETARIS - VERTEGENWOORDIGER
VAN DE LEIDEND AMBTENAAR**

Ingrid Bombay

DIRECTIERAAD**ADMINISTRATEUR-GENERAAL**

Lieven Vandenberghe

**ADJUNCT-ADMINISTRATEUR-
GENERAAL**

Dirk Vanderpoorten

DIRECTEURS

Lisette Bergmans
 Simonne Boeckmans
 Ingrid Bombay
 Inge Duchateau
 Jos Eerdeken
 Johan Letouche
 Anne Vanden Berge
 Mien Vanderpoorten
 Leo Van Loo
 Will Verniest

SECRETARIS

Eddy Verbestel

DIRECTIECOMITE**ADMINISTRATEUR-GENERAAL**

Lieven Vandenberghe

**ADJUNCT-ADMINISTRATEUR-
GENERAAL**

Dirk Vanderpoorten

AFDELINGSHOOFDEN

Jos Eerdeken
Ondersteunende Diensten
 Inge Duchateau,
Preventieve Gezinsondersteuning
 Anne Vanden Berge,
Algemene Diensten
 Leo Van Loo,
Inspectie en Interne Audit
 Will Verniest,
Kinderopvang
 Lisette Bergmans,
provinciale afdeling Limburg
 Simonne Boeckmans,
provinciale afdeling Antwerpen
 Ingrid Bombay,
provinciale afdeling West-Vlaanderen
 Johan Letouche,
*provinciale afdeling Vlaams-Brabant
en Brussel*
 Mien Vanderpoorten,
provinciale afdeling Oost-Vlaanderen

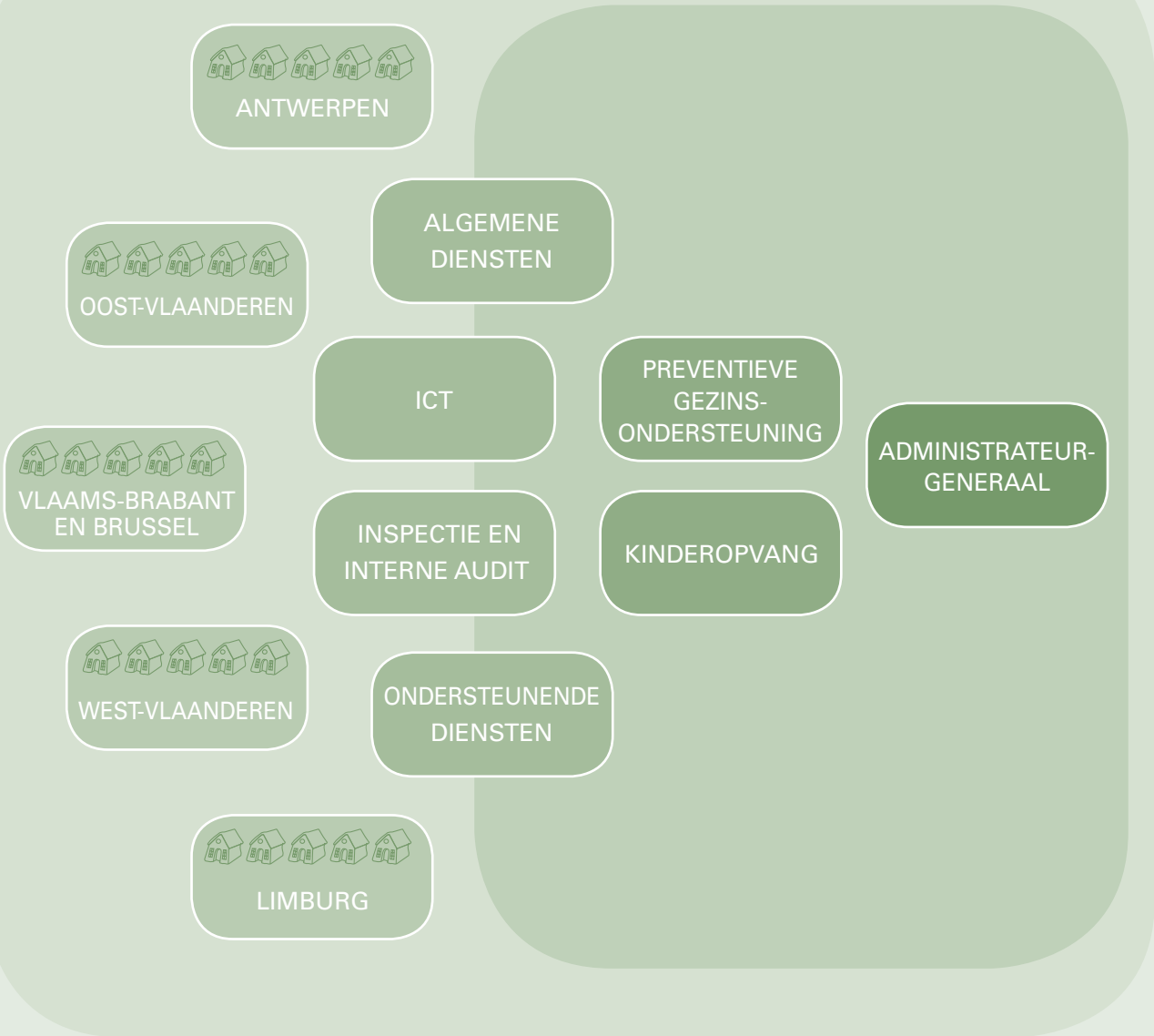
INSPECTEUR-GENERAAL

Jozef Pelgrims,
juridisch expert

SECRETARIS

Elke Speltincx

ORGANOGRAM

- Beleidsafdelingen
- Bestuurlijke afdelingen
- Provinciale afdelingen
- Regioteams

1. PREVENTIEVE GEZINSONDERSTEUNING

VEELZIJDIGHEID TROEF IN DE PREVENTIEVE DIENSTVERLENING

Inge Duchateau
afdelingshoofd Preventieve
Gezinsondersteuning

2005 was een jaar waarin het aantal geboorten in Vlaanderen opnieuw ging stijgen. Het fenomeen 'opvoedtelevisie' kende een onverwachte populariteit, en het werd pijnlijk duidelijk dat een doeltreffende aanpak van kindermishandeling meer dan noodzakelijk is.

De afdeling Preventieve Gezinsondersteuning zat het voorbije jaar ook niet stil ...

Kind en Gezin werkt voortaan met de *nieuwe Vlaamse Groeicurven* voor 0- tot 3-jarigen. Die zijn het resultaat van een eerste grootschalig onderzoek naar de groei in Vlaanderen door de Vrije Universiteit Brussel en de Katholieke Universiteit Leuven. Door de snellere groei van kinderen in de eerste levensjaren was er een behoefte aan nieuwe groeicurven. De vorige curven waren immers gebaseerd op gegevens van tientallen jaren terug. De nieuwe groeicurven zijn representatief en vormen een onmisbaar instrument voor het opsporen van specifieke groeistoornissen en het opvolgen van de algemene ontwikkeling van kinderen. De artsen en verpleegkundigen van Kind en Gezin maken inmiddels gebruik van de nieuwe curven. Ook in het gezondheidsboekje van het kind en in de medische kinddossiers werden ze aangepast.

Ook *Vaccinnet*, de Vlaamse vaccinatie-databank, werd operationeel.

Het online-registratiesysteem voor vaccinaties werd gekoppeld aan een bestel- en distributiesysteem voor artsen. Vaccinnet - dat gebaseerd is op de Kind en Gezin-vaccinatie-databank - is daarmee een grootschalige toepassing van e-government in Vlaanderen. Tijdens de "World Summit on the Information Society" in Tunesië, waarop VN-secretaris-generaal Kofi Annan en talrijke staatshoofden en regeringsleiders aanwezig waren, werd de Kind en Gezin-vaccinatie-databank door de Europese Commissie naar voren geschoven als voorbeeld van "goede praktijk" op het vlak van e-Health. Verschillende Europese landen toonden al interesse voor dit innovatieve instrument.

Dichter bij huis zijn Vlaamse ouders steeds bewuster bezig met de opvoeding van hun kinderen. Ook Kind en Gezin hecht veel belang aan *opvoedingsondersteuning*. In de aanloop naar de eerste 'week van de opvoeding' lokte een studiedag over Triple P, het Positive Parenting Program van de Australische hoogleraar Matthew Sanders, heel wat geïnteresseerden. Het spreekuur opvoedingsondersteuning werd het voorbije jaar verder uitgebouwd. En ook op onze website kunnen ouders terecht voor nuttige informatie over de opvoeding en ontwikkeling van hun kind.

De bekendmakingscampagne voor de *vertrouwenscentra kindermishandeling* vond in 2005 haar weg naar de breedste lagen van de Vlaamse bevolking.

Drie televisiespots waren te zien op de grote Vlaamse zenders. Diverse media, organisaties en partners verspreidden folders, advertenties en affiches. Praten over kindermishandeling blijft een grote stap. Door het bestaan en de werking van de vertrouwenscentra in de kijker te plaatsen, is hopelijk de drempel verlaagd om bij een vermoeden van kindermishandeling de stap te zetten naar een meldpunt.

De *nieuwe adoptiewet* trad in werking op 1 september 2005 en dat ging gepaard met een grondige wijziging van de adoptiewerking. Als Vlaamse Centrale Autoriteit voor adoptie gidst Kind en Gezin kandidaat-adoptieouders door de adoptieprocedure. Elke adoptie wordt voortaan door de overheid opgevolgd. Adoptieouders volgen verplicht het voorbereidingsprogramma en de jeugd-rechter beslist over de geschiktheid om te adopteren. Het belang en de rechten van het kind staan hierbij altijd centraal. Ook binnen de afdeling Preventieve Gezinsondersteuning zorgde dit voor verandering. De Vlaamse Centrale Autoriteit is inmiddels een afzonderlijke dienst geworden onder leiding van de Vlaamse adoptieambtenaar.

Tijdens het invoeren van het vernieuwde concept gezinsondersteuners in 2005 bleek dat het noodzakelijk is om het kwaliteitsgericht werken *met maatschappelijk kwetsbare gezinnen* verder te ontwikkelen. Het komende jaar verwachten we de eerste acties om deze doelgroep op een nog meer aangepaste manier te ondersteunen. Daarnaast werd ook het concept van prenatale dienstverlening aan kwetsbare zwangeren in grootsteden verder uitgewerkt en geconcretiseerd.

Het proefproject *telefonische dienstverlening via een centraal oproepnummer* in de provincie West-Vlaanderen kreeg in 2005 een positieve evaluatie. Cijfergegevens en bevraging van onze klanten, regioteamleden en organiserende besturen tonen aan dat

er tevredenheid is over en groeiende appreciatie voor deze telefonische dienstverlening. In 2006 maken we werk van de verdere implementatie van een centraal oproepnummer in de provincies Antwerpen en Limburg. Zo willen we de telefonische dienstverlening verder uitbouwen tot een volwaardig kanaal, geïntegreerd met onze andere communicatiekanalen.

In 2005 heeft Kind en Gezin met het oog op een betere intersectorale afstemming in het kader van de integrale jeugdhulpverlening, het proces van typemodulering afgerond. Elke sector van de integrale jeugdhulpverlening heeft nu zijn kernopdrachten in typemodules beschreven.

Hoewel Kind en Gezin een preventieve opdracht heeft, speelt onze instelling voornamelijk via de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, de diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg en de vertrouwenscentra kindermishandeling ook een rol binnen de jeugdhulpverlening. De preventieve zorg en de INLOOP-teams spelen slechts een beperkte rol in de integrale jeugdhulpverlening via de functie "onthaal", waar ook potentiële cliënten voor hulpverlening terecht kunnen.

De komende jaren willen we ons dan ook blijven inzetten voor de zogenoemde 'refresh', de verdere uitbouw van een vraaggerichte en resultaatgerichte dienstverlening. Een kwaliteitsvol onthaal van onze cliënten en een grondige vraag- en aanbodverheldering staan daarbij op de voorgrond. Deze refresh-beweging heeft in 2005 inhoudelijk vorm gekregen. De start van de eigenlijke implementatie in verschillende proefregio's is gepland voor 2006.

De afdeling Preventieve Gezinsondersteuning blijft zich inzetten om ouders te versterken in hun cruciale rol in het ontwikkelingsproces van hun kind. Kinderrechten en diversiteit zijn hierbij dé centrale waarden.

1. ZWANGERSCHAP EN BEVALLING

1.1 INFOAVONDEN

Aanstaande ouders, zeker wanneer ze een eerste kind verwachten, hebben veel vragen over het verloop van de zwangerschap en de bevalling. Om hieraan tegemoet te komen, biedt Kind en Gezin op de infoavonden 'Kind op komst' een informatief programma aan aanstaande ouders. Kind en Gezin organiseert deze infoavonden in samenwerking met de kraamklinieken. Er wordt informatie gegeven over de ontwikkeling van het ongeboren kind, de begeleiding en de onderzoeken tijdens de zwangerschap, ongemakken en levenswijze, de betekenis van het ouderschap, het verloop van de bevalling, de onderzoeken bij en de behoeften van de pasgeborene, de babyuitzet en ook over de sociale rechten en plichten tijdens de zwangerschap. De aanstaande ouders worden eveneens rondgeleid in een verloskamer. Daarnaast verleent Kind en Gezin haar medewerking aan infoavonden in 8 kraamklinieken in het Vlaams Gewest en 1 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zonder dat deze avonden gesubsidieerd worden door Kind en Gezin. De regioverpleegkundigen werken als lesgever mee aan de lessenreeks.

In 2005 werden in 54 kraamklinieken infoavonden gesubsidieerd door Kind en Gezin (zie tabel 1.1). Er waren 27 134 deelnemers aan 523 avonden. Dit is een gemiddelde van bijna 52 aanwezigen per avond. Informatieavonden in kraamklinieken worden meer en meer gehouden in kleine groepen en dit onder leiding van vroedvrouwen in kraamklinieken. Hierdoor dalen het aantal gesubsidieerde infoavonden van Kind en Gezin en het aantal deelnemers aan deze infoavonden.

1.2 MOEDERBOEKJE, ZWANGERSCHAPSPAKKET EN ZWANGERSCHAPSNIEUWSBRIEVEN

In 2005 werden er 49 267 moederboekjes overhandigd. Dit is een daling met 8% in vergelijking met 2004, waarin toen in de provincie Limburg een promotie van het moederboekje plaatsvond. Door middel van het moederboekje kunnen de aanstaande ouders alle informatie over de zwangerschap bijhouden. 34% van de moederboekjes was bestemd voor de provincie Antwerpen, 21% voor Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 20% voor Oost-Vlaanderen, 15% voor West-Vlaanderen en 10% voor Limburg.

Infoavonden

	2004	2005
Aantal plaatsen met infoavonden i.s.m. kraamklinieken	54	54
Aantal gesubsidieerde infoavonden	628	523
Aantal deelnemers	28 807	27 134

1.1 Aantal gesubsidieerde infoavonden voor aanstaande ouders en aantal deelnemers

Kraambezoek

	Aantal	Doelgroepbereik %
2004	56 044	88,1
2005	57 169	87,9

1.2 Aantal kraambezoeken door regioverpleegkundigen van Kind en Gezin gebracht bij kinderen geboren in het betreffende jaar en percentage kinderen met een kraambezoek geboren in het betreffende jaar

Om het moederboekje beter af te stemmen op de behoeften van zowel de aanstaande mama als de hulpverleners die de zwangerschap opvolgen, werd in 2005 een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep, bestaande uit gynaecologen, kinderartsen, huisartsen, vroedvrouwen en medewerkers van de administratie Gezondheidszorg van de Vlaamse Gemeenschap, ontwikkelde onder leiding van Kind en Gezin een totaal nieuw instrument, de zogenoemde 'zwangerschapsmat'. De informatie werd uitgebreid en de registratiemogelijkheden werden aangepast aan de huidige standaarden. Voor de aanstaande ouders is deze mat bovendien gebruiksvriendelijker, omdat er onder meer onderzoeksresultaten en specifieke documenten aan kunnen worden toegevoegd. De zwangerschapsmat zal in 2006 in de plaats komen van het moederboekje.

In 2005 werden er ongeveer 8000 zwangerschapspakketten afgegeven. Elke aanstaande ouder kan een zwangerschapspakket aanvragen. Dat bestaat uit een zwangerschapskalender, de folders over borstvoeding en baby- en peuter-uitzet en een mat met kinderkwesties. 'Kinderkwesties' verschaffen achtergrondinformatie over de sociale wetgeving rond zwangerschap en geboorte, ongemakken tijdens de zwangerschap, nuttige adressen en aanbevolen lectuur voor aanstaande ouders.

13 735 aanstaande ouders schreven zich in voor de elektronische zwangerschapnieuwsbrieven via de website van Kind en Gezin. Deze nieuwsbrief geeft wekelijks informatie over het verloop van de zwangerschap.

1.3 BEZOEKEN AAN PASBEVALLEN VROUWEN IN KRAAMKLINIEKEN

Tijdens hun verblijf in de kraamkliniek worden pasbevallen vrouwen bezocht door een regioverpleegkundige van Kind en Gezin. Zij of hij stelt de dienstverlening voor en gaat, als de ouders dat wensen, dieper in op hun vragen.

1.4 SAMENWERKING MET VROEDVROUWEN

In de lijn van het protocol voor gestructureerde samenwerking met de beroepsorganisaties voor vroedvrouwen in de postnatale periode, werd het regionaal overleg opgestart. Op regionaal niveau maken regioteams afspraken met vroedvrouwen uit de thuiszorg over het naar elkaar verwijzen van cliënten, de onderlinge afstemming van de dienstverlening, de communicatie van de samenwerking, de dienstverlening bij gezinnen die extra zorg nodig hebben, enz.

Op beleidsniveau werden afspraken gemaakt rond gezamenlijke studiedagen, het doorgeven van wetenschappelijke kennis, enz.

1.5 PRENATALE CONSULTATIEBUREAUS

Op een beperkt aantal plaatsen kunnen aanstaande ouders gratis terecht op een prenataal consultatiebureau dat erkend is door Kind en Gezin. Deze consultatiebureaus worden georganiseerd in gebieden met een hoge concentratie van kansarme gezinnen. Er wordt samengewerkt met kraamklinieken en waar aangewezen ook met wijkgezondheidscentra. De aanstaande ouders worden er begeleid door een gynaecoloog of huisarts en een regioverpleegkundige. Er kan ook een beroep gedaan worden op gezinsondersteuners. Eind 2005 waren er 6 prenatale consultatiebureaus in het Vlaams Gewest en 2 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2005 werden er 816 zittingen georganiseerd en waren er 2791 vrouwen ingeschreven. Er waren 6499 aanmeldingen.

Uit een registratie op deze prenatale consultatiebureaus blijkt dat ruim 50% van de vrouwen effectief komt voor zwangerschapsoopvolging. Andere redenen zijn bv. anticonceptie, een gynaecologisch probleem of een postnataal onderzoek.

10% van de cliënten is van Belgische origine. Ongeveer 17% heeft een onzeker verblijfsstatuut en 30,6% zijn mensen zonder papieren.

Om de kwetsbare zwangeren nog beter te bereiken, werd de prenatale dienstverlening voor deze doelgroep in 2005 verder uitgewerkt. Kind en Gezin zal de psychosociale begeleiding verder uitbouwen en voor de medische prenatale begeleiding meer samenwerken met de reguliere sector met het oog op een snellere doorverwijzing van cliënten.

Eind 2005 werden de prenatale consultatiebureaus erkend als prenatale steunpunten, zodat de nieuwe visie op de prenatale dienstverlening vanaf 2006 in de grootsteden (Brussel, Antwerpen en Gent) en in Mechelen kan worden geïmplementeerd. De centrumsteden en de andere gebieden volgen vanaf 2007.

2. DE EERSTE WEKEN, MAANDEN EN JAREN VAN HET KIND: EEN PROFESSIONELE BEGELEIDING OP MAAT

De preventieve gezinsondersteuning informeert en ondersteunt gezinnen op het vlak van gezondheid (met inbegrip van vaccinaties), voeding, verzorging, veiligheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Hierbij hoort ook het signaleren van risico's door het screenen van het gehoor, het opsporen van opvoedings- of ontwikkelingsproblemen, enz.

In de eerste drie levensmaanden van het kind brengt een regioverpleegkundige 2 à 4 huisbezoeken aan het gezin. De ouders krijgen dan informatie over het gediversifieerd aanbod van Kind en Gezin. Hun vragen worden in kaart gebracht en in dialoog met het gezin wordt hun behoefte aan dienstverlening ingeschat. Die 'vraag-aan-bodverheldering' is en blijft zeer belangrijk in het contact met de ouders.

Als aanvulling op de huisbezoeken kunnen ouders voor 10 leeftijdsgebonden consulten terecht op een consultatiebureau van het jonge kind. Een consult bestaat uit een medisch consult bij de consultatiebureau-arts en een sociaal-verpleegkundig consult bij de regioverpleegkundige van Kind en Gezin. Ouders kunnen er hun kind ook gratis laten vaccineren. In regio's met een hoog aantal kansarme gezinnen wordt de regioverpleegkundige bijgestaan door een gezinsondersteuner. Bij elke zitting zijn ook vrijwilligers aanwezig; zij staan in voor het onthaal en voor het wegen en meten van de kindjes.

Daarnaast kunnen ouders met opvoedingsvragen gebruikmaken van het spreekuur opvoedingsondersteuning. Een medewerker van Kind en Gezin luistert naar de specifieke situatie, geeft pedagogisch advies en gaat samen met de ouders op zoek naar antwoorden op hun opvoedingsvragen.

2.1 INFORMATIEAANBOD

Kind en Gezin heeft een ruim informatieaanbod over alles wat het opgroeien van baby tot kleuter aangaat. De informatie wordt via verschillende communicatiedragers aangeboden. De folders, brochures en dvd's bevatten basisinformatie die aan ouders met jonge kinderen wordt overhandigd tijdens de contacten met Kind en Gezin. Verder is er ook een aanbod van meer diepgaande informatie in de vorm van 'Kinderkwesities', bedoeld voor specifieke situaties of voor wie behoefte heeft aan meer dan basisinformatie. Ook de Kind en Gezin-website wordt intensief als communicatiekanaal gebruikt. De online-informatie wordt regelmatig uitgebreid en geactualiseerd.

Ouders kunnen ook elke voormiddag bij de regioverpleegkundigen terecht via de telefonische permanentie in de regiohuizen. In 2005 werd deze permanentie in West-Vlaanderen bereikbaar gemaakt via een centraal nummer, in het kader van een proefproject. Eind 2005 werd het project positief geëvalueerd met als gevolg dat het verder uitgebouwd zal worden in de provincies Antwerpen en Limburg.

2.2 GEZINSBEZOEKEN

Een groot deel van de activiteiten van Kind en Gezin bestaat uit de individuele begeleiding van ouders met jonge kinderen tijdens gezinsbezoeken aan huis, hoofdzakelijk in de neonatale periode.

In 2005 werden 194 904 gezinsbezoeken gebracht in het Vlaams Gewest én in het Brussels Gewest. In het Vlaams Gewest bereiken we hiermee 97% van de kinderen.

Gezinsbezoeken

	Aantal	Doelgroepbereik %
2004	194 998	97,2
2005	194 904	97,0

1.3 Aantal gezinsbezoeken door regioverpleegkundigen van Kind en Gezin. Percentage kinderen met minstens 1 gezinsbezoek in de neonatale periode (0 tot 15 weken)

Het aantal gezinsbezoeken is het totaal van de bezoeken in het Vlaams en het Brussels Gewest. Het doelgroepbereik slaat alleen op het Vlaams Gewest en

betreft het percentage kinderen met minstens 1 gezinsbezoek in de neonatale periode.

Doelbereik gezinsbezoeken neonatale periode

	%	cum %
Eerste kinderen		
5 gezinsbezoeken of meer	4,8	4,8
4 gezinsbezoeken	14,8	19,6
3 gezinsbezoeken	32,0	51,5
2 gezinsbezoeken	29,9	81,4
1 gezinsbezoek	15,9	97,4
0 gezinsbezoeken	2,6	100,0
Totaal	100,0	

1.4 Doelbereik gezinsbezoeken: percentage kinderen geboren in 2005 naargelang van het aantal gezinsbezoeken in de neonatale periode (0 tot 15 weken) - Vlaams Gewest

2.3 CONSULTEN

Alle ouders met kinderen onder de 3 jaar kunnen gratis terecht op het consultatiebureau voor een preventief-medisch en psychosociaal toezicht.

In 2005 noteerden de consultatiebureaus 165 517 consulten. In het eerste levensjaar kwam 86,5% van de kinderen minstens 1 maal op consult.

Aantal consultatiebureaus, zittingen, consulten en ingeschreven kinderen ⁽¹⁾

	2004	2005
Aantal consultatiebureaus	338	337
Aantal zittingen	40 513	40 858
Aantal consulten	498 300	517 117
Aantal ingeschreven kinderen ⁽¹⁾	159 783	165 517

1.5 Aantal consultatiebureaus, zittingen, consulten en ingeschreven kinderen

(1) Ingeschreven kinderen = minstens eenmaal een consultatiebureau bezocht in de loop van het jaar

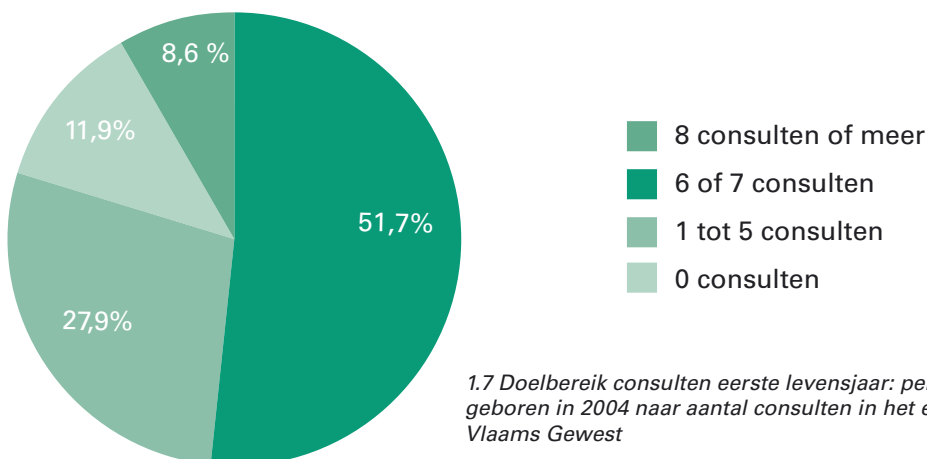
Evolutie doelgroepbereik consulten

2004	86,0%
2005	86,5%

1.6 Evolutie doelgroepbereik consulten: percentage kinderen geboren in het betreffende jaar met minstens 1 consult - Vlaams Gewest

Doelbereik consulten eerste levensjaar

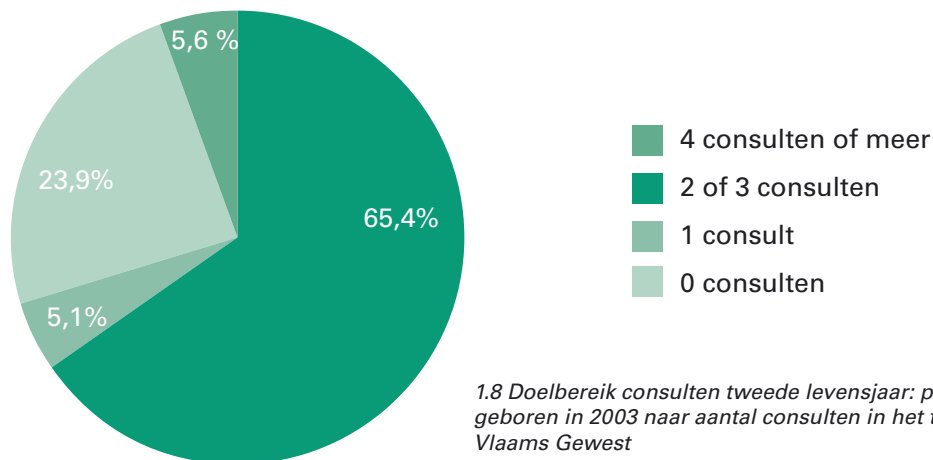
Aantal consulten	%	cum %
8 consulten of meer	8,6	8,6
7 consulten	27,3	35,9
6 consulten	24,3	60,3
5 consulten	12,3	72,6
4 consulten	6,1	78,7
3 consulten	4,0	82,7
2 consulten	2,5	85,2
1 consult	2,9	88,1
0 consulten	11,9	100,0
Totaal	100,0	

1.7 Doelbereik consulten eerste levensjaar: percentage kinderen geboren in 2004 naar aantal consulten in het eerste levensjaar - Vlaams Gewest

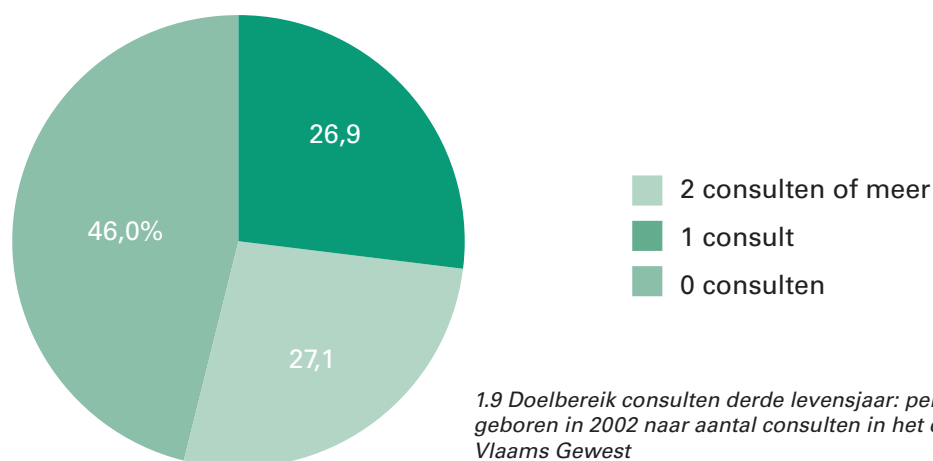
Doelbereik consulten tweede levensjaar

Aantal consulten	%	cum %
4 consulten of meer	5,6	5,6
2 of 3 consulten	65,4	71,0
1 consult	5,1	76,1
0 consulten	23,9	100,0
Totaal	100,0	

Doelbereik consulten derde levensjaar

Aantal consulten	%	cum %
2 consulten of meer	27,1	27,1
1 consult	26,9	54,0
0 consulten	46,0	100,0
Totaal	100,0	

2.4 VACCINATIES

Vaccinatie blijft zonder enige twijfel een kernactiviteit van Kind en Gezin. In 2005 was er geen wijziging in het vaccinatieschema noch in het soort vaccins dat aan Kind en Gezin geleverd werd. Bovendien deden zich geen onderbrekingen voor in de leveringen, wat de continuïteit in de uitvoering van het vaccinatieprogramma ten goede kwam.

In 2005 bedroeg het totale aantal door Kind en Gezin toegediende inentingën in het Vlaams Gewest én Brussel 393 818. Door het gebruik van het zesvoudige combinatievaccin tegen polio, kroep, klem, kinkhoest, Haemophilus influenzae type b en hepatitis B, heeft het kind minder prikken nodig. Daardoor ligt het aantal inentingën merkkelijk lager dan in 2004, toen de cijfers nog de weergave waren van de vaccins die als aparte prikjes werden gegeven.

De vaccinatie tegen polio is in België de enige wettelijk verplichte vaccinatie. Polio is vervat in het zesvoudig combinatievaccin dat nu gebruikt wordt, maar kan als apart vaccin worden toegediend, o.a. bij weigeringen of bij medische contra-indicaties voor de andere componenten van het zesvoudig vaccin. Het aantal aldus in 2005 toegediende monovalente poliovaccins bedraagt 344 dosissen, niet per leeftijd weergegeven.

Dit jaarverslag bevat voor het eerst informatie over het pneumokokkenvaccin (7-waardig pneumokokkenvaccin). Het vaccin is beschikbaar sinds oktober 2004. Deze vaccinatie wordt aanbevolen door de Hoge Gezondheidsraad van België voor baby's op de leeftijd van 2, 3, 4 en 15 maanden. Kind en Gezin neemt deze aanbeveling over. Dit vaccin is niet opgenomen in de korf gratis vaccins die de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stelt en er is geen terugbetaling door het RIZIV. Sommige ziekenfondsen betalen wel een deel van de kosten terug voor hun leden. Hoewel het om een duur vaccin gaat (68,27 euro per dosis), werden er 87 945 dosissen toegediend.

Kind en Gezin nam initiatieven om verder te investeren in de kwaliteit van het vaccineren.

Erg belangrijk in het vaccinatieproces is het koudeketentraject, dat is de noodzakelijke koele bewaring van een vaccin tijdens het traject van productie tot toediening. In het kader daarvan werd besloten de vaccins rechtstreeks in de consultatiebureaus te leveren in plaats van in de regiohuizen. Op die manier valt er een tussenschakel weg. Hoe korter het koudeketentraject, hoe beter de koele bewaring van vaccins onder controle te houden is.

Een tweede initiatief was de goedkeuring voor de aankoop van professionele medische koelkasten en minimum-maximumthermometers voor de consultatiebureaus. Daarmee anticipeerde Kind en Gezin op vaccinleveringen in de consultatiebureaus. Beide maatregelen worden in de loop van 2006 ten uitvoer gebracht.

Vaccinatiedatabank

In de vaccinatiedatabank worden alle vaccinaties geregistreerd. De vaccinatiedatabank bevat de inentingsgegevens van kinderen die in de consultatiebureaus, kinderdagverblijven en centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG's) van Kind en Gezin gevaccineerd worden, aangevuld met gegevens over vaccinaties die door privé-artsen werden toegediend.

Op basis van het proefproject voor de elektronische polioattestering vanuit de vaccinatiedatabank in het gemeentehuis van Deinze, werd aan alle gemeenten in Vlaanderen de mogelijkheid geboden om te werken met elektronische poliocontrolelijsten. Eind 2005 maakten 23 gemeenten hiervan gebruik.

Vaccinnet

De vaccinatiedatabank van Kind en Gezin vormde de basis voor Vaccinnet. Vaccinnet is het registratie- en bestelsysteem dat de Vlaamse administratie Gezondheidszorg in

samenwerking met Kind en Gezin heeft uitgewerkt voor veralgemeende implementatie in Vlaanderen. Alle huisartsen, kinderartsen, centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en andere vaccinatoren in Vlaanderen hebben in de loop van 2005 toegang gekregen tot Vaccinnet voor het bestellen van vaccins en voor het raadplegen van vaccinatiegegevens.

Ook kinderdagverblijven en centra voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG's) die al toegang hadden tot de vaccinatie-databank van Kind en Gezin, behielden toegang tot Vaccinnet en dit werd in 2005 nog met enkele voorzietingen uitgebreid. In 2006 zullen alle vaccinbestellingen voor de consultatiebureaus van Kind en Gezin via Vaccinnet gebeuren. (Meer info over Vaccinnet: zie hoofdstuk 'Managementondersteuning'.)

Aantal vaccinaties

In het eerste levensjaar vaccineerde Kind en Gezin ongeveer 80% van de Vlaamse kinderen. Voor de 3e dosis is dit een toename van 1% in 2004* tegenover 2003.

In de Vaccinatiedatabank van Kind en Gezin worden ook extern toegediende inentingengeregistreerd. In het eerste levensjaar bevat de databank deze gegevens van 3 tot 4% van de kinderen. In het tweede levensjaar wordt bijna 75% van de Vlaamse kinderen door Kind en Gezin gevaccineerd. Net als de voorbije jaren blijkt dat kansarme kinderen in hogere mate (3-6%) door Kind en Gezin werden gevaccineerd dan niet-kansarmen. De terugval van de vaccinatiegraad tussen de 1e en de 3e dosis is ook groter bij kansarmen dan bij niet-kansarmen.

Bij allochtone kinderen ligt het vaccinatiepercentage dat door Kind en Gezin werd gerealiseerd, 6% hoger dan bij autochtone kinderen. Ongeveer 90% van de kinderen die in het eerste levensjaar op het consultatiebureau komen, krijgt er de inentingengeregistreerd. Dit is een lichte toename tegenover 2003.

Bij bijna alle kinderen worden de vooropgestelde leeftijden voor vaccinatie

nauwkeurig gevolgd. Op 15 maanden is dit iets minder goed. Ook bij de kansarmen is de leeftijdsspreiding breder. Voor alle dosissen is dit een lichte verbetering tegenover 2003.

* Cijfers 2005 nog niet beschikbaar

2.5 GEHOORSCREENING

In 2005 hebben de regioverpleegkundigen 62 094 gehoortesten uitgevoerd.

Ook werd deze test (het automatische, audiometrische onderzoek van de hersenstam) aangeboden maar niet uitgevoerd bij een aantal kinderen van gezinnen die de test weigerden (918) of waarvan de baby al getest was in de kraamkliniek of in de afdeling Neonatale Intensieve Zorg voor pasgeborenen (2828).

Er werd een gehoorverlies vastgesteld bij 130 kinderen, of bij 2,81 (voorlopige gegevens) per 1000 geteste kinderen geboren in 2005.

In totaal werden 60 271 kinderen, geboren in 2005, getest door het personeel van Kind en Gezin.

2.6 OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Kind en Gezin startte in 2003 met het uitbouwen van het spreekuur opvoedingsondersteuning in de verschillende regio's over heel Vlaanderen.

Dit spreekuur opvoedingsondersteuning is een makkelijk toegankelijke vorm van kortdurende individuele ondersteuning van ouders bij lichte opvoedingsproblemen. Uit onderzoek (Colpin & Vandemeulebroecke, 2002 en Snyers et al., 2001) blijkt dat een grote groep ouders (75 à 90%) vragen heeft over de ontwikkeling en opvoeding van hun kind. Enkele thema's waar ouders vaak vragen rond hebben, zijn: huilen, slapen, koppigheid, eten, zindelijkheid. 20 à 25% van de ouders heeft daarenboven behoefte aan professionele ondersteuning bij zijn opvoedingsvragen. Kind en Gezin streeft ernaar dat alle ouders een beroep kunnen doen op een spreekuur opvoedingsondersteuning.

Dit kan aangeboden worden door een regioteamlid, een opvoedingsconsulent of binnen een samenwerkingsverband tussen Kind en Gezin en een partner* in de regio.

De doelstellingen zijn: een antwoord vinden op de specifieke opvoedingsvraag van de ouders, opnieuw vertrouwen hebben in zichzelf als opvoeder, meer probleemoplossend vermogen krijgen, zodat ouders op basis van pedagogische inzichten nieuwe opvoedingsmoeilijkheden met succes kunnen hanteren om zo te vermijden dat problemen escaleren.

Het spreekuur opvoedingsondersteuning wordt geleidelijk uitgebouwd in heel Vlaanderen. Als implementatietraject van het spreekuur opvoedingsondersteuning werd een 3-daagse opleiding voor de regioteamleden georganiseerd, gevolgd door 4 à 6 wekelijkse spreekuurteams. In de spreekuurteams worden casussen besproken en wordt er verder geoefend met de methodiek.

Eind 2004 waren 24 regioteams gestart met het aanbieden van het spreekuur opvoedingsondersteuning. Eind 2005 kwamen er 28 regio's bij. Zo is het aanbod van deze methodiek in 52 van de 62 regio's gerealiseerd. De regioteams die zelf nog geen spreekuur aanbieden, kunnen een beroep doen op een opvoedingsconsulent die dan zelf het spreekuur opneemt.

* De regioteams staan niet alleen op het terrein van opvoedingsondersteuning. Daarom bouwt Kind en Gezin opvoedingsondersteuning uit in een netwerk van interne en externe partners, waarin iedereen een eigen rol vervult, bv. een opvoedingswinkel, de opvoedingstelefoon (vzw De Keerkring), enz.

Evaluatie spreekuur opvoedingsondersteuning

In oktober 2005 werd het spreekuur opvoedingsondersteuning geëvalueerd. De implementatie van een nieuwe methodiek vraagt immers om een grondige evaluatie, ook omdat al meer dan de helft van de teams was gestart. De bedoeling was een zicht te krijgen op verschillende aspecten van het spreekuur. Met welke vragen komen ouders naar opvoedingsconsulenten en regioteamleden? Hoeveel ouders bereiken we? Hoe beleven ouders het spreekuur opvoedingsondersteuning? Deze gegevens kunnen zorgen voor evaluatie, bijsturing en verdere ontwikkeling van het beleid.

Op basis van een onderzoek in 2005* bij een beperkte groep gezinnen (544) konden we de volgende top tien van vragen opstellen.

Ouders stelden tijdens het spreekuur vooral vragen rond 'grenzen stellen'. Bij 59,6% van de ouders die op spreekuur kwamen, was dit een van de vragen. Ook 'slaapproblemen' werden door veel ouders op het spreekuur aangekaart. 43,4% van de ouders meldde slaapproblemen bij zoon of dochter. 'Aandacht vragen en claimgedrag' (35,5%) en 'koppig, dwars en opstandig gedrag' (33,5%) werden vaak door ouders ter sprake gebracht. Opvallend is ook dat ouders het 'verschil in aanpak ouders' (30,0%) als probleem naar voren schuiven.

* Wanneer er wordt gesproken van 2005, betreft dit de periode van 1 januari 2005 tot 1 november 2005. Dit heeft te maken met de periode waarin het onderzoek liep

	Aantal vragen ⁽¹⁾	% van het totale aantal gesprekken (N=544)
Grenzen stellen	324	59,6
Slaapproblemen	236	43,4
Aandacht vragen/claimgedrag	193	35,5
Koppig/dwars/opstandig	182	33,5
Belonen en straffen	166	30,5
Driftbuien	164	30,1
Verschil aanpak ouders	163	30,0
Niet luisteren/ongehoorzaam	161	29,6
Moeilijk temperament	141	25,9
Eetproblemen	128	23,5

1.10 Top tien van de door de ouders aangebrachte vragen in 2005

(1) Tijdens één gesprek kunnen meerdere problematieken door de ouders gemeld worden

3. BIJZONDERE ZORG EN HULPVERLENING

3.1 HULPVERLENING AAN KINDEREN IN PROBLEEM- OF CRISISSITUATIES

Ouders kunnen bij probleem- of crisissituaties met jonge kinderen een beroep doen op een aantal voorzieningen die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd worden.

De centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (CKG's) bieden aan gezinnen met jonge kinderen een tijdelijke ondersteuning om een moeilijke periode door te komen. Die hulp kan bestaan uit een begeleiding aan huis ofwel uit een verblijf van het kind in het centrum gedurende een dagdeel of 24 uur op 24 uur, gekoppeld aan een gezinsbegeleiding.

Er wordt gefocust op de gezinnen waarbij voornamelijk sociale factoren de opvoeding belemmeren. Belangrijk is dat de situatie van die aard is dat ze nog kan worden gekeerd door een vroegtijdig inwerken op de problemen en dat de gezinnen zelf, eventueel met hulp van een andere

hulpverlener, de stap zetten om op deze hulpverlening een beroep te doen. Ook acute crisissituaties waarvoor onmiddellijk een oplossing gevonden moet worden, behoren tot de indicaties.

De CKG's hebben in het afgelopen jaar heel wat geïnvesteerd in de uitbouw van vernieuwende methodieken, zoals de intensieve vroegtijdige gezinsbegeleiding aan gezinnen met baby's en het actief participeren van ouders aan het leefgroepgebeuren. Deze methodieken hebben tot doel de opvoedingsvaardigheden van de ouders en/of de leefomgeving van het gezin sterk te verbeteren. Hierdoor wordt voorkomen dat meer ingrijpende hulp nodig is.

In 2005 hebben de CKG's hun 10-jarig bestaan in de kijker gezet. CKG's openden hun deuren op de Vlaanderendag van 24 april 2005. Een vernieuwde CKG-affiche en -folder werden op grote schaal verspreid. Een caravan met een ludiek kinderrechtenspel is door Vlaanderen

getrokken naar verschillende CKG's. In het najaar ging de eigen website www.ckg.be online.

De doelgroep van de CKG's kan ook terecht bij de diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg (GOP's).

Op verzoek van de ouder(s) of van de plaatsvervanger(s) is bij een probleem- of crisissituatie ook kortstondige opvang mogelijk in een pleeggezin dat is aangesloten bij een dienst voor gezinsondersteunende pleegzorg. Zowel de gezinnen als de pleeggezinnen worden professioneel ondersteund door deze diensten.

Het overleg over diverse thema's naar aanleiding van de versnelde ontwikkelingen in de CKG's en de GOP's gebeurt in het daartoe opgerichte Overlegforum CKG-GOP. Vertegenwoordigers van beide sectoren bespreken er samen met vertegenwoordigers van de administratie van Kind en Gezin zowel inhoudelijke en regelgevende aspecten als financieel-technische aspecten. Het Overlegforum kwam 5 maal samen.

Aantal voorzieningen

	2004	2005
Centra voor kindercare en gezinsondersteuning	23	23
Diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg	4	4
Projecten met een semi-residentieel en/of ambulant aanbod	3	3 ⁽¹⁾

1.11 Aantal voorzieningen voor kinderen in probleem- of crisissituaties

(1) Eén project liep tot en met 30 juni 2005

Aantal plaatsen

	2004	2005
Centra voor kindercare en gezinsondersteuning	1 450	1 450
Diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg	145 ⁽¹⁾	157 ⁽¹⁾
Projecten met een semi-residentieel en/of ambulant aanbod	49 ⁽²⁾	52 ⁽²⁾

1.12 Aantal erkende plaatsen in voorzieningen voor kinderen in probleem- of crisissituaties

(1) Aantal opvanggezinnen dat in de loop van het jaar kinderen opving

(2) Aantal begeleide gezinnen met kinderen

3.2 KINDERMISHANDELING

De activiteiten van Kind en Gezin inzake kindermishandeling ontplooiën zich op twee sporen. Enerzijds staat de preventie van kindermishandeling centraal.

Op dit punt wil de instelling zich ertoe verbinden om gezinnen met jonge kinderen nog beter te ondersteunen en de problematiek in de kijker te houden. Anderzijds heeft Kind en Gezin een belangrijke opdracht betreffende detectie van kindermishandeling.

De sensibilisering inzake kindermishandeling situeert zich op het spoor van de preventie.

Preventie van kindermishandeling

Kind en Gezin wil zich engageren om gezinnen met jonge kinderen maximaal te ondersteunen op het vlak van opvoeding. Een gerichte ondersteuning via de gezinsbezoeken en de consulten op de consultatiebureaus kan voorkomen dat het fout loopt. Het verder uitbouwen van opvoedingsondersteuning draagt bij tot de preventie van ernstige opvoedingsproblemen en problematische opvoedingssituaties. Hoe Kind en Gezin opvoedingsondersteuning verder uitbouwt, wordt beschreven in punt 2.6 'Opvoedingsondersteuning'.

Detectie van kindermishandeling

Om ouders beter te ondersteunen in hun opvoedingstaak wil Kind en Gezin ook investeren in het vroegtijdig onderkennen van en doorverwijzen bij risico's op problematische opvoedingssituaties. Het onderscheiden van opvoedingssituaties die voor kinderen een ernstige bedreiging vormen, is een van de taken van de regioteamleden van Kind en Gezin.

Om onze regioteamleden hierin te ondersteunen wordt gebruikgemaakt van de schaal 'Risico's op ernstig problematische opvoedingssituaties' (Hellinckx e.a., 2001). Het doel van de schaal is onder meer regioteamleden te helpen om op een zo objectief mogelijke manier te kijken naar gezinnen.

Plan van aanpak kindermishandeling

In 2005 investeerde Kind en Gezin verder in het uitwerken van een plan van aanpak voor een betere preventie en detectie van risicosituaties en situaties van kindermishandeling. De volledige implementatie is gepland voor 2006, maar enkele onderdelen van het 'plan van aanpak' werden in 2005 al geïmplementeerd, zoals bijvoorbeeld de procedure voor de registratie van persoonsgegevens en de procedure voor de ondersteuning van regioteamleden na een trauma.

Bekendmakingscampagne vertrouwenscentra kindermishandeling

Kind en Gezin heeft binnen de preventieopdracht ook de taak te sensibiliseren inzake kindermishandeling. In dit kader heeft Kind en Gezin in 2005, samen met de vertrouwenscentra kindermishandeling, een bekendmakingscampagne voor de sector gevoerd. De opzet van de campagne was mensen ertoe aan te zetten contact op te nemen met de vertrouwenscentra wanneer zij een ongerustheid of een vermoeden hebben over verwaarlozing of mishandeling van een kind. De campagne had dan ook tot doel algemene informatie over de vertrouwenscentra kindermishandeling en hun opdracht te verstrekken. (Meer info over de campagne: zie hoofdstuk 'Managementondersteuning'.)

De vertrouwenscentra kindermishandeling

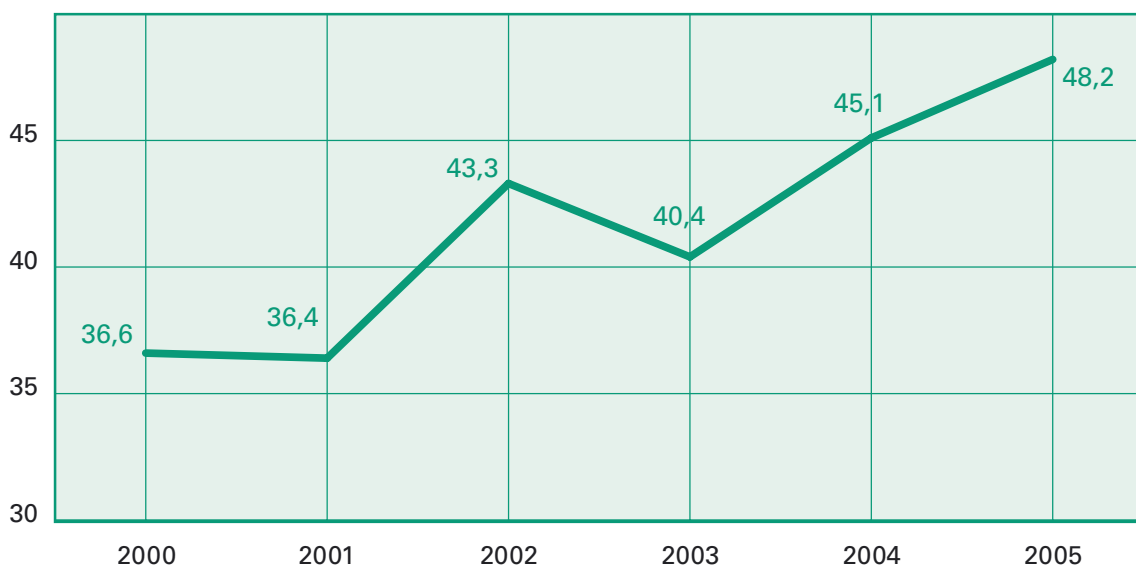
Kind en Gezin is verantwoordelijk voor de erkenning en de subsidiëring van de vertrouwenscentra kindermishandeling. In elke Vlaamse provincie en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een vertrouwenscentrum kindermishandeling. Al wie een situatie van kindermishandeling kent of er een vermoeden van heeft, kan er terecht. De centra zorgen voor de eerste opvang van slachtoffers, voor de doorverwijzing en voor het coördineren en opvolgen van de hulpverlening. In sommige gevallen staan ze in voor de hulpverlening aan mishandelde kinderen en hun gezinnen.

Voor de cijfers over het voorkomen van kindermishandeling baseren we ons op het aantal keren dat er contact werd genomen* met de vertrouwenscentra kindermishandeling. De vertrouwenscentra worden voor uiteenlopende zaken gecontacteerd. We nemen alleen die contactopnames in aanmerking waarbij sprake is van een concreet geval van mishandeling of verwaarlozing bij minderjarigen. De zes vertrouwenscentra kindermishandeling noteerden in 2005 in totaal 4921 meldingen van concrete

gevallen van mishandeling of verwaarlozing bij minderjarigen. Bij deze meldingen waren er 6646 minderjarigen betrokken.

* Naast meldingen van kindermishandeling of -verwaarlozing worden de vertrouwenscentra ook gecontacteerd voor risicosituaties, voor verwerkingsproblematieken ten gevolge van vroegere mishandeling of verwaarlozing of voor nog andere problematieken. Soms is de gemelde problematiek onduidelijk. In 2005 registreerden de vertrouwenscentra 2385 dergelijke meldingen

Evolutie aantal gemelde kinderen

1.13 Vertrouwenscentra: evolutie van het aantal gemelde kinderen per 10 000 kinderen onder de 18 jaar
Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

In 2005 bedroeg het aantal meldingen per 10 000 kinderen 48,2 (voor het Vlaams Gewest). In grafiek 1.15 wordt de evolutie

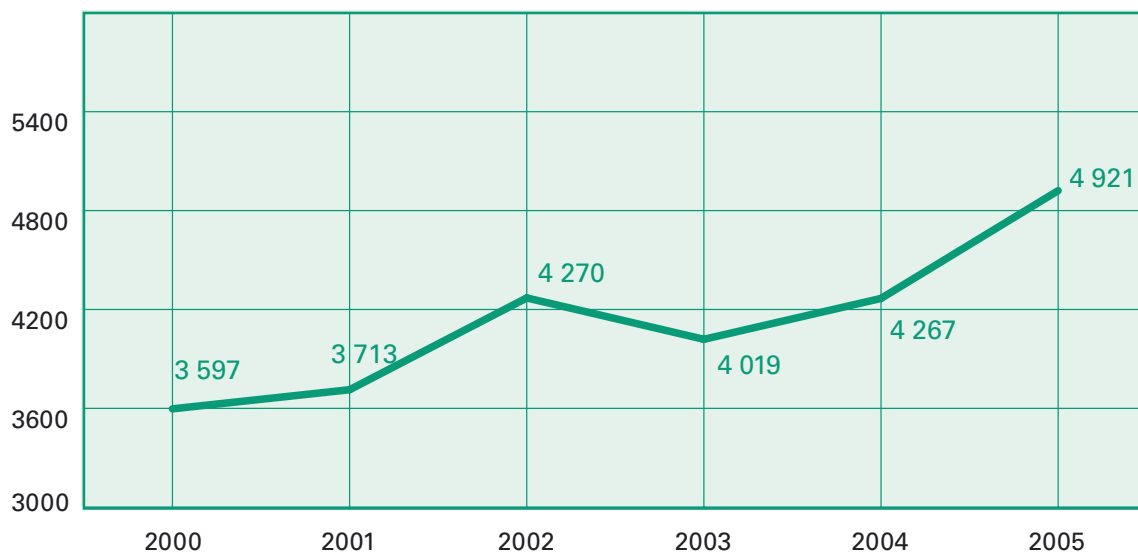
per 10 000 kinderen weergegeven sinds 2000.

Meldingen

	2004	2005
Aantal meldingen	4 267	4 921
Aantal betrokken kinderen	6 064	6 646

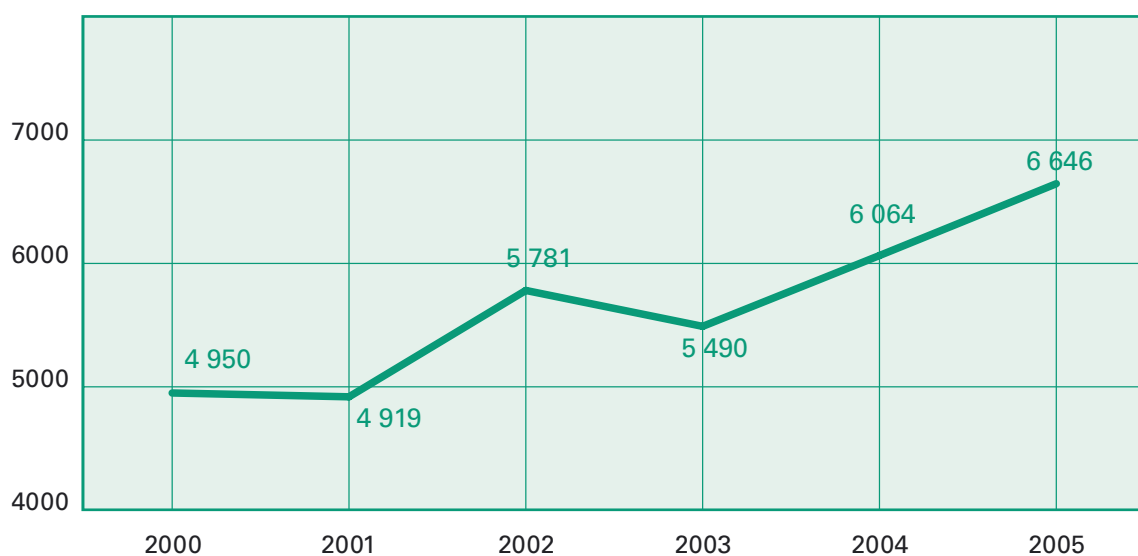
1.14 Aantal meldingen van kindermishandeling of -verwaarlozing
Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

Evolutie aantal meldingen

1.15 Evolutie van het aantal meldingen van mishandeling of verwaarlozing sinds 2000
Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

Evolutie aantal gemelde kinderen

1.16 Evolutie van het aantal gemelde kinderen van mishandeling of verwaarlozing sinds 2000
Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

Tegenover vorig jaar is er een sterke stijging, zowel wat het aantal meldingen als wat het aantal gemelde kinderen betreft. Het aantal meldingen is in totaal gestegen met 15,3% en het aantal gemelde kinderen met 9,6%. Wellicht zal de bekendmakingscampagne een

van de oorzaken van deze opmerkelijke stijging zijn. Dit mag echter zeker niet beschouwd worden als een rechtstreeks effect, aangezien er ook andere factoren zijn die deze stijging kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld bepaalde gebeurtenissen in de media.

	2004		2005	
	Aantal	%	Aantal	%
Seksueel misbruik	2 094	34,5	2 109	31,7
Lichamelijke mishandeling	1 425	23,5	1 678	25,2
Lichamelijke verwaarlozing	816	13,4	1 078	16,2
Totaal lichamelijke mishandeling en verwaarlozing	2 241	36,9	2 756	41,4
Emotionele mishandeling	991	16,3	1 049	15,7
Emotionele verwaarlozing	704	11,6	695	10,4
Totaal emotionele mishandeling en verwaarlozing	1 695	27,9	1 744	26,2
Münchhausen by proxy-syndroom	34	0,5	37	0,5
Algemeen totaal	6 064	100,0	6 646	100,0

1.17 Gemeelde kinderen naargelang van de belangrijkste gemelde problematiek (percentage)
Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

Lichamelijke mishandeling en verwaarlozing is net als in de vorige jaren de meest gemelde vorm van kindermishandeling. Bij 2756 kinderen of 30,5% van de gemelde kinderen signaleerden de melders deze vorm van kindermishandeling. Seksueel misbruik blijft eveneens een belangrijke gemelde vorm van mishandeling (2109 kinderen of 23,3%). In 54,9% van de gevallen geeft de melder aan dat het gaat om intrafamiliaal seksueel misbruik (incest). Bij 27,1% van de gevallen gaat het om een melding van extrafamiliaal misbruik, wat wil zeggen dat de vermoedelijke dader niet behoort tot de huiselijke kring van het kind of geen verwant (tot de 3e graad) van het kind is. Bij de overige 18,0% is het onbekend of het gaat om intra- of extrafamiliaal seksueel misbruik. Emotionele mishandeling of verwaarlozing (1744 kinderen of 19,3%) is de op twee na vaakst gemelde problematiek.

44,3,0% van de meldingen is afkomstig uit de primaire omgeving van het kind; het gaat vooral om meldingen door de moederfiguur (14,5% van het totale aantal meldingen), door de vaderfiguur (7,1%), door de vader- en moederfiguur samen (0,4%), door andere gezins- of familieleden (10,2%), door burens of kennissen (9,3%), door andere personen (1,3%) of door het slachtoffer zelf (1,4%). 29,3% van de meldingen komt van hulpverleners (15,9% uit de gezondheidszorg, waarvan 3,4% door Kind en Gezin, 8,4% vanuit welzijnsorganisaties en 5,0% uit de bijzondere jeugdbijstand). Meldingen door andere professionelen vormen samen 24,3%. Het gaat hierbij om meldingen vanuit justitiële instanties (1,3%), voorschoolse voorzieningen (0,9%) en schoolse voorzieningen (22,1%). 0,7% van de meldingen komt van een persoon uit de omgeving van de dader. Bij 1,4% van de meldingen is de afkomst van de melding onbekend.

3.3 ADOPTIE

Start Vlaamse Centrale Autoriteit

2005 was voor Kind en Gezin een zeer bewogen jaar op het vlak van adoptie. De nieuwe federale wet (april 2003) en het nieuwe decreet interlandelijke adoptie (juli 2005) traden op 1 september 2005 in werking. Op dezelfde datum werd ook het Haags Adoptieverdrag van kracht voor België. De Vlaamse Centrale Autoriteit inzake Adoptie (VCA) is voortaan een autonome dienst binnen Kind en Gezin en heeft de voorbereiding van kandidaat-adoptanten, de bemiddeling en de nazorg onder haar bevoegdheid. De bevoegdheid voor de beoordeling van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten is naar het federale niveau verschoven. De erkenning van interlandelijke adopties wordt verleend door de Federale Centrale Autoriteit, een nieuw orgaan in het adoptielandschap.

2005 was tot voor de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving gekenmerkt door intense voorbereidingen om de nieuwe regelgeving in de praktijk om te zetten. Sinds 1 september 2005 werkt de VCA binnen het nieuwe wettelijk kader en kon de uitvoering van de nieuwe regelgeving van start gaan, in samenwerking met de verschillende betrokken instanties: de voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek, de erkende adoptiediensten, de Federale Centrale Autoriteit (binnen de federale overheidsdienst Justitie), de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, de verschillende kabinetten, de jeugdmagistratuur, de federale overheidsdiensten Binnen- en Buitenlandse Zaken en de partners van Kind en Gezin zoals de Vereniging voor Kind en Adoptiegezin (VAG).

2005 tot vóór de invoering van de nieuwe wet

Met de herstructurering van het adoptiegebeuren ging heel wat gepaard. De voorbereidingen situeerden zich in de eerste plaats in het uitwerken van het vernieuwde decreet en uitvoeringsbesluit, alsook in het samenwerkingsakkoord

tussen de gemeenschappen en de federale overheid. Maar ook de voorbereiding van de implementatie van de nieuwe regelgeving vergde heel wat extra maatregelen en afstemming. Zo werd het bestaande voorbereidingsprogramma aangepast volgens de nieuwe wettelijke vereisten en werd een proces doorlopen tot uniformisering en aanpassing van de werking van de diensten voor maatschappelijk onderzoek (dit zijn de voormalige 'evaluatieteams' bij de CAW's). Ook werden de procedures voor de totstandkoming van een adoptie (zelfstandig of via een dienst) grondig bijgestuurd in het licht van de nieuwe wettelijke bepalingen en werden er formele en duidelijke afspraken gemaakt voor de uitvoering van kanaalonderzoeken in samenwerking met de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Het is essentieel dat de toepassing van de nieuwe regelgeving door alle betrokken overheden gecoördineerd verloopt en daartoe werd frequent overlegd met de bevoegde overheidsdiensten onder leiding van de nieuw in het leven geroepen Federale Centrale Autoriteit. Tot slot werd heel wat geïnvesteerd in het informeren van de kandidaat-adoptanten over de nieuwe regelgeving en over de toepasselijke overgangsmatregelen voor de dossiers die nog onder de oude wetgeving van start waren gegaan.

2005 na de invoering van de nieuwe wet

Vanaf september 2005 werd de nieuwe regelgeving daadwerkelijk toegepast. De bevoegdheidsverdeling bracht naast de Federale Centrale Autoriteit, een andere nieuwe partner met zich mee, namelijk de jeugdrechtbanken, die voortaan bevoegd zijn voor de beoordeling van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten. De Vlaamse Centrale Autoriteit werkte mee aan de opleiding van de jeugdmagistraten.

De adoptiediensten werden begeleid bij de overgang naar het nieuwe systeem. De Vlaamse Centrale Autoriteit moet voortaan elke kindtoewijzing formeel goedkeuren, waardoor de procedure van

totstandkoming van de adoptie moest worden aangepast. De erkenning van buitenlandse adopties wordt voortaan verleend door de Federale Centrale Autoriteit, wat eveneens een andere werkwijze met zich meebrengt. Met de adoptiediensten werden landenfiches uitgewerkt die voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten.

Daarbij komt nog dat in december 2005 een wetwijziging werd goedgekeurd die de procedure van lopende dossiers wijzigde.

Ook werd het daardoor mogelijk om kinderen te adopteren uit landen die geen adoptie in hun wetgeving kennen. Dit was vooral van belang voor adopties uit Marokko, een land dat enkel een vorm van islamitische pleegvoogdij kent. De praktische uitwerking hiervan zal pas in de loop van 2006 zichtbaar worden.

De procedure voor de aanstelling van een Vlaamse adoptieambtenaar, een decretale vereiste, werd gestart.

Een nieuwe bevoegdheid voor de Vlaamse Centrale Autoriteit is de bewaring en inzage van adoptiedossiers. In het kader van deze bevoegdheid moeten alle dossiers uit het verleden gearhiveerd worden bij de VCA. Dat bleek een erg omvangrijke en arbeidsintensieve opdracht die in 2006 voortgezet zal worden. Voor nieuwe dossiers werd een regeling uitgewerkt wat de bewaring betreft. De inzage wordt in 2006 verder op punt gesteld in samenwerking met de adoptiediensten en het zoekregister.

De oprichting van het Steunpunt Nazorg werd uitgesteld tot 2007. Ook de inwerkingtreding van het inkomensgerelateerd bijdragesysteem voor adoptanten werd uitgesteld tot 2007.

Ook wat binnenlandse adoptie betreft bracht de nieuwe wet een aantal ingrijpende wijzigingen met zich mee. Alle adoptanten, ook in geval van intrafamiliale adopties, dienen voortaan een voorbereiding te volgen en deze taak werd toevertrouwd aan de binnenlandse adoptiediensten. Aangezien het om een vrij omvangrijke groep van adoptanten gaat, vereisten de organisatie en de financiering van deze opdracht heel wat voorbereiding in het najaar van 2005, om begin 2006 van start te kunnen gaan.

Aantal adopties

Voorbereiding

Van januari 2005 tot 31 augustus 2005 werden 122 gezinnen voorbereid op interlandelijke adoptie. Deze gezinnen werden nog voor 1 september doorgegeven aan de evaluatieteams, waardoor een groep hiervan in een overgangssituatie verkeerde.

Van 1 september tot eind december werden 255 gezinnen voorbereid. Dit levert een totaal op van 377 gezinnen die in 2005 het voorbereidingsprogramma interlandelijke adoptie volgden.

Geschiktheid

Van 1 januari 2005 tot 31 augustus 2005 reikte Kind en Gezin 209 beginseltoestemmingen interlandelijke adoptie uit. Dit cijfer geeft het aantal gerealiseerde evaluaties door de evaluatieteams weer. Sinds 1 september zijn het de jeugdrechtbanken die geschiktheidsvonnissen uitspreken op basis van het maatschappelijk onderzoek, gevoerd door de dienst voor maatschappelijk onderzoek. Kind en Gezin kon geen beginseltoestemmingen meer uitreiken, ook niet voor dossiers die vóór de invoering van de nieuwe wet gestart waren met het maatschappelijk onderzoek. Voor deze dossiers voorzag de nieuwe wet in een overgangsregeling.

Op basis van de gewijzigde overgangsmaatregelen werd een onderscheid gemaakt tussen 2 groepen overgangsdossiers:

1) Kandidaat-adoptanten van wie de geschiktheid door de jeugdrechter moet beoordeeld worden (artikel 24 bis, alinea 1). Voor 79 gezinnen werd een attest op basis van artikel 24 bis, alinea 1 afgegeven: het gaat om kandidaat-adoptanten die al vóór 1 september bezig waren met een maatschappelijk onderzoek. De afhandeling gebeurde na 1 september. Ze ontvingen een geschiktheidsvonnis van de jeugdrechter, op basis van het maatschappelijk onderzoek dat plaatsvond onder de oude regelgeving. Hiervoor werd geen nieuw maatschappelijk onderzoek via tussenvonnis bevolen.

2) Kandidaat-adoptanten van wie de geschiktheid niet meer door de jeugdrechter moet worden beoordeeld (artikel 24 bis, alinea 2). Dit was sowieso al het geval voor eenieder die op 1 september over een kindtoewijzing beschikte. Na de wetwijziging van december konden ook mensen die op 1 september een beginseltoestemming

hadden, deze overgangsregeling genieten. Het gaat in totaal om 216 gezinnen.

Van 1 september tot 31 december ontving de Vlaamse Centrale Autoriteit 52 tussenvonnissen waarin een maatschappelijk onderzoek werd bevolen door de jeugdrechtbank (volledig nieuwe dossiers sinds 1 september 2005). Deze opdrachten werden doorgegeven aan de diensten voor maatschappelijk onderzoek. In het laatste kwartaal van 2005 werden voornamelijk de overgangsdossiers afgewerkt, waardoor nieuwe dossiers naar 2006 moesten schuiven. In 2005 ontving de Vlaamse Centrale Autoriteit 25 geschiktheidsvonnissen.

Bemiddeling

In 2005 werden 193 kinderen via de erkende adoptiediensten geplaatst in Vlaamse gezinnen: 172 kinderen afkomstig uit het buitenland, 21 binnenlandse adopties. Verwacht wordt dat het cijfer van het aantal adopties zal stijgen, omdat vrije adoptie met de nieuwe wet niet meer mogelijk is. Vanaf september 2005 zijn alle adopties in het cijfer van het aantal adopties vervat.

Aanmelding, voorbereiding, evaluatie en beginseltoestemming

	2004	2005
Aanmeldingen kandidaat-adoptanten interlandelijke adoptie	404	626
Vorbereidingen kandidaat-adoptanten via voorbereidingscentra	253	377
Evaluaties van kandidaat-adoptanten via centra voor algemeen welzijnswerk	237	288
Aantal uitgereikte beginseltoestemmingen	265	209

1.18 *Beginseltoestemmingen: aantal aanmeldingen, voorbereidingen, evaluaties en uitgereikte beginseltoestemmingen*

	2004		2005	
	Aantal	%	Aantal	%
<i>In België geboren</i>	25	14,9	21	10,9
<i>Uit het buitenland afkomstig</i>				
China	64	38,1	63	32,6
Ethiopië	17	10,1	59	30,6
Rusland	10	6,0	14	7,3
India	13	7,7	10	5,2
Zuid-Afrika	10	6,0	9	4,7
de Filipijnen	17	10,1	7	3,6
Sri Lanka	3	1,8	5	2,6
Colombia	1	0,6	4	2,1
Thailand	6	3,6	1	0,5
Ecuador	2	1,2	0	0,0
Cambodja	0	0,0	0	0,0
Haïti	0	0,0	0	0,0
Vietnam	0	0,0	0	0,0
Totaal uit het buitenland afkomstig	143	85,1	177	89,1
Algemeen totaal	168	100,0	193	100,0

1.19 Voor adoptie geplaatste kinderen: aantal volgens land van herkomst
Bron: Kind en Gezin - Statistiek Adoptie

4. HET DIENSTVERLENINGSAAVBOD IN EEN NIEUW JASJE

Eind 2004 keurde de toenmalige Raad van Bestuur de nota 'Blauwdruk voor een hedendaagse dienstverlening 2005 - 2008' goed. Deze nota schetste de krachtlijnen voor de ontwikkeling van de preventieve gezinsondersteuning in de komende jaren. De raad besloot o.a. de dienstverlening te vertalen in modules, om een optimale transparantie van de dienstverlening en een vraaggerichte en integrale benadering van de gezinnen te bevorderen.

In 2005 werd de dienstverlening vertaald in modules. De volgende modules werden eind 2005 goedgekeurd door de Raad van Bestuur:

- onthaalmodule: met deze dienstverleningsmodule creëert Kind en Gezin een onthaalpunt waar zwangeren en ouders terecht kunnen met hun vragen. We maken hiervoor gebruik van een diversiteit aan organisatievormen (informatieavonden voor aanstaande ouders, bezoek aan pasbevallen vrouwen in de kraamkliniek, huisbezoeken en consulten, binnenloopmomenten, de telefonische dienstverlening, de website) om de toegankelijkheid van het onthaal maximaal te bevorderen.
- vraag-en-aanbodverhelderingsmodule: het verhelderen van de vragen van het gezin en het aanbod van Kind en Gezin staat hierin centraal. Dit moet resulteren in een dienstverleningsaanbod op maat van het gezin.
- basismodules rond elk van de kernthema's: rond elk kernthema zet

Kind en Gezin één of meerdere basismodules in. Een voorbeeld van een basismodule is 'Informatie en ondersteuning bij borstvoeding'. Een basismodule omvat de diverse acties (bv. informatie, screening, klinisch onderzoek, enz.) die Kind en Gezin bij een maximaal aantal kinderen en hun gezin wenst uit te voeren met het oog op het realiseren van haar maatschappelijke doelen. Hierbij maken we opnieuw gebruik van een diversiteit aan organisatievormen (huisbezoek, consult, website, enz.).

- plusmodules: deze dienstverleningsmodules zet Kind en Gezin in, in dialoog met het gezin, wanneer er behoefte is aan bijkomende en specifieke ondersteuning. Voorbeelden van plusmodules zijn het spreekuur opvoedingsondersteuning, follow-up, praktische ondersteuning en verdiepende informatie.

Deze modulaire voorstelling steekt het bestaande dienstverleningsaanbod in de eerste plaats in een nieuw jasje. We behouden hiermee wat goed is. Tegelijkertijd hebben we van deze oefening gebruikgemaakt om een aantal kwaliteitsverbeterende acties voorop te stellen, bv. rond het onthaal op het consultatiebureau, de vraag-en-aanbodverheldering en het aanbieden van informatie op maat van het gezin. In de komende jaren zullen dit belangrijke actiepunten zijn voor de preventieve gezinsondersteuning.

5. ANDERE SPECIFIEKE ACTIVITEITEN IN 2005

5.1 OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Het is de opdracht van Kind en Gezin om ouders te ondersteunen bij de opvoeding van hun jonge kind. De instelling streeft ernaar om ouders een adequaat antwoord te bieden bij lichte opvoedingsproblemen en om de netwerken rondom gezinnen - en in het bijzonder gezinnen die weinig steun ervaren vanuit hun onmiddellijke omgeving - te versterken. In 2005 werd opnieuw geïnvesteerd in het uitbouwen en professionaliseren van de dienstverlening inzake opvoedingsondersteuning.

Informatie over opvoedingsondersteuning

Kind en Gezin wil alle ouders met jonge kinderen informeren over en sensibiliseren voor de ontwikkeling en de opvoeding van het jonge kind. In dit kader werd het informatieaanbod in 2005 op het vlak van ontwikkeling en opvoeding van het jonge kind verder uitgebouwd. Op de website werden alle thema's rond opvoeding en ontwikkeling volledig vernieuwd qua structuur en inhoud.

Verkennen van nieuwe werkvormen

Kind en Gezin wil werken aan een gediversifieerd aanbod opvoedingsondersteuning: in diverse werkvormen willen we, afhankelijk van de behoeften, gezinnen ondersteunen. Daarom investeerden we in de ontwikkeling van vernieuwende werkvormen. In 2005 werd er in 3 regio's geëxperimenteerd met de module kortdurende videohometraining. Kortdurende videohometraining biedt ondersteuning bij de opvoeding met behulp van videoopnames van een alledaagse situatie binnen het gezin. Met behulp van deze beelden wordt samen met de ouders een analyse gemaakt van de interacties binnen het gezin. Er wordt nagegaan wat goed loopt en wat nog kan worden uitgebreid, zodat ouders en kinderen een beter contact met elkaar hebben.

Triple P

2005 was ook het jaar waarin we Triple P verkenden. Triple P is een Australisch programma voor opvoedingsondersteuning dat ontwikkeld werd door prof. M. Sanders van de Universiteit van Queensland. Triple P staat voor "Positive Parenting Program". Het omvat een getrapt aanbod van opvoedingsondersteuning gaande van een minder intensief aanbod tot een meer intensief aanbod. Het laagste niveau van aanbod verwijst naar mediastrategieën die een boodschap rond positief ouderschap op grote schaal verspreiden. Op een tweede niveau wordt er binnen individuele contacten tussen ouders en dienstverleners informatie verstrekt rond de ontwikkeling van kinderen en veel voorkomende opvoedingsvragen. Op een derde niveau worden er kortdurende spreekuren opvoedingsondersteuning aangeboden naar aanleiding van een specifieke opvoedingsvraag. Op de hogere niveaus van Triple P is er een meer intensief aanbod van groepstrainingen en/of individuele begeleidingen. Interessant aan dit programma is dat het al op zijn effectiviteit werd onderzocht in verschillende landen en culturen. Aangezien dit aanbod ingepast wordt in preventie en tot doel heeft zo veel mogelijk gezinnen te bereiken (bv. via de media), lijkt het zeker een meerwaarde te hebben voor onze eigen dienstverlening. Triple P heeft op elk niveau ook materiaal uitgewerkt, zowel voor dienstverleners als voor ouders. Zeker in het kader van het verder methodisch werken rond opvoedingsondersteuning zou dit programma input kunnen bieden voor Kind en Gezin. Ook voor onze interne partners kan het zinvolle methodieken aanbieden. In 2005 werd professor Sanders uitgenodigd naar aanleiding van de opening van de Kind en Gezin-Academie. Verder werd in 2005 geëxploreerd in welke mate we Triple P kunnen implementeren binnen Kind en Gezin.

INLOOP-teams

In de dienstverlening aan kansarme gezinnen vormen INLOOP-teams een belangrijke partner voor de regioteams. Concreet bieden zij een waaier van ondersteuning aan, gaande van onthaal over groepswerk tot vormen van zorgcoördinatie. In 2004 vond een denkdag plaats rond inhoudelijke thema's die specifieke aandacht verdienen, zoals gebleken was uit de evaluatie van het eerste werkingsjaar in 2003: zorgcoördinatie, cliënttevredenheid, kansarmoede en communicatie met de doelgroep. Deze denkdag had tot doel aanzetten te geven voor de verdere ontwikkeling, die in 2005 werd opgenomen. Er werd gestart met een traject waarin de dienstverlening vanuit de INLOOP-teams scherpere krijtlijnen krijgt. Ten slotte werden drie projecten in het kader van opvoedingsondersteuning structureel ingepast in een INLOOP-team. Deze omschakeling werd in 2005 definitief erkend door de Raad van Bestuur van Kind en Gezin. Dit brengt het aantal INLOOP-teams op 13.

5.2 VERSTERKEN VAN DE DIENSTVERLENING AAN MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE GEZINNEN

In 2005 groeide de behoefte om de visie van Kind en Gezin rond het werken met maatschappelijk kwetsbare gezinnen verder vorm te geven. Daartoe werd een traject opgezet. Dit traject werd vertaald in een globaal ontwikkelingsplan voor de medewerkers dat in 2006 verder geconcretiseerd zal worden.

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen zijn enerzijds gezinnen die met uitsluiting bedreigd zijn vanwege een culturele en/of taalbarrière. Anderzijds kunnen het gezinnen zijn die met achterstelling bedreigd zijn. Het gaat dan om gezinnen die een gebrekkige toegang hebben tot maatschappelijk hooggewaardeerde goederen zoals werk, inkomen, huisvesting, school, gezondheid(szorg), ... en dit alles gelijktijdig en duurzaam.

Werken met maatschappelijk kwetsbare gezinnen en gepast inspelen op hun vragen naar ondersteuning is niet altijd eenvoudig. Kind en Gezin zoekt dan ook voortdurend naar manieren om de toegang van deze gezinnen tot de dienstverlening te verbeteren en om de ondersteuning nog beter te laten aansluiten op hun vragen en behoeften. Het werken met gezinsondersteuners en een gericht communicatiebeleid, afgestemd op maatschappelijk kwetsbare gezinnen, zijn twee belangrijke antwoorden van de organisatie op deze problematiek.

Werken met gezinsondersteuners

Binnen Kind en Gezin werken ervaringsdeskundigen in de kansarmoede en interculturele medewerkers. Sinds september 2004 worden ze 'gezinsondersteuners' genoemd. Ze maken deel uit van het regioteam. De gezinsondersteuner neemt een autonoom aandeel op in de dienstverlening en werkt tegelijkertijd aanvullend van de regioverpleegkundige.

Een belangrijke taak van de gezinsondersteuner bestaat in het mee opstellen en uitvoeren van een ondersteuningsplan. Het ondersteuningsplan is een werkinstrument dat actief gebruikt moet worden tijdens de begeleiding van een maatschappelijk kwetsbaar gezin. In 2005 werd intens geïnvesteed in het uitwerken van dit instrument en in een brede evaluatie van het gebruik ervan in de regioteams.

Er werd eveneens gewerkt aan de verdere uitbouw en het profiel van de functie van gezinsondersteuner. Vooral de specifieke methodieken (praktische opvoedingsondersteuning, emotionele ondersteuning, praktische ondersteuning, doorverwijzing) die zij hanteren, werden in 2005 verder uitgeklaard.

Communicatie naar maatschappelijk kwetsbare gezinnen

De grote diversiteit aan gezinnen confronteert Kind en Gezin met het feit dat de informatie die Kind en Gezin verstrekt niet voor iedereen begrijpelijk is. Hier kunnen verschillende oorzaken een rol spelen: te moeilijke informatie, te veel informatie, de informatie is alleen schriftelijk beschikbaar, de informatie is alleen in het Nederlands beschikbaar, enz.

Dit wijst erop dat de communicatie-strategieën, -kanalen en -instrumenten binnen Kind en Gezin niet altijd afgestemd zijn op deze diversiteit aan gezinnen/ouders. Er zijn al heel wat initiatieven genomen om hieraan tegemoet te komen (bv. publicatie van 'Het Kind in Beeld' met pictografisch materiaal, vertalingen van folders), maar die zijn niet structureel ingebed.

In 2005 werd van start gegaan met een werkgroep die een aantal keuzes rond de communicatie naar maatschappelijk kwetsbare groepen structureel zal vastleggen. De werkgroep beoogt een gediversifieerd communicatiebeleid dat afgestemd is op de veelheid aan doelgroepen. Elke aanstaande ouder of ouder van jonge kinderen zou de weg moeten kunnen vinden naar toegankelijke informatie waaraan hij of zij behoefte heeft.

5.3 INTEGRALE JEUGDHULPVERLENING

Integrale jeugdhulpverlening is een vorm van verregaande afstemming en samenwerking tussen sectoren. De betrokken sectoren zijn Onderwijs (centra voor leerlingenbegeleiding), het Algemeen Welzijnswerk, de Bijzondere Jeugdbijstand, het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, de centra voor integrale gezinszorg, de centra geestelijke gezondheidszorg en Kind en Gezin. De uiteindelijke bedoeling is om door een efficiëntere bundeling van krachten in het werkveld, beter tegemoet te komen aan hulpvragen van minderjarigen en ouders. Kind en Gezin en haar subsectoren, met name de preventieve zorg, de INLOOP-teams, de centra voor kindzorg en gezinsondersteuning, de gezinsondersteunende pleegzorg en de vertrouwenscentra, zijn dus ingeschakeld bij integrale jeugdhulpverlening. In 2005 werd gewerkt aan de typemodulering van alle subsectoren binnen Kind en Gezin. Dit betekent dat elke sector zijn kernopdrachten in afgebakende eenheden van hulp vertaalt. Dit proces van typemodulering heeft plaatsgehad in overleg tussen de administratie en het respectieve werkveld. Deze typemodules vormen de basis voor een verdere intersectorale dialoog. Tevens vormen ze het kader op basis waarvan individuele voorzieningen zich zullen moeten moduleren.

In 2005 werd ook in het kader van integrale jeugdhulpverlening gewerkt aan de procedures om te komen tot een netwerk van crisishulp. Binnen dit netwerk spelen de CKG's een belangrijke rol, maar ook de gezinsondersteunende pleegzorg en de vertrouwenscentra kindermishandeling worden actief bij deze netwerken betrokken.

5.4 VEILIGHEID VAN KINDERARTIKELN

Meldpunt onveilige kinderartikelen

In december 2005 introduceerde Kind en Gezin het meldpunt voor de registratie van onveilige kinderartikelen (OKA-meldpunt).

Ouders, onthaalouders, kinderdagverblijven en alle personen die zorg dragen voor jonge kinderen, kunnen via de website van Kind en Gezin (of telefonisch) melding maken van onveilige eigenschappen van speelgoedartikelen, kindermeubilair of andere producten bestemd voor kinderen van 0 tot 3 jaar of van ongevallen of bijna-ongevallen met deze artikelen.

Het OKA-meldpunt is een initiatief van Kind en Gezin in samenwerking met de federale overheidsdienst Economie, het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO) en de European Association for the coordination of Consumer Representation in Standardisation (ANEC).

Checklist veilig kindermeubilair en veilige vervoermiddelen

Het streven naar een veilige leefomgeving voor het kind van 0 tot 3 jaar is een van de kernopdrachten van Kind en Gezin. In samenwerking met de Federatie van Belgische fabrikanten en invoerders van babyartikelen (FEBAB), het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties (OIVO), het ministerie van Economische Zaken en het Technisch Centrum der Houtnijverheid (TCHN) werd een informatiepakket uitgewerkt over de veiligheid van courant gebruikt meubilair. Via onze website wordt informatie aangeboden over de zaken waarop gelet moet worden bij het aanschaffen van kindermeubilair. Voor 10 artikels met betrekking tot meubeluitzet werd een checklist ontworpen waarmee kan worden bepaald of het meubel veilig is.

Met het ministerie van Economische Zaken, FEBAB, OIVO en het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) werd een soortgelijk informatiepakket uitgewerkt met checklists rond veilige vervoermiddelen voor kinderen van 0 tot 3 jaar.

2. KINDEROPVANG

EEN NIEUW CONCEPT EN UITBREIDING VOOR DE KINDEROPVANG

Will Verniest
afdelingshoofd Kinderopvang

In 2005 leverde Kind en Gezin heel wat inspanningen om de kinderopvang te ondersteunen, zodat die een veilige en eigentijdse begeleiding van kinderen kan aanbieden. Meer dan ooit gebeurde dit vanuit het oogpunt van de kinderen zelf. Maar het was vooral de uitvoering van twee politieke beleidspunten die van 2005 een nieuw begin maakte. Kind en Gezin bereidde zowel de vernieuwing van de kinderopvang als de realisatie van nieuwe plaatsen voor.

In opdracht van de voogdijminister maakte Kind en Gezin een voorontwerp om de Vlaamse kinderopvang te vernieuwen. Hierbij staan de toegankelijkheid, de veiligheid en de kwaliteit voor alle kinderen en ouders centraal. Op maatschappelijk vlak moet kinderopvang naast de economische en pedagogische ook de sociale functie realiseren. De economische functie, zodat ouders kunnen gaan werken of een opleiding volgen. De pedagogische functie, om aan alle kinderen volop ontwikkelingskansen te bieden. De sociale functie, die emancipatie, integratie en sociale rechtvaardigheid betekent. Om deze drie maatschappelijke functies te kunnen realiseren, is samenwerking tussen de opvangvoorzieningen nodig.

Het is op dit moment nog zoeken naar de vormen die deze samenwerking kan aannemen.

De samenwerking tussen voorzieningen zou een stevig draagvlak voor de vernieuwing van de kinderopvang worden. Na overleg met de sectoren werden de voorstellen bijgestuurd. De voorbereidingen voor een uitgebreid communicatieplan in 2006 konden beginnen.

Om in 2006 de eerste extra opvangplaatsen te kunnen toewijzen, actualiseerde Kind en Gezin zowel voor de voorschoolse als voor de buitenschoolse opvang het instrument voor de 'programmatie' en de 'wittevlekkenlijst'. Dit instrument stelt ons in staat om te berekenen wat de opvangbehoefte is, waar de nood aan opvang relatief het grootste is en maakt een verdeling van de beschikbare middelen mogelijk. Vanuit een plan van aanpak werden initiatiefnemers uitgenodigd om aanvragen voor nieuwe plaatsen in te dienen.

Omdat alle kinderen recht hebben op optimale ontwikkelingskansen, wil Kind en Gezin de kwaliteit in de kinderopvang blijven bevorderen. Ze begeleidt en ondersteunt de opvang op verschillende manieren. Zo besteedde Kind en Gezin veel aandacht aan preventie. Kind en Gezin biedt haar kennis aan via het centraal nummer, de Kwaliteitshelpdesk, de website, haar mededelingen, het Grote Kinderopvangboek en via provinciale preventiedagen en opleiding.

1. KINDEROPVANG IN CIJFERS

1.1 AANTAL OPVANGPLAATSEN

Het totale aantal plaatsen dat erkend is door of een attest van toezicht heeft van Kind en Gezin, bedraagt eind 2005 95 538 plaatsen. Dit is een toename met 3,2% tegenover 2004.

De stijging van het aantal plaatsen in erkende kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen is zeer beperkt en bedraagt slechts 0,4%. Wat het aantal erkende plaatsen voor de buitenschoolse opvang betreft, blijft het aantal plaatsen in aparte lokalen van een kinderdagverblijf onveranderd, terwijl het aantal plaatsen bij de initiatieven voor buitenschoolse opvang lichtjes stijgt met 3,3%. In totaal neemt het aantal plaatsen in de erkende opvang toe met 918 (+1,3%).

Het aantal plaatsen bij de zelfstandige onthaalouders blijft verder dalen.

Eind 2005 waren er 6855 plaatsen bij zelfstandige onthaalouders met attest van toezicht. Bij de mini-crèches en de zelfstandige kinderdagverblijven blijft het aantal plaatsen verder toenemen. Eind 2005 waren er 12 483 plaatsen in mini-crèches onder toezicht en 6243 plaatsen in de zelfstandige kinderdagverblijven onder toezicht. Deze stijging is mede te verklaren door de vroegere enkel gemelde schoolse opvang die een attest van toezicht aanvraag naar aanleiding van de verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van kinderopvangkosten van 3 tot 12 jaar. In totaal neemt het aantal plaatsen in de zelfstandige opvang - opvang met attest van toezicht - nog steeds toe. Het aantal plaatsen steeg met 2063 (+8,8%).

Wat het aantal *opvangplaatsen per provincie* betreft, telt Antwerpen het grootste aantal. Het aantal plaatsen is het kleinst in het Brussels Gewest.

Wat het aantal plaatsen in de erkende sector in de verschillende provincies betreft, telt Antwerpen het grootste aantal en het Brussels Gewest het kleinste aantal. Ook voor de sector van de diensten voor opvanggezinnen en de initiatieven voor buitenschoolse opvang is dit het geval. Wat de kinderdagverblijven betreft, telt Antwerpen het grootste aantal plaatsen en Limburg het kleinste aantal. Wat de buitenschoolse opvang in aparte lokalen van een kinderdagverblijf betreft, is de provincie Limburg de koploper, maar het aantal plaatsen in West-Vlaanderen ligt in dezelfde orde van grootte. In het Brussels Gewest is een dergelijk aanbod onbestaand.

Wat het aantal plaatsen in de zelfstandige sector in de verschillende provincies betreft, telt West-Vlaanderen het grootste aantal en Limburg het kleinste. Het aantal plaatsen in de mini-crèches is het grootst in West-Vlaanderen. Het aantal plaatsen in zelfstandige kinderdagverblijven is duidelijk het hoogst in het Brussels Gewest. Hierbij moet worden opgemerkt dat de zelfstandige kinderdagverblijven georganiseerd vanuit het gemeenschapsonderwijs ook worden beschouwd als zelfstandige initiatieven. Zij hebben een ietwat specifieke werking, met bijvoorbeeld ook een inkomensgerelateerde ouderbijdrage. Het gaat om ongeveer 900 plaatsen. Het aantal plaatsen in de andere provincies ligt heel wat lager. Bij de zelfstandige onthaalouders is West-Vlaanderen de koploper wat het aantal plaatsen betreft. De andere provincies tellen heel wat minder plaatsen bij de zelfstandige onthaalouders.

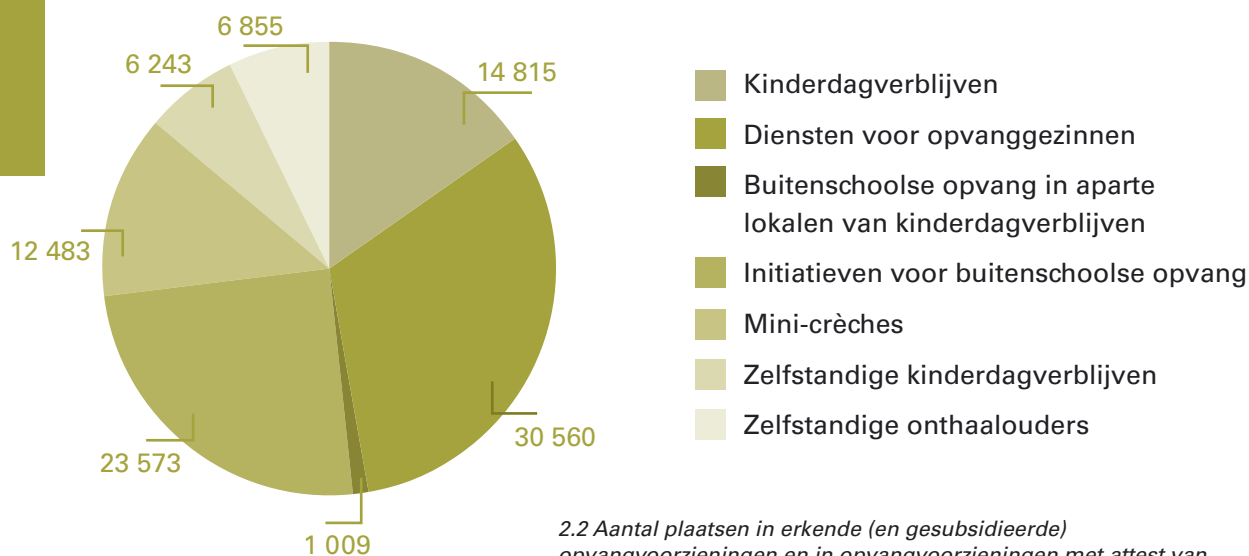

	2004	2005
Erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin		
Kinderdagverblijven	14 702	14 815
Diensten voor opvanggezinnen	30 504	30 560
Buitenschoolse opvang in aparte lokalen van kinderdagverblijven	1 009	1 009
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	22 824	23 573
Totaal erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin	69 039	69 957
Met attest van toezicht van Kind en Gezin		
Mini-crèches	11 552	12 483 ⁽¹⁾
Zelfstandige kinderdagverblijven	4 985	6 243 ⁽¹⁾
Zelfstandige onthaalouders	6 981	6 855
Totaal met attest van toezicht van Kind en Gezin	23 518	25 581
Algemeen totaal	92 557	95 538

2.1 Aantal plaatsen in erkende (en gesubsidieerde) opvangvoorzieningen en in opvangvoorzieningen met attest van toezicht

(1) Naar aanleiding van de verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van de kinderopvangkosten tot de leeftijd van 12 jaar, hebben een aantal schoolse voorzieningen, louter om te beantwoorden aan de voorwaarden voor fiscale aftrek, een attest van toezicht aangevraagd. Een aantal van deze voorzieningen hebben in 2006 al afgezien van dit attest van toezicht. Met deze plaatsen werd hierbij geen rekening gehouden

Aantal plaatsen in de verschillende opvangvoorzieningen

2.2 Aantal plaatsen in erkende (en gesubsidieerde) opvangvoorzieningen en in opvangvoorzieningen met attest van toezicht - 2005

	Antwerpen	Vlaams- Brabant	Brussels Gewest	West- Vlaanderen	Oost- Vlaanderen	Limburg
Erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin						
Kinderdagverblijven	3 555	3 368	1 929	1 805	2 924	1 234
Diensten voor opvanggezinnen	8 904	4 284	40	5 432	7 196	4 704
Buitenschoolse opvang in aparte lokalen van kinderdagverblijven	53	146	0	277	250	283
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	5 727	3 676	216	4 245	5 173	4 536
Totaal erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin	18 239	11 474	2 185	11 759	15 543	10 757
Met attest van toezicht van Kind en Gezin						
Mini-crèches ⁽¹⁾	2 752	2 049	1 469	2 912	2 809	492
Zelfstandige kinderdagverblijven ⁽¹⁾	874	1 279	2 866	369	637	218
Zelfstandige onthaalouders	822	1 228	184	2 863	1 579	179
Totaal met attest van toezicht van Kind en Gezin	4 448	4 556	4 519	6 144	5 025	889
Algemeen totaal	22 687	16 030	6 704	17 903	20 568	11 646

2.3 Aantal plaatsen in erkende (en gesubsidieerde) opvangvoorzieningen en in opvangvoorzieningen met attest van toezicht per provincie - 2005

(1) Naar aanleiding van de verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van de kinderopvangkosten tot de leeftijd van 12 jaar, hebben een aantal schoolse voorzieningen, louter om te beantwoorden aan de voorwaarden voor fiscale aftrek, een attest van toezicht aangevraagd. Een aantal van deze voorzieningen hebben in 2006 al afgezien van dit attest van toezicht. Met deze plaatsen werd hierbij geen rekening gehouden

Algemeen genomen zijn er per 1000 kinderen onder de 3 jaar 344 plaatsen beschikbaar in het Vlaams Gewest. Hiermee voldoet Vlaanderen aan de Europese richtlijn dat er tegen 2010 voor 33% van de kinderen jonger dan 3 jaar een plaats beschikbaar moet zijn in de opvang buiten de familie.

Ruim 2/3 van deze plaatsen is gesitueerd in de erkende sector, 1/3 wordt gerealiseerd in de zelfstandige sector. Het aantal plaatsen per 1000 kinderen in de erkende sector is wel gedaald tegenover 2004, terwijl het aantal plaatsen per 1000 kinderen in de zelfstandige sector verder gestegen is.

	2004	2005
Erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin		
Kinderdagverblijven	70,4	70,0
Diensten voor opvanggezinnen	167,8	165,7
Totaal erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin	238,1	235,7
Met attest van toezicht van Kind en Gezin		
Mini-crèches	54,7	57,6
Zelfstandige kinderdagverblijven	12,0	14,9
Zelfstandige onthaalouders	37,0	35,7
Totaal met attest van toezicht van Kind en Gezin	103,7	108,3
Algemeen totaal	341,9	344,0

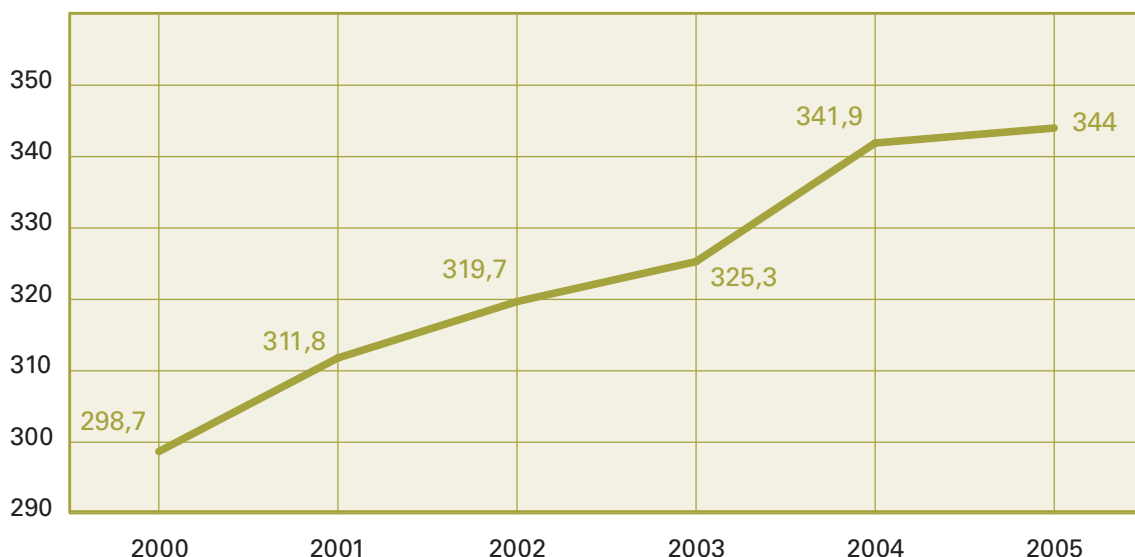
2.4 Aantal opvangplaatsen per 1000 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaams Gewest

(1) Deze cijfers zijn enigszins overschat, omdat ook kinderen boven de 3 jaar worden opgevangen in de vermelde voorzieningen. Het is evenwel niet mogelijk om het aantal plaatsen dat gebruikt wordt voor buitenschoolse opvang te ramen. Het aantal plaatsen in voorzieningen die enkel buitenschoolse opvang aanbieden, werd wel in mindering gebracht

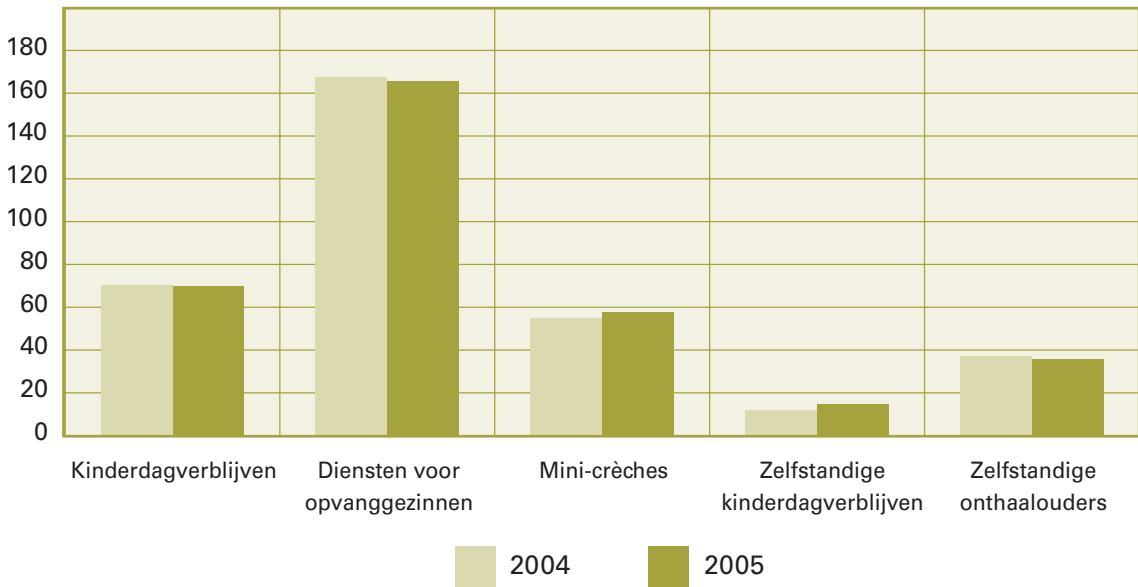
Sinds 2000 is het aantal plaatsen per 1000 kinderen continu gestegen. De voorbije jaren had dit niet alleen te maken met het toegenomen aantal plaatsen, maar ook

met de daling van het aantal 0- tot 3-jarigen. In 2005 is het aantal 0- tot 3-jarigen opnieuw gestegen.

Evolutie opvangplaatsen per duizend kinderen

2.5 Evolutie van het aantal plaatsen per 1000 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaams Gewest

2.6 Aantal plaatsen per 1000 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaams Gewest

1.2 AANTAL OPVANGVOORZIENINGEN

Eind 2005 functioneerden er 334 kinderdagverblijven en 194 diensten voor opvanggezinnen. Daarvan waren er 33 kinderdagverblijven die buitenschoolse opvang in aparte lokalen organiseerden. Eind 2005 waren er 233 initiatieven voor buitenschoolse opvang. Het aantal voorzieningen erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin is in 2005 bijna status-quo gebleven.

Eind 2005 waren er 797 mini-crèches, 148 zelfstandige kinderdagverblijven en 1203 zelfstandige onthaalouders onder toezicht van Kind en Gezin.

Dit betekent dat de trend van de voorbije jaren zich voortzet: het aantal mini-crèches en het aantal zelfstandige kinderdagverblijven blijven verder stijgen, terwijl het aantal zelfstandige onthaalouders verder daalt. De stijging van het aantal mini-crèches en zelfstandige kinderdagverblijven is mede te verklaren door de vroegere enkel gemelde schoolse opvang die een attest van toezicht aanvraag naar aanleiding van de verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van kinderopvangkosten van 3 tot 12 jaar.

	2004	2005
Erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin		
Kinderdagverblijven	334	334
Diensten voor opvanggezinnen	196	194
Buitenschoolse opvang in aparte lokalen van kinderdagverblijven	33	33
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	232	233
Met attest van toezicht van Kind en Gezin		
Mini-crèches	748	797 ⁽¹⁾
Zelfstandige kinderdagverblijven	126	148 ⁽¹⁾
Zelfstandige onthaalouders	1 254	1 203

2.7 Aantal erkende (en gesubsidieerde) opvangvoorzieningen en aantal opvangvoorzieningen met attest van toezicht

(1) Naar aanleiding van de verruiming van de fiscale aftrekbaarheid van de kinderopvangkosten tot de leeftijd van 12 jaar, hebben een aantal schoolse voorzieningen, louter om te beantwoorden aan de voorwaarden voor fiscale aftrek, een attest van toezicht aangevraagd. Een aantal van deze voorzieningen hebben in 2006 al afgezien van dit attest van toezicht. Met deze voorzieningen werd hierbij geen rekening gehouden

1.3 AANTAL AANWEZIGE KINDEREN IN HET VLAAMS GEWEST

Het cijfer van de aanwezige kinderen toont aan hoeveel verschillende kinderen er kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare capaciteit. Sinds 2004 worden de aanwezige kinderen geteld tijdens de week van 1 februari, naar analogie met de telling van de onderwijspopulatie. Een beperkt aantal voorzieningen stuurde het registratieformulier niet terug, zodat het aantal ontbrekende kinderen werd geraamd. Daartoe werd berekend wat de ratio was van het aantal aanwezige kinderen per plaats van de voorzieningen

die de gegevens wel doorstuurden en werd deze ratio toegepast op de ontbrekende capaciteit.

In de week van 1 februari 2005 waren in totaal 129 428 kinderen aanwezig in de opvang. Voor 53% van de kinderen ging het om voorschoolse opvang. 80% van de kinderen werd opgevangen in een opvangvoorziening die erkend is door Kind en Gezin.

In vergelijking met vorig jaar is het aantal aanwezige kinderen met 4,7% gestegen. Deze stijging doet zich zowel voor in de voorschoolse en de buitenschoolse opvang als in de erkende en de zelfstandige opvang.

	Voorschools ⁽¹⁾		Buitenschools		Totaal	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
<i>Erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin</i>						
Kinderdagverblijven	15 584	16 541	265	235	15 849	16 776
Diensten voor opvanggezinnen	29 636	30 229	6 541	6 706	36 177	36 935
Buitenschoolse opvang in aparte lokalen van kinderdagverblijven	14 ⁽²⁾	43 ⁽²⁾	2 002	2 275	2 016	2 318
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	29 ⁽²⁾	52 ⁽²⁾	45 810	47 674	45 839	47 726
Totaal erkend (en gesubsidieerd) door Kind en Gezin	45 263	46 865	54 618	56 890	99 881	103 755
<i>Met attest van toezicht van Kind en Gezin</i>						
Mini-crèches	11 402	12 511	1 406	1 722	12 808	14 233
Zelfstandige kinderdagverblijven	2 343	2 584	544	785	2 887	3 369
Zelfstandige onthaalouders	7 033	6 919	1 021	1 152	8 054	8 071
Totaal met attest van toezicht van Kind en Gezin	20 778	22 014	2 971	3 659	23 749	25 673
Algemeen totaal	66 041	68 879	57 589	60 549	123 630	129 428

2.8 Aantal aanwezige kinderen in het Vlaams Gewest volgens soort opvang in de week van 1 februari 2004 en in de week van 1 februari 2005

(1) Kinderen die nog niet naar school gaan of kinderen in de overgangperiode tussen opvang en basisschool

(2) Het gaat hier om kinderen die slechts deeltijds naar school gaan en gedurende een bepaald dagdeel tijdens de schooluren in de opvangvoorziening worden opgevangen

1.4 AANTAL VERBLIJFSDAGEN

In de kinderdagverblijven werden in 2005 bijna 3 miljoen prestaties geleverd. Het totale aantal verblijfsdagen is hiermee met iets meer dan 2% gestegen tegenover vorig jaar. Dit heeft uitsluitend te maken met de stijging van het aantal verblijfsdagen in de voorschoolse opvang. Het aantal verblijfsdagen in de buitenschoolse opvang is immers gedaald.

In de diensten voor opvanggezinnen werden in 2005 in totaal ruim 5,2 miljoen prestaties geleverd. Dit is een toename met 3,7%. In de diensten

voor opvanggezinnen is er een stijging van zowel het aantal verblijfsdagen in voorschoolse opvang als het aantal verblijfsdagen in buitenschoolse opvang. Voorschoolse opvang gebeurt nog altijd overwegend gedurende volle dagen, zowel in kinderdagverblijven (86%) als in diensten voor opvanggezinnen (82%). In de kinderdagverblijven is het aandeel van halve dagen gedaald, terwijl het aandeel van 1/3-verblijfsdagen verder blijft toenemen. In de diensten voor opvanggezinnen neemt het aandeel van zowel halve dagen als 1/3-verblijfsdagen verder toe.

Verblijfsdagen

	Kinderdagverblijven		Diensten voor opvanggezinnen	
	2004	2005	2004	2005
Voorschoolse opvang				
Volle verblijfsdagen	2 448 392	2 515 944	3 440 610	3 578 828
Halve verblijfsdagen ⁽¹⁾	361 637	352 475	704 932	709 019
1/3-verblijfsdagen ⁽²⁾	39 631	45 965	50 193	53 655
Aantal prestaties ⁽³⁾	2 849 660 (100,0)	2 914 384 (102,3)	4 195 735 (100,0)	4 341 502 (103,5)
Aantal herleide prestaties ⁽⁴⁾	2 642 421 (100,0)	2 707 503 (102,5)	3 809 807 (100,0)	3 951 223 (103,7)
Buitenschoolse opvang ⁽⁵⁾				
Volle verblijfsdagen	14 998	14 809	333 718	357 548
Halve verblijfsdagen ⁽¹⁾	6 080	6 033	229 159	231 464
1/3-verblijfsdagen ⁽²⁾	11 753	10 943	312 241	325 971
Aantal prestaties ⁽³⁾	32 831 (100,0)	31 785 (96,8)	875 118 (100,0)	914 983 (104,6)
Aantal herleide prestaties ⁽⁴⁾	21 956 (100,0)	21 473 (97,8)	552 378 (100,0)	581 937 (105,4)
Algemeen totaal aantal prestaties ⁽³⁾	2 882 491 (100,0)	2 946 169 (102,2)	5 070 853 (100,0)	5 256 485 (103,7)
Algemeen totaal aantal herleide prestaties ⁽⁴⁾	2 664 377 (100,0)	2 728 976 (102,4)	4 362 185 (100,0)	4 533 160 (103,9)

2.9 Aantal verblijfsdagen in kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen

(1) Verblijf tussen 3 en 5 uur

(2) Verblijf van minder dan 3 uur

(3) Totaal van volle, halve en 1/3-verblijfsdagen, niet gewogen naargelang van de duur

(4) Totaal van volle, halve en 1/3-verblijfsdagen, gewogen naargelang van de duur

(5) Voor kinderdagverblijven: buitenschoolse opvang in eigen lokalen

In de initiatieven voor buitenschoolse opvang werden in 2005 ruim 5 miljoen prestaties geleverd. Het aantal prestaties is hiermee licht gestegen (+2,1%) tegenover vorig jaar.

Bij de buitenschoolse opvang in aparte lokalen van een kinderdagverblijf werden zo'n 250 000 prestaties geleverd, wat eveneens iets meer is dan in 2004 (+2,4%).

Verblijfsdagen

	2004	2005
<i>Initiatieven voor buitenschoolse opvang</i>		
Meer dan 6 uur	514 834	573 517
Tussen 3 en 6 uur	605 152	630 646
Minder dan 3 uur	3 785 578	3 816 888
Totaal initiatieven voor buitenschoolse opvang	4 905 564 (100,0)	5 021 051 (102,4)
<i>Aparte lokalen van kinderdagverblijven</i>		
Meer dan 6 uur	38 497	41 579
Minder dan 6 uur	205 130	207 925
Totaal aparte lokalen van kinderdagverblijven	243 627 (100,0)	249 504 (102,4)

2.10 Buitenschoolse opvang: aantal verblijfsdagen in initiatieven voor buitenschoolse opvang en in aparte lokalen van kinderdagverblijven

1.5 GEMIDDELDE OUDERBIJDRAGE IN DE ERKENDE KINDEROPVANG

In de kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen betalen de ouders een bijdrage die is vastgesteld bij ministerieel besluit en die afhangt van het belastbaar gezinsinkomen.

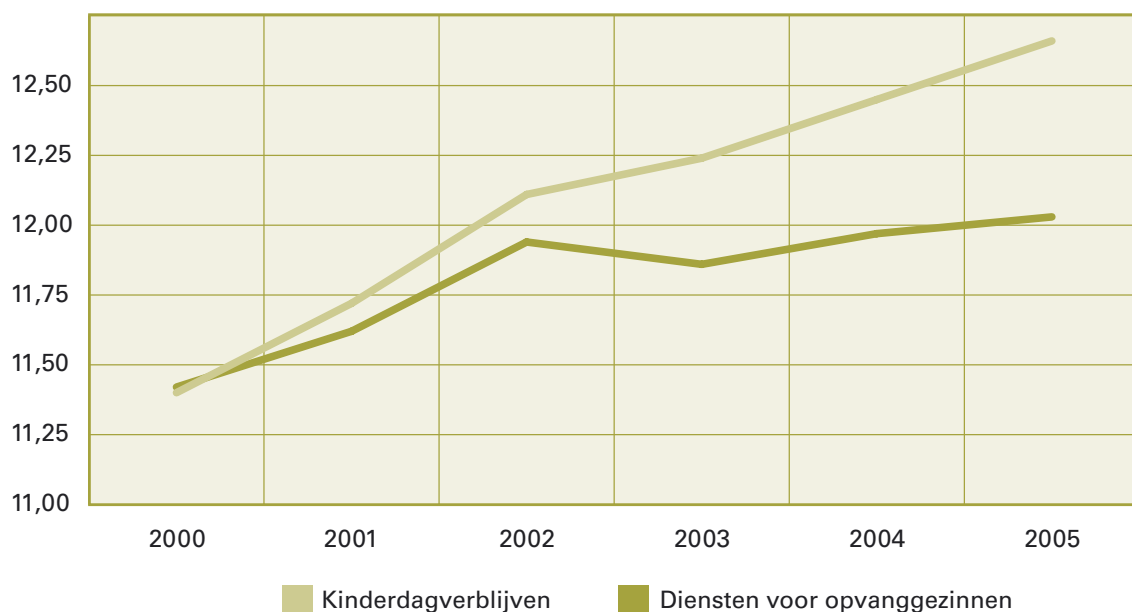
In 2005 betaalden ouders voor een volle verblijfsdag gemiddeld 12,66 euro in een kinderdagverblijf (+1,7%) en 12,03 euro in een dienst voor opvanggezinnen (+0,5%).

Gemiddelde ouderbijdrage

	2004	2005
Kinderdagverblijven	12,45	12,66
Diensten voor opvanggezinnen	11,97	12,03
Totaal erkende kinderopvang	12,15	12,27

2.11 Gemiddeld betaalde ouderbijdrage in de erkende kinderopvang in euro voor een volle verblijfsdag

2.12 Evolutie van de gemiddeld betaalde ouderbijdrage voor een volle verblijfsdag naar type van voorziening (in euro)

2. KWALITEITSZORG

2.1 STUDIEDAGEN KWALITEITSZORG OVER METEN, ANALYSEREN EN VERBETEREN VAN DE WERKING

In het najaar van 2005 organiseerde Kind en Gezin vier studiedagen over kwaliteitszorg in de kinderopvang. Hierop werden goede praktijkvoorbeelden gepresenteerd over de evaluatie van de werking, de tevredenheid van ouders, kinderen en medewerkers en het plannen en bijsturen van de werking. Er waren een 700-tal aanwezigen van de erkende kinderdagverblijven, de diensten voor opvanggezinnen en de initiatieven voor buitenschoolse opvang.

2.2 ZIKO, ZELFEVALUATIE-INSTRUMENT VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID IN DE KINDEROPVANG

In het voorjaar van 2005 organiseerde Kind en Gezin samen met ECEGO (het ExpertiseCentrum voor het ErvaringsGericht Onderwijs van de KU Leuven) drie sessies om kennis te maken

met ZiKo, het zelfevaluatie-instrument voor welbevinden en betrokkenheid van kinderen in de opvang. Doelpubliek was de gemelde buitenschoolse opvang.

Daarnaast voorzag ECEGO, in opdracht van Kind en Gezin, in een aantal gratis begeleidingstrajecten om opvangvoorzieningen te leren werken met ZiKo. Zo waren er in 2005 begeleidingstrajecten in 125 kinderdagverblijven, 12 centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, 75 diensten voor opvanggezinnen, 28 mini-crèches, 11 zelfstandige kinderdagverblijven, 69 initiatieven voor buitenschoolse opvang en 8 gemelde initiatieven voor buitenschoolse opvang. In alle voorzieningen deed ECEGO een nulmeting van het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen in de opvang.

Gelet op de grote vraag van de opvangvoorzieningen naar begeleidingstrajecten, keurde de Raad van Bestuur van

Kind en Gezin in het najaar van 2005 een uitbreiding van het aantal trajecten goed, zodat in 2006 nog meer voorzieningen vertrouwd zullen raken met het meten van en het werken rond welbevinden en betrokkenheid van de opgevangen kinderen.

Het instrument geniet ook belangstelling vanuit andere Europese landen. Daarom werd de ZiKo-handleiding in het Frans en in het Engels vertaald.

2.3 MEDISCHE PREVENTIE IN DE KINDEROPVANG

De Raad van Bestuur van Kind en Gezin keurde de vernieuwde aanpak van veiligheid en medische preventie in de kinderopvang goed. Dit concept heeft tot doel de medisch-preventieve begeleiding van alle kinderen in alle opvangvormen te versterken. De acties zijn gericht op: voedselveiligheid, voorkomen van ongevallen en incidenten, goede aanpak bij infectieziekten, algemene hygiëne en preventie van wiegendoed.

Om aan alle kinderen een evenwaardige preventie te bieden, worden de medische zittingen in de kinderdagverblijven afgebouwd en worden de kinderen toegeleid naar het medisch-preventieve aanbod van Kind en Gezin of naar een privé-arts.

In september 2005 ging het project basisopleiding 'Levensreddend handelen bij baby's en peuters' voor begeleid(st)ers van 0- tot 3-jarigen van start. Met dit project wil Kind en Gezin kinderbegeleid(st)ers stimuleren tot het volgen van een cursus levensreddend handelen. Vijf expertise- en opleidingscentra werden door Kind en Gezin erkend. Kinderbegeleid(st)ers die een basisopleiding volgen bij een van deze expertisecentra, kunnen eenmalig een financiële tegemoetkoming van 20 euro per persoon verkrijgen. Daarnaast maakte Kind en Gezin ook een affiche over baby- en peuterreanimatie. De affiche wordt via de opleidingsorganisaties gratis ver-

spreid onder de deelnemers aan de basisopleiding. In 2005 volgden 1468 begeleid(st)ers van 0- tot 3-jarigen de basisopleiding. Het project loopt voort in 2006 en 2007.

In 2005 organiseerde Kind en Gezin 6 provinciale studiedagen rond 'Preventie in de kinderopvang' voor opvangvoorzieningen die voorschoolse opvang aanbieden. Er waren 909 deelnemers. Naast voedselhygiëne behoorden preventie van wiegendoed, algemene hygiëne, medicatie en zieke kinderen in de opvang tot de thema's. Tijdens de studiedagen konden de deelnemers kennismaken met de informatie en het materiaal van het Rode Kruis, Rescue, het Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid, het Europees Sociaal Fonds Rugklachten, het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid, enz.

2.4 COMPETENTIEBEVORDERING

Het project om te werken rond het verbeteren van competenties in de kinderopvang is gestart in 2004 en werd in 2005 voortgezet. Kind en Gezin werkt hiervoor intensief samen met externe partners: het Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang (VBJK), de onderwijsnetten, de opleidingsorganisaties en de sociale partners van de sector.

De methode voor het Erkennen van Verworven Competenties (EVC) voor begeleiders buitenschoolse opvang staat volledig op punt en kan worden toegepast zodra de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk voorzien in de nodige regelgeving en financiering. Er werd in 2005 een beroepsprofiel 'begeleider buitenschoolse opvang' opgemaakt in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) samen met Kind en Gezin. De SERV ontwikkelde eveneens een standaard voor de titel van beroepsbekwaamheid 'begeleider buitenschoolse opvang'. Kind en Gezin gaf advies over de waarde van deze standaard.

Kind en Gezin verleende ook advies over de inhoud en de vorm van een postgraduaat 'leidinggevende in de kinderopvang'. Deze opleiding richt zich op het beroepsprofiel 'verantwoordelijke in de kinderopvang' dat eerder al werd ontwikkeld door de SERV.

Kind en Gezin stelde samen met experts en vertegenwoordigers van de sector een competentieprofiel voor onthaalouders op.

Daarnaast neemt Kind en Gezin deel aan een Europees project dat in 2005 van start ging en dat o.a. tot doel heeft de selectie, begeleiding en opleiding van onthaalouders te verbeteren. Het ontwikkelde competentieprofiel dient hier als inhoudelijke leidraad.

2.5 BRANDVEILIGHEID

In 2005 werd een technische commissie brandveiligheid samengesteld, die aanvragen van opvangvoorzieningen tot afwijking van de regelgeving inzake brandveiligheid moet beoordelen. Voor 2005 werden sinds mei een 20-tal aanvragen behandeld van kinderdagverblijven, 13 aanvragen van initiatieven voor buitenschoolse opvang en 19 van mini-crèches.

2.6 HET GROTE KINDEROPVANGBOEK

Kind en Gezin legde in 2005 de laatste hand aan een toegankelijk boek over kwaliteit voor kinderbegeleid(st)ers en onderwijs, Het Grote Kinderopvangboek. Het boek bundelt alle actuele kennis over kwaliteitsvolle kinderopvang. Het telt zowat 200 bladzijden over de meest relevante onderwerpen: ouders, kinderen, gebouw, inrichting, voeding, gezondheid, veiligheid, kwaliteitszorg, samenwerking. Het biedt ook een antwoord op vragen over specifieke situaties waarmee kinderbegeleiders geconfronteerd worden, zoals echtscheiding, nieuw samengestelde gezinnen, hiv en aids, flexibele opvang, enz. Daarnaast zijn er talrijke verwijzingen voor wie zich verder in de materie wil verdiepen, meer bepaald naar vormingsorganisaties, websites, brochures, boeken, adressen. Voor de redactie van het boek heeft Kind en Gezin niet alleen nauw samengewerkt met haar partner het Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang (VBJK), maar ook met het onderwijs en met enkele kinderopvanginitiatieven. Begin 2006 werd het boek verspreid naar alle opvangverantwoordelijken en alle personen die kinderen opvangen.

3. SPECIFIEKE ACTIVITEITEN IN 2005

In 2005 werd er actie ondernomen om de bestaande kinderopvang te kunnen behouden en om voorwaarden te scheppen opdat nieuwe kinderopvang kan worden gerealiseerd. Zo zette Kind en Gezin een aantal voorstellen van de werkgroep over de werkdruk in diensten voor opvanggezinnen om in concrete maatregelen of ontwerpen van regelgeving. Sommigen werden al in 2005 aanvaard en de voogdijoverheid stelde vanaf 2006 een bedrag van 0,7 miljoen euro ter beschikking om aan deze werkdruk tegemoet te komen. Met deze middelen zullen pools van diensten die samen een bepaalde capaciteit hebben, een of meerdere medewerkers kunnen aanwerven die opdrachten kunnen opnemen over de diensten in de pool heen. Vanaf 2007 wordt bovendien een aanpassing van de subsidiëring van de diensten in het vooruitzicht gesteld, die het mogelijk moet maken om de subsidies voor de diensten te berekenen op een manier die beter aansluit bij de reële werkdruk. Het is op dit moment evenwel nog wachten op de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

Vorbereidingen werden getroffen voor de inpassing van het nieuwe Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de welzijnssector, dat in juni 2004 werd goedgekeurd. Het akkoord heeft betrekking op 3 thema's: het uitbreidingsbeleid, het verhogen van de koopkracht en de verbetering van de kwaliteit door middel van zowel managementondersteuning als werkdrukverlichting.

Kind en Gezin ging een partnerschap aan met de vzw Trefco. De algemene doelstelling van dit partnerschap is het opzetten, versterken en ondersteunen van netwerking tussen zelfstandige

opvangvoorzieningen, om op die manier de kwaliteit van de zelfstandige voorzieningen te versterken en de economische leefbaarheid van het zelfstandig ondernemen in de kinderopvang te bevorderen. Meer concreet staat Trefco onder meer in voor het behartigen van de communicatie tussen het werkveld en Kind en Gezin, de bevordering van de aanwezigheid van de zelfstandige voorzieningen in het Lokaal Overleg, het stimuleren van het zelfstandig ondernemen in de kinderopvang en het begeleiden en adviseren van starters bij het zelfstandig ondernemen, het mogelijk maken van het uitwisselen van ervaringen tussen zelfstandige voorzieningen, enz.

Vanaf 2005 kunnen ouders hun opvangkosten voor kinderen tot 12 jaar fiscaal inbrengen. Aanvankelijk bepaalde de federale overheid dat scholen alleen onder bepaalde voorwaarden fiscale attesten konden uitreiken. De kosten moesten immers aan de school zelf betaald worden en niet aan bijvoorbeeld de gemeente of stad als 'inrichtende macht'. Dit heeft ertoe geleid dat heel wat scholen, maar ook een paar internaten, in 2005 een attest van toezicht van Kind en Gezin hebben aangevraagd. Voorzieningen met een attest van toezicht mogen immers wel fiscale attesten uitreiken. Kind en Gezin werkte in 2005 binnen de Vlaamse kinderopvangreglementering ook aan een opening voor de jeugd- en sportinitiatieven. De federale overheid heeft achteraf zelf de toepassing van de federale wet zo verbreed dat een eigen Vlaamse regeling voor sport en jeugd niet meer nodig was en alle scholen in de mogelijkheid waren om fiscale attesten uit te reiken.

3. INSPECTIE

1. INSPECTIEBEZOeken

Aantal inspectiebezoeken

Type van voorziening	Inspectiebezoeken	Inspectiebezoeken
	2004	2005
Kinderdagverblijven (crèches en peutertuinen)	195	118
Diensten voor opvanggezinnen	94	65
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	189	127
Totaal erkende kinderopvang	478	310
Zelfstandige onthaalouders	766	766
Mini-crèches en zelfstandige kinderdagverblijven	735	905
Totaal kinderopvang onder toezicht	1 491	1 671
Centra voor kindercare en gezinsondersteuning	14	24
Vertrouwenscentra kindermishandeling	0	0
Initiatieven inzake adoptie	2	8
Projecten	0	6
Consultatiebureaus voor het jonge kind ⁽¹⁾	11	10
Totaal erkende preventieve gezinsondersteuning	27	48
Totaal boekhoudinspecties	158	238 ⁽²⁾
Algemeen totaal	2 154	2 267

3.1 Aantal inspectiebezoeken aan de verschillende voorzieningen in 2004 en 2005

(1) Naast deze bezoeken ter plaatse heeft de Inspectiedienst ook 59 adviezen uitgebracht over het kwaliteitsbeleid en het kwaliteitshandboek in de consultatiebureaus voor het jonge kind

(2) Financiële inspecties en verificatiebezoeken voor ouderbijdragen zijn in dit cijfer samen genomen

Bij deze cijfers valt het op dat het aantal bezoeken aan de erkende voorzieningen voor kinderopvang lager ligt dan in 2004. Dit is het gevolg van de toepassing van het kwaliteitsdecreet voor welzijnsvoorzieningen. Volgens dit decreet en de daaropvolgende uitvoeringsbesluiten moet elke erkende voorziening een kwaliteitsbeleid formuleren, een kwaliteitssysteem uitwerken om dit kwaliteitsbeleid om te zetten in de praktijk en dit alles vastleggen in een kwaliteits-handboek. De toepassing hiervan is volop van start gegaan op 1 januari 2004. De Inspectiedienst heeft als doelstelling het kwaliteitssysteem van elke voorziening eens om de vijf jaar grondig door te lichten, voordat de beslissing genomen wordt om de erkenning van een voorziening al dan niet te verlengen. Het systeem wordt vanzelfsprekend ook volledig geëvalueerd bij een nieuwe erkenningsaanvraag. Dit heeft tot gevolg dat de inspectiefrequentie mee stijgt of daalt naargelang de erkenning van de diverse voorzieningen aan verlenging toe is. Naast deze globale doorlichtingen, behoort het ook tot de doelstellingen van de Inspectiedienst om de kwaliteits-systemen één of twee keer in een periode van vijf jaar op te volgen.

Het aantal bezoeken in de zelfstandige sector blijft al enkele jaren stijgen. Enerzijds is dit het gevolg van talrijke startende initiatieven, bijna exclusief bij de mini-crèches en de zelfstandige kinderdagverblijven. Anderzijds is het een doelstelling van de Inspectiedienst om de inspectiefrequentie in de voorzieningen voor kinderopvang constant op een hoog niveau te houden. In deze sectoren is een kwaliteitssysteem immers niet verplicht en bestaat de regelgeving om een attest van toezicht te verkrijgen of te behouden uit een aantal voorwaarden waaraan de voorzieningen voortdurend moeten voldoen. De Inspectiedienst vindt

het belangrijk om intensief aanwezig te zijn op het terrein om na te gaan of deze voorwaarden voor toezicht worden nageleefd.

De stijging van de inspectiecijfers in de sectoren van de preventieve gezinsondersteuning is te verklaren door het feit dat de uitvoering van het kwaliteitsdecreet voor welzijnsvoorzieningen in deze sectoren van start gegaan is op 1 januari 2005. De erkenningen in de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning en in de adoptiediensten moesten verlengd worden, waardoor alle voorzieningen in deze beide sectoren volledig doorgelicht zijn.

Naast de doorlichtingen ter plaatse heeft de Inspectiedienst in 2005 ook alle kwaliteitshandboeken van de consultatiebureaus voor het jonge kind geverifieerd en over deze handboeken een inhoudelijk advies verstrekt aan de betrokken beleidsafdeling. Het ging in dit verband om 59* adviezen.

De inspectiebezoeken aan projecten gebeuren op verzoek van de administratie.

De financiële inspecties bestaan uit twee grote vormen:

- enerzijds de verificaties van de ouderbijdragenberekening, waarbij de Inspectiedienst nagaat in de erkende voorzieningen of de ouderbijdragen correct worden aangerekend volgens de bepalingen ter zake van het ministerieel besluit;
- anderzijds de inspecties waarbij de financiële inspectie nagaat of de subsidies aangewend worden waarvoor ze bedoeld zijn.

* Consultatiebureaus die onder hetzelfde organiserend bestuur vallen, maken maar één handboek op

2. PLANNING VAN DE INSPECTIEBEZOeken

Prioritair voor de Inspectiedienst is dat bezoeken gebracht worden waar ze het meest noodzakelijk zijn. Bezoeken die te maken hebben met nieuwe aanvragen tot erkenning of een attest van toezicht, met wijzigingen in de erkenning of het attest van toezicht en met klachten over een initiatief, krijgen absolute voorrang wat

de verwerking betreft. Dit heeft gegronde redenen: een snel optreden bij nieuwe aanvragen of bij wijzigingen vergroot de rechtszekerheid van zowel de initiatieven als de gebruikers. Snel optreden bij klachten is dan weer noodzakelijk om een grondige risico-inschatting te kunnen doen.

Reden inspectiebezoek ⁽¹⁾

	2004	2005
Bezoeken in het kader van een procedure ⁽²⁾	575	784
Klachten ⁽³⁾	162	183
Opvolgingsbezoeken	1 259	1 052

3.2 Overzicht van de redenen voor het optreden van de inspectie in 2005, vergelijking met 2004

(1) Met uitsluiting van de financiële inspecties en de verificatie van de ouderbijdragen

(2) Onder 'bezoek in het kader van een procedure' wordt verstaan: een aanvraag tot erkenning of toekenning van een attest van toezicht of een aanvraag tot wijziging in een erkenning of in een bestaand attest van toezicht

(3) Het vermelde cijfer bevat het aantal keren dat de Inspectiedienst tussenbeide gekomen is in verband met een klacht. Het omvat geen conclusie over het aantal behandelde dossiers, aangezien eenzelfde klacht aanleiding kan geven tot meerdere bezoeken en een aantal klachten niet door de Inspectiedienst afgehandeld worden

Het aantal bezoeken in het kader van een procedure stijgt elk jaar. Dit is een gevolg van de dynamiek in de kinderopvangsector, die ontstaan is door de geleverde inspanningen om het aantal opvangplaatsen systematisch te verhogen. Opvallend bij deze cijfers is verder nog de toenemende stijging van het aantal optredens door de Inspectiedienst op basis van een klacht. Het aantal keren dat een inspectieoptreden gevraagd wordt door de Klachtendienst of de administratie ten gevolge van een klacht over een voorziening, blijft stijgen sinds 2002.

De Inspectiedienst intervenieerde 174 keer in de zelfstandige opvangsector en 9 keer in de erkende opvangsector.

De voornaamste oorzaak van dit verschil ligt in het feit dat een klacht over een erkende opvangvoorziening eerst behandeld wordt door het organiserend bestuur van deze voorziening en er pas een interventie vanwege de inspectie komt wanneer erkenningsvoorwaarden in het gedrang zijn of wanneer de klager meent dat zijn klacht onvoldoende behandeld werd door dit organiserend bestuur. In de zelfstandige opvangsector valt het organiserend bestuur vaak samen met de verantwoordelijke ter plaatse in een voorziening, waardoor een rechtstreeks optreden vaker gevraagd wordt.

3. EEN DYNAMISCHE PLANNING VAN DE BEZOEKEN

Bij de planning van bezoeken aan voorzieningen waar geen procedurebezoek noodzakelijk is (opvolgingsbezoeken), worden prioriteiten vastgelegd aan de hand van de vaststellingen die bij elk bezoek gedaan worden. De inspectie-ambtenaar weegt af of de wijze waarop het initiatief werkt voldoende garanties biedt voor de gebruikers van het initiatief (kinderen, ouders, anderen). Een dergelijke inschatting is gebaseerd op de regelgeving en is vanzelfsprekend gebonden aan vaste procedures en werkwijzen, om willekeur te voorkomen. Initiatieven waar bepaalde elementen van de regelgeving onvoldoende gerealiseerd worden, krijgen een hogere bezoekenprioriteit dan andere initiatieven en dit tot wanneer de verbetering op afdoende wijze gerealiseerd is. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het nooit gaat om dringende gevaarsituaties voor de opgevangen kinderen. Het gaat wel om elementen waar verbeteringsacties door de initiatieven zelf noodzakelijk zijn.

Voor de overige initiatieven, en dit is de grootste groep, werkt de Inspectiedienst, ongeacht het type van initiatief, in omgekeerde chronologische volgorde. Dit betekent dat de initiatieven die het langst geleden bezocht zijn, prioriteit krijgen bij de planning.

Wanneer de inspectie bij haar bezoeken vaststelt dat een initiatief niet conform de regelgeving werkt, kan zij de administratie adviseren om bestuurlijk in te grijpen in de erkenning of in het attest van toezicht van het initiatief. De inspectie stelt een dergelijke maatregel alleen voor wanneer er sprake is van twee duidelijk omschreven situaties:

- De vaststellingen zijn van zodanige aard dat het welbevinden van de kinderen (veiligheid, gezondheid) acuut in het gedrang komt.
- Het initiatief vertoont geen bereidheid of is niet in de mogelijkheid om zich binnen een redelijke termijn te conformeren aan de regelgeving.

De uiteindelijke beslissing om bestuurlijk in te grijpen wordt niet door de Inspectiedienst genomen, maar door de administratie. Deze functiescheiding is belangrijk voor de objectieve behandeling van elk dossier.

4. KLACHTENDIENST

Wie een beroep doet op de diensten van Kind en Gezin, kan ook signaleren wanneer daarbij iets fout loopt. Dat kan telefonisch of schriftelijk, per brief of e-mail. De contactgegevens van de Klachtendienst worden dan ook bekendgemaakt via verschillende communicatiekanalen en -dragers van Kind en Gezin.

De oproepen over een probleem met een andere dienst van de Vlaamse overheid, met een private dienst of private persoon worden in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten. Deze oproepen worden wel geregistreerd. De Klachtendienst tracht hier zo zorgvuldig mogelijk door te verwijzen.

1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL OPROEPEN

De Klachtendienst van Kind en Gezin registreerde in 2005 1339 oproepen over een probleem met de diensten van Kind en Gezin zelf of met een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin, met andere woorden een voorziening die erkend en gesubsidieerd, erkend of geattesteerd wordt door Kind en Gezin.

Soorten oproepen: informatieve vraag, melding of klacht

Bij 194 oproepen gaf de gebruiker aan enkel *informatie te willen* over hoe hij/zij met een concreet ongenoegen zou kunnen omgaan.

93 oproepers wilden *iets melden*. Het ging bijvoorbeeld om een melding van een defect of tekortkoming bij Kind en Gezin (63) of om een voorziening die zelf meldde dat er een probleem was binnen de eigen dienst.

Voor de informatieve oproepen en meldingen wordt geen klachtendossier gestart.

De Klachtendienst helpt deze oproepers door informatie of advies te verschaffen, door te verwijzen, te bemiddelen, de oproep door te geven als nuttige informatie, enz.

In 2005 waren er 1052 oproepers die een klacht indienden. Soms klaagde 1 oproeper over verschillende diensten, waardoor er in totaal 1061 klachtendossiers werden opgesteld. Het gaat om 182 klachten over de dienstverlening van Kind en Gezin zelf en 879 klachten over een voorziening die onder de bevoegdheid van Kind en Gezin valt.

Evolutie van het aantal oproepen

Tabel 4.1 toont dat het aantal oproepen waarbij geklaagd werd over 1 of meerdere diensten tegenover 2004 steeg met 7,6%. Het aantal informatieve oproepen en het aantal meldingen daalden elk met bijna 14%.

Aantal oproepen en evolutie ten opzichte van 2004

	2004	2005	Evolutie
Informatieve oproep over een ongenoegen	225	194	-13,8%
Melding van defect/tekortkoming	108	93	-13,9%
Klachtenoproep ⁽¹⁾	978	1 052	+7,6%
Totaal ⁽²⁾	1 311	1 339	+2,1%

4.1 Evolutie van het aantal oproepen op de Klachtendienst

(1) Oproep waarbij geklaagd werd over 1 of meerdere diensten. Deze 1052 oproepen resulteerden in 1061 klachtendossiers.

(2) Oproepen die handelden over een concreet ongenoegen over de diensten van Kind en Gezin zelf of over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin. Oproepen over een andere dienst van de Vlaamse overheid, over een private dienst of private persoon zijn hier niet bij inbegrepen

Aantal klachtendossiers

Het totale aantal klachtendossiers* steeg met 8,5%. Het aantal ontvankelijke** klachten over Kind en Gezin zelf steeg met ongeveer 12% tegenover 2004. Het aantal ontvankelijke klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin steeg met 11%.

* 1 klacht per klachtendossier. Een oproep resulteerde soms in meerdere klachten en dus meerdere dossiers.

** De lijst van redenen om een klacht onontvankelijk te verklaren is terug te vinden enerzijds in het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen en anderzijds in 'De procedure voor de behandeling van klachten door de Klachtendienst van Kind en Gezin' (Willems G., 1 maart 2004).

Aantal klachtendossiers

	2004	2005	Evolutie
Klachten over Kind en Gezin (ontvankelijke)	136 (89)	182 (100)	+33,8 (+12,4)
Klachten over een voorziening (ontvankelijke)	842 (656)	879 (728)	+4,4 (+11,0)
Totaal	978	1 061	+8,5

4.2 Evolutie van het aantal klachtendossiers op de Klachtendienst

2. KLACHTEN OVER DE DIENSTVERLENING VAN KIND EN GEZIN

In 2005 was ongeveer 55% van de klachten over Kind en Gezin ontvankelijk. Het ging om 100 dossiers. Bij de onontvankelijke klachten ging het vaak (ongeveer 37%) om een ongenoegen over de regelgeving of over het beleid. Bij de ontvankelijke klachten over de diensten van Kind en Gezin kunnen we inhoudelijk een onderscheid maken tussen enerzijds de 49 klachten over de eigen preventieve gezinsondersteuning van Kind en Gezin aan jonge ouders en anderzijds de 51 klachten over de administratieve diensten of beleidsdiensten van de instelling.

Bij bijna 6 op de 10 klachten (29) over de eigen preventieve gezinsondersteuning kwam de Klachtendienst tot de eindbevinding dat de klacht (deels) gegrond was. Slechts 2 klachten bleken ongegrond*. Verder werden 2 klachten beschouwd als een terechte opmerking en werden 13 klachten betwist. 3 klachtendossiers werden stopgezet omdat de oproeper daarom verzocht of omdat het voorwerp van de klacht wegviel.

Bij ongeveer 45% (23) van de ontvankelijke klachten over de administratieve diensten van Kind en Gezin kwam de Klachtendienst tot de eindbevinding dat de klacht (minstens deels) gegrond was. 1 klacht werd als terechte opmerking beschouwd. Eén derde (17) van de klachten over de administratie bleek ongegrond te zijn.

1 klacht bleef betwist en 6 klachtendossiers werden stopgezet omdat de oproeper daarom verzocht of omdat het voorwerp van de klacht wegviel.

De overige 3 klachten werden uiteindelijk opgevolgd door een andere dienst dan de Klachtendienst.

Voor de 52 klachten over Kind en Gezin die (deels) gegrond werden bevonden, werden samen 63 ombudsnormen gescoord. Bij 27% van de terechte klachtendossiers was het probleem dat Kind en Gezin haar afspraak of belofte niet nakwam of de gebruiker zich onheus behandeld voelde. Op de tweede plaats (20,6%) kwamen de gegronde klachten waarbij men te lang moest wachten. Verder was bij 19% van de terechte klachtendossiers de informatie die werd verschaft ontoereikend. Andere niet nageleefde ombudsnormen waren bijvoorbeeld onvoldoende bereikbaarheid, inhoudelijk geen correcte dienstverlening, te weinig respect voor de persoonlijke levenssfeer of een praktisch probleem.

* De beoordelingscriteria om een klacht ongegrond te verklaren worden bepaald door de regelgeving, de principes van behoorlijk bestuur en de ombudsnormen, zoals omschreven door de Vlaamse Ombudsdienst

3. KLACHTEN OVER EEN VOORZIENING ONDER DE BEVOEGDHEID VAN KIND EN GEZIN

Voor de bespreking van de ontvankelijke klachten over de voorzieningen die onder de bevoegdheid van Kind en Gezin vallen, wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de klachten over de erkende en gesubsidieerde consultatiebureaus, anderzijds de klachten over een

adoptievoorziening, een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG) of een vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK) en ten slotte de klachten over een kinderopvangvoorziening.

Evolutie van het aantal ontvankelijke klachten

	2004	2005	Evolutie
Consultatiebureaus	60	82	+36,7%
Voorziening sector adoptie, CKG, VK	17	17	0,0%
Kinderopvangvoorziening	579	629	+8,6%
Totaal	656	728	+11,0%

4.3 Evolutie van het aantal ontvankelijke klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin per sector

Ontvankelijke klachten over de consultatiebureaus

In 2005 behandelde de Klachtendienst 82 ontvankelijke klachten over een consultatiebureau voor het jonge kind of een prenataal consultatiebureau. Dit zijn er beduidend meer dan vorig jaar (60 in 2004) maar nog iets minder dan in 2003 (86 in 2003).

Het gaat om klachten over een aspect van de werking van een consultatiebureau dat onder de verantwoordelijkheid van het organiserend bestuur valt of om klachten over een medewerker in dienst van dit organiserend bestuur.

71 van deze 82 klachten gingen over een consultatiebureau-arts. Het ging hierbij om ongenoegens* over het inhoudelijk functioneren van de arts (47), om ongenoegens over de omgangsvormen zoals onvriendelijk of kortaf zijn (22), om te weinig, onduidelijke of verkeerde informatie verschaffen (6) of om eerder praktische redenen zoals bijvoorbeeld veel te laat komen (2).

Van de 11 klachten over de werking van een consultatiebureau handelden er 5 over de infrastructuur, 5 over een vrijwillige medewerker en 1 over het voortdurend wisselen van cb-arts.

Ontvankelijke klachten over een adoptievoorziening, een CKG of een VK

In 2005 behandelde de Klachtendienst 6 klachten over een adoptievoorziening, waaronder 5 over een adoptiedienst en 1 over een evaluatieteam. Verder waren er 6 klachten over een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG) en 5 klachten over een vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK). Samen gaat het over 17 klachtendossiers over een voorziening in de sector van de bijzondere hulpverlening. Vorig jaar bedroeg dit aantal eveneens 17.

* De richtlijn bestaat erin om enkel het belangrijkste voorwerp van de klacht te scoren en indien nodig een tweede onderwerp aan te kruisen. Het totale aantal thema's dat aan bod kwam, was groter dan het totale aantal klachten

Ontvankelijke klachten over een kinderopvangvoorziening

De Klachtendienst van Kind en Gezin noteerde in 2005 629 ontvankelijke klachten over kinderopvang. Het ging om 278 klachten over een erkende of gesubsidieerde kinderopvangvoorziening zoals een kinderdagverblijf, een dienst voor opvanggezinnen of een daarbij aangesloten opvanggezin. Verder handelden 329 klachten over een mini-

crèche, een zelfstandige onthaalouder of een zelfstandig kinderdagverblijf en 22 klachten over enkel gemelde of niet-gemelde kinderopvang.

Het totale aantal klachten over een kinderopvangvoorziening is met 8,6% toegenomen. De klachten over de gesubsidieerde opvang zijn procentueel meer toegenomen dan de klachten over de zelfstandige opvang.

Evolutie van het aantal ontvankelijke klachten over kinderopvang

	2004	2005	Evolutie
Erkende of gesubsidieerde kinderopvangvoorziening	253	278	+9,9%
Mini-crèche, zelfstandig(e) onthaalouder/kinderdagverblijf	302	329	+8,9%
Enkel gemelde of niet-gemelde kinderopvang	24	22	-8,3%
Totaal	579	629	+8,6%

4.4 Evolutie van het aantal ontvankelijke klachten over kinderopvang

Wanneer we de inhoud van de klachten over kinderopvang nader bekijken, kunnen we verschillende thema's terugvinden.

- In ongeveer 19% van de klachtendossiers wordt het thema veiligheid van de kinderen aangebracht. Het kan gaan om kinderen die alleen worden gelaten of waarbij het toezicht ernstige lacunes vertoont, kinderen die een ongeval hebben dat volgens de klager te vermijden was, kinderen die andere kinderen een letsel toebrengen of onveilige accommodatie.
- In 18% van de dossiers gaat de klacht (mede) over de hygiëne, de voeding of de verzorging van de kinderen in de kinderopvang.
- Op de derde plaats (ongeveer 15%) zijn er de klachten waarbij het gaat om te veel kinderen in de opvang of te weinig personeel in verhouding tot het aantal aanwezige kinderen.

- Een volgende belangrijke categorie zijn de klachten over het pedagogisch functioneren (ongeveer 12%). Voorbeelden hiervan zijn het onaan gepast straffen van kinderen, te weinig of geen aangepast pedagogisch aanbod.
- Op de vijfde plaats (ongeveer 11%) komen de klachten over de wijze waarop de inschrijvingen gebeuren, de beslissing over het al dan niet opnemen van kinderen of de stopzetting van de opvang (waaronder problemen met het voorrang geven aan bepaalde groepen van kinderen, zoals bijvoorbeeld aan broers of zussen, aan kinderen die in de gemeente van de opvang zelf wonen of van plan zijn om naar de school te gaan die als organiserend bestuur van de opvang optreedt).

Andere klachten gaan over de omgang met de ouders, de communicatiestijl, de te betalen sommen of gewijzigde

sommen, te weinig informatie geven, de wijze waarop de voorziening de klachten behandelt, wijzigingen in het contract, het niet naleven van het eigen huishoudelijk reglement of problemen met het fiscaal attest, de accommodatie, een medisch aspect, niet voldoende bereikbaar zijn of onvoldoende discreet zijn.

In 2005 werden bij wijze van thematische registratie het roken in de opvang en de problematiek van dieren bij de kinderen apart gescoord. Het bleek om kleine aantallen te gaan (roken 6 en dieren 9 klachten).

4. AANBEVELINGEN NAAR AANLEIDING VAN KLACHTEN

Op basis van de klachtendossiers van 2005 en de ervaringen uit de voorbije werkingsjaren formuleert de Klachtendienst een reeks aanbevelingen. Deze worden gecommuniceerd aan de verschillende afdelingen binnen Kind en Gezin.

Vervolgens wordt gevraagd om aan te geven welke maatregelen er genomen zullen worden om soortgelijke klachten in de toekomst te vermijden. Dit resulteert in realisaties tot verbetering of intenties daartoe of in een standpunt van de betrokken afdeling.

5. MANAGEMENT- ONDERSTEUNING

De dienstverlening van Kind en Gezin is afhankelijk van een professionele managementondersteuning, zowel voor informatietechnologie (IT) als voor marketing en communicatie. Beide spelen een belangrijke rol om de opdrachten van

Kind en Gezin te kunnen realiseren. Daarenboven is ook de uitwisseling van kennis en expertise doorslaggevend om als organisatie strategische keuzes te maken.

1. KIND EN GEZIN-ACADEMIE

In 2005 ging de K&G-Academie formeel van start en haar activiteiten ten voordele van de partners van Kind en Gezin namen een hogere versnelling.

Kind en Gezin wil verder evolueren naar een lerende organisatie. De voormalige dienst Vorming werd daarom uitgebouwd tot de K&G-Academie, met zowel een interne als een externe opdracht.

De interne opdracht ten aanzien van de eigen personeelsleden omvat het stimuleren van een leercultuur, het maximaliseren van de betrokkenheid op de missie en de waarden van Kind en Gezin, het uitwerken van een doelgericht competentie management en het ondersteunen van de strategische doelen. De K&G-Academie verzorgde in dit kader het vormings-, trainings- en opleidingsaanbod voor het eigen personeel, zoals beschreven in het Sociaal Verslag 2005. In het kader van dit interne aanbod werden in 2005 vijf lezingen gehouden. Zo werd onder meer professor Rik Pinxten, voorzitter van het Humanistisch Verbond, uitgenodigd voor een voordracht rond diversiteit.

Daarnaast heeft de K&G-Academie de strategische opdracht om de kennis-expertise, aanwezig binnen Kind en Gezin, extern uit te dragen naar partners en belangstellenden uit de welzijnssector of verwante sectoren, bv. het onderwijs. In 2005 organiseerde de K&G-Academie

enkele studiedagen en ze stelde haar accommodatie ter beschikking van de partners.

In samenwerking met de beleidsafdelingen Kinderopvang en Preventieve Gezinsondersteuning werden verschillende vormingsactiviteiten voor partners van Kind en Gezin georganiseerd. Nationale en internationale experts spraken voor een geïnteresseerd publiek.

Zo was er de studiedag en masterclass rond Triple P met de Australische hoogleraar Matt Sanders, die dit pedagogisch model, mede dankzij de persbelangstelling, definitief op de Vlaamse (politieke) agenda plaatste.

Kwaliteitszorg kreeg als permanent aandachtspunt van de afdeling Kinderopvang de nodige ondersteuning via een vijftal studiedagen, waarvan één ter gelegenheid van de opening van de K&G-Academie. Verder werd ook ZiKo, het zelfevaluatie-instrument voor welbevinden en betrokkenheid van kinderen in de opvang, met succes geïntroduceerd in de 'gemelde' buitenschoolse opvanginitiatieven tijdens provinciale kennismakingsessies.

In totaal werden er in 2005 20 studiedagen in of met de K&G-Academie georganiseerd, waarmee Kind en Gezin ruim 2325 deelnemers bereikte.

De K&G-Academie stimuleerde met haar werking ook andere leervormen, met

speciale aandacht voor netwerklere. In dat kader werd er gezorgd voor de ontvangst van en de discussie met acht delegaties, waarvan ruim de helft internationaal. Omgekeerd kon Kind en Gezin zelf vier delegaties via de K&G-Academie naar internationale bijeenkomsten zenden, zoals bv. het Europees Congres Kindermishandeling in Berlijn. Naast het officiële programma kon er bij die gelegenheden ook uitgebreid overlegd worden met plaatselijke specialisten.

Ondertussen veroverde de K&G-Academie ook een plaats als conferentiecentrum. Enkele partners van Kind en Gezin (meer bepaald de vertrouwenscentra kindermishandeling, de expertisecentra kraamzorg, het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap) hielden in de K&G-Academie eigen vormings- en studiedagen. Voor interne groepen, zoals de leden van de Raad van Bestuur, de gepensioneerden van Kind en Gezin, ICT-partners, enz. werden evenementen op touw gezet.

2. INFORMATISERING

De afdeling Informatie- en Communicatietechnologie, kortweg ICT genoemd, is verantwoordelijk voor de informatisering van de instelling. De ICT-afdeling gebruikt haar kennis en expertise van informatietechnologieën, telecommunicatie en haar functionele kennis over de organisatie om samen met de afdeling Algemene Diensten in te staan voor de strategische planning. Dit is het uitvoeren van een permanente informatieplanning en ook het participeren in de ontwikkeling van nieuwe organisatorische werkconcepten, bv. virtuele werkorganisatie, kwaliteitszorg, enz.

Samen met de twee beleidsafdelingen werkt ICT ook mee aan de productontwikkeling van de verschillende beleidsdomeinen, meer specifiek wat betreft de bijbehorende informatiesystemen (o.m. Ikaros en Osiris).

ICT ondersteunt ook de meer dan 1200 computergebruikers door middel van training, helpdesk, systeembeheer en applicatie-ontwikkeling.

Proefproject AA-regiowerking

In februari 2005 werd gestart met het proefproject AA-regiowerking, waarbij AA staat voor Anywhere Anytime (overal en altijd). Voor dit project werd de informatica-infrastructuur in twee proefregio's, namelijk Ieper en Oostkamp in de provincie West-Vlaanderen, voorzien van een aantal technische verbeteringen. Zo kon er op meer plaatsen en op meer

tijdstippen online gewerkt worden. De volgende aanpassingen werden uitgevoerd:

- informatisering van de consultatiebureaus in beide regio's door middel van de installatie van een draadloos en beveiligd netwerk en printers;
- beschikbaar stellen van een breedbandverbinding bij de 22 regioteamleden thuis;
- centralisering van de twee regioservers;
- ingebruikneming van een nieuwe module voor een efficiëntere planning van afspraken op consultatiebureaus.

Later werden ook hulpmiddelen zoals online chatten, mobiele telefonie via gsm en communicatie via elektronische discussieruimtes aangeboden ter ondersteuning van de veranderde regiowerking.

Deze veranderingen werden door de projectleiding in de afdeling ICT samen met de twee ervaren regioteams intensief opgevolgd en bijgestuurd.

Ten gevolge daarvan werden een aantal wijzigingen in de regiowerking geregeld: thuis een aantal taken afwerken is mogelijk, briefing kan gebeuren waar dat het meest aangewezen is voor de betrokkenen (zogenoemde virtuele briefing thuis, in het consultatiebureau of in het regiohuis), chat-mogelijkheden gebruiken volgens bepaalde afspraken, enz.

Dit proefproject werd een eerste keer geëvalueerd in december 2005 en die resultaten werden aan het Directiecomité

voorgesteld. De veranderingen bleken een succes, zowel voor wat betreft de projectaanpak als de ervaring van de teamleden. Ook de metingen die regelmatig werden verricht in verband met de efficiënte werking en de accurate bijwerking van de kindgegevens, gaven positieve resultaten. Het project werd dan ook verlengd tot november 2006 en een veralgemening naar heel Vlaanderen wordt overwogen.

Vaccinnet

De vaccinatiedatabank van Kind en Gezin werd in 2000 door de instelling in gebruik genomen. Het was een spin-off van het Ikaros-registratiesysteem, de software die door de regioverpleegkundigen van Kind en Gezin wordt gebruikt om de gegevens van de Vlaamse kinderen te registreren vanaf hun geboorte, waar- onder de vaccinatiegegevens.

Sinds de ingebruikneming was de vaccinatiedatabank al via het internet toegankelijk voor kinderdagverblijven, centra voor kindzorg en gezinsondersteuning (CKG's) en een beperkt proefaan- tal artsen, pediaters en centra voor leer- lingenbegeleiding (CLB's).

In 2005 groeide ze uit tot een volwaardige Vlaamse vaccinatiedatabank onder de naam Vaccinnet. Dit werd onder meer mogelijk gemaakt door het inbouwen van een verbeterde toegangsbeveiliging, gebaseerd op het federale token. Een dergelijk token wordt ook gebruikt voor de beveiliging van belastingaangiften via internet. Hierdoor kon Vaccinnet op een veilige manier opengesteld worden voor alle artsen, pediaters, CLB's en andere vaccinatoren in Vlaanderen.

Daarnaast werd een uniform bestelsysteem voor de gratis* door de Vlaamse Gemeenschap te leveren vaccins gekoppeld aan de vaccinatiedatabank. De vaccins die tot nog toe door artsen per brief, fax of e-mail individueel besteld werden via de administratie Gezondheidszorg, kunnen nu via internet besteld worden. De bestelmodule werd zo ontwikkeld dat registraties van vaccinaties automatisch gekoppeld zijn aan de vaccinvoorraad van de arts.

Wanneer die voorraad onder een bepaald minimum daalt, kan de arts via het systeem zeer eenvoudig en volledig elektronisch een bestelling plaatsen bij de vaccinfirma. Deze mogelijkheid biedt een grote meerwaarde voor de gebruiksvriendelijkheid van het systeem. Door de registratie wordt ook de vaccinatiedatabank verder aangevuld. Verder werd een koppeling met de persoonsgegevens uit het rijksregister gerealiseerd. Alle inwoners uit Vlaanderen en Brussel-Hoofdstad zitten vanaf nu automatisch met correcte gegevens in de databank.

Vaccinnet bevatte eind 2005 meer dan 7 miljoen persoonsgegevens, 5 miljoen vaccinaties en er werden in 2005 al meer dan een kwart miljoen vaccins besteld via het systeem waarvan de CLB's (centra voor leerlingenbegeleiding) de hoofdbrok voor hun rekening nemen.

Kind en Gezin voerde de volledige ontwikkeling van deze innoverende internettoepassing uit en verzorgt de technische ondersteuning en 'hosting' van het systeem.

De vaccinatiedatabank van Kind en Gezin werd in november 2005 voorgesteld tijdens de 'World Summit on the Information Society' (WSIS) in Tunesië als modelproject voor eHealth.

* De Vlaamse overheid stelt de vaccins uit het basisvaccinatieschema gratis ter beschikking van de bevolking

e-GO-project: gegevensuitwisseling met voorzieningen via de website van Kind en Gezin

e-GO staat voor elektronische Gegevens- uitwisseling met Opvangvoorzieningen. Sinds november 2005 hebben de diensten voor opvanggezinnen (DVO's) de mogelijkheid om, via een beveiligde internettoepassing op de website van Kind en Gezin, hun dossiergegevens te consulteren. Indien nodig kunnen ze die zelf aanpassen.

De DVO-gegevens zijn opgedeeld in 2 blokken. Enerzijds zijn er de gegevens

over de kinderopvangvoorziening, anderzijds zijn er de gegevens over de aangesloten onthaalouders.

Verder is het ook mogelijk om een overzicht te maken van de aangesloten onthaalouders die, tijdens een bepaald kwartaal, effectief kinderen hebben opgevangen.

De gewijzigde gegevens worden overgebracht naar Osiris, het interne dossieropvolgingssysteem opvangvoorzieningen van Kind en Gezin. De dossierbeheerders hebben de mogelijkheid om de wijzigingen, aangebracht door een DVO, af of goed te keuren. De aangepaste gegevens zijn dan beschikbaar via de website.

3. MARKETING EN COMMUNICATIE

Sinds 2001 werkt Kind en Gezin samen met het communicatiebureau Mosquito om de communicatie op een professionele wijze waar te maken. Het raamcontract met Mosquito liep echter op 31 december 2005 ten einde. In de loop van 2005 werd daarom de volledige procedure van een Europese aanbesteding doorlopen. Mosquito heeft, door middel van een onderbouwd en creatief dossier, aangetoond ook in de toekomst een betrouwbare partner te zijn voor Kind en Gezin.

3.1 EXTERNE COMMUNICATIE

Om de dienstverlening aan aanstaande ouders en ouders met jonge kinderen te ondersteunen, stelt Kind en Gezin heel wat communicatiemateriaal ter beschikking zoals flyers, brochures, kinderkwesties met achtergrondinformatie, affiches, dvd- en videomateriaal en affiches. Voor de doelgroep van Kind en Gezin zijn de communicatiedragers gratis. Leerkrachten, studenten, jeugdorganisaties, gezondheidswerkers, enz. kunnen sinds midden 2005 een aantal brochures van Kind en Gezin kopen bij de Standaard Boekhandel.

Brochures

In 2005 werden bestaande brochures geactualiseerd. De volledige vernieuwing van het Moederboekje en het Receptenboek werd redactioneel afgewerkt. Het Grote Kinderopvangboek, een volledig nieuwe publicatie over kwaliteit in de kinderopvang, werd al gedrukt in december 2005.

De verspreiding bij alle kinderopvangvoorzieningen gebeurt begin 2006. Enkele regio's werden ondersteund met de ontwikkeling van specifieke communicatiedragers in het kader van een regioproject.

Affiches

De affiches met praktische info en tips die de consultatiebureaus opfleuren, werden herwerkt en verspreid.

Een specifieke affiche over reanimatietechnieken werd ontworpen naar aanleiding van de opleiding baby- en kinderreanimatie voor kindbegeleiders in de opvang.

www.kindengezin.be

De informatie op de website wordt continu geactualiseerd en aangevuld. Nieuwe initiatieven op de website waren het OKA-meldpunt en de GIS-applicatie. Via het OKA-meldpunt kunnen onveilige zaken voor kinderen van 0 tot 3 jaar gemeld worden: speelgoed, kleding, meubilair, enz. De GIS-applicatie maakt het voor de surfer mogelijk om via de website geografische informatie op te vragen over kinderopvangadressen, adressen van de Kind en Gezin-regiohuizen, -consultatiebureaus, enz.

Communicatie via partners

Kind en Gezin richt zich ook tot haar doelgroep via kanalen van partners, zoals bv. met redactionele bijdragen in het tijdschrift Kind en Co en, nieuw sinds 2005, in de Dreambaby-catalogus.

Bekendmakingscampagne vertrouwenscentra kindermishandeling

In januari 2005 werd met een persconferentie het startschot gegeven voor de grote bekendmakingscampagne van de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK's). Deze campagne werd gesteund door minister Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en had als doel de vertrouwenscentra beter bekend te maken, zodat mensen weten waar ze terecht kunnen met een vermoeden van kindermishandeling. De campagne werd gevoerd via tv-spots, een nieuwe, eigen website voor de VK's en via flyers en affiches met algemene informatie die o.m. verspreid werden bij CLB's, CAW's, enz.

In het voor- en najaar werd een 'bibliotheekactie' ondernomen waarbij telkens bladwijzers (de eerste keer 1000 exemplaren, de tweede keer 1250 exemplaren per bibliotheek) en affiches naar alle openbare bibliotheken werden gestuurd. In september werd een gadget met het logo en de website van de vertrouwenscentra bij het jongerentijdschrift 'Joepie' gevoegd, samen met redactionele aandacht voor het onderwerp kindermishandeling. Ook in het tijdschrift 'Klasse' werden advertenties geplaatst en verscheen een artikel over kindermishandeling.

Ten slotte was er ook de 'broodzakkenactie'. 500 000 broodzakken met het logo en informatie over de vertrouwenscentra werden verspreid bij bakkers in Vlaanderen.

Voor deze campagne hebben de vertrouwenscentra kindermishandeling en de medewerkers van Kind en Gezin intensief samengewerkt met het communicatiebureau Mosquito. De campagne is niet onopgemerkt voorbijgegaan. Uit de evaluatie blijkt dat 70,4% van de bevolking de tv-spot minstens één keer gezien heeft.

Persberichten, persconferenties

In 2005 werd Kind en Gezin ongeveer 1200 keer vermeld in kranten en tijdschriften. Ook de nieuwsredacties van radio en tv hadden regelmatig belangstelling voor de informatie verstrekt door Kind en Gezin. Er werden 9 persberichten opgemaakt, waarvan er 5 werden verspreid naar aanleiding van een persconferentie. De actualiteit waarmee de organisatie geconfronteerd werd, zowel positief (bv. Triple P) als negatief (bv. kindermishandeling, incidenten in de kinderopvang, enz.), werd nauwlettend opgevolgd door de pers.

Beurzen

Kind en Gezin was in 2005 aanwezig op 4 'babybeurzen', namelijk in Hasselt, Antwerpen, Gent en Brussel. Door deel te nemen aan deze beurzen kan Kind en Gezin aanstaande en jonge ouders informeren over haar dienstverlening. Op deze beurzen werden in totaal 1643 informatiepakketten in verband met zwangerschap aangevraagd. De stand van Kind en Gezin was ook te bezichtigen op een 6-tal regionale beurzen en op de VL0D-beurs (Vlaamse Onderwijsdagen) in Gent.

3.2 INTERNE COMMUNICATIE

Het consultingbureau InSites ondersteunde de cel Marketing en Communicatie in 2005 bij de volledige uitbouw van het intranet voor de lancering begin 2006.

Het idee om het huisbezoekenspel, het borstvoedingsspel en het kennismakingspel te integreren, kreeg in 2005 vorm. Onder de noemer 'KWISTA!' kunnen (nieuwe) regioteamleden en andere medewerkers van Kind en Gezin op een ludieke manier kennis en vaardigheden oefenen.

4. PROJECT TELEFONISCHE DIENSTVERLENING

Met dit project wil Kind en Gezin de dienstverlening beter bereikbaar maken via één centraal oproepnummer en uitbouwen tot een volwaardig kanaal van dienstverlening. Het is de bedoeling te komen tot een eenduidig beeld van Kind en Gezin, om zo de kwaliteit en de effectiviteit van de service te verhogen. Op deze manier krijgen regioteamleden meer ruimte om met hun eigenlijke kernopdrachten, de adviesverlening aan zwangeren en jonge ouders, bezig te zijn.

Eerst werd het gedeelte kinderopvang in deze opzet uitgewerkt. Dat was in oktober 2003. Vervolgens, in november 2004, werd een proefproject opgezet voor het luik preventieve gezinsondersteuning in de provincie West-Vlaanderen. Bij de uitwerking van het project werd de telefonische dienstverlening aangevuld met e-mailafhandeling via één enkel mailadres, namelijk info@kindengezin.be. In de West-Vlaamse regiohuizen is er geen 'telefonische permanentie' meer elke voormiddag van de week, enkel nog een beperkte dagelijkse aanwezigheid van een regioverpleegkundige voor briefing en werkorganisatie.

Voor de organisatie van deze telefonische dienstverlening via één oproepnummer is Kind en Gezin een samenwerkings-overeenkomst aangegaan met de Vlaamse Infolijn.

Kind en Gezin beschikt over een eigen oproepnummer, maar maakt gebruik van hetzelfde technisch platform waarmee alle clusters binnen het Contactcenter Vlaamse Infolijn werken (CCVI). Hiervoor doet de Vlaamse Infolijn een beroep op de firma Sitel.

Voor elke oproep, of het nu een vraag om informatie is, het regelen van een afspraak in een consultatiebureau of het zoeken naar een kinderopvangadres, telefonisch of per mail, wordt automatisch een dossier aangemaakt. Op basis van deze registraties wordt de dagelijkse uitwisseling met de regio georganiseerd. De geregistreerde gegevens bevatten ook waardevolle informatie voor de beleidsafdelingen en voor het algemeen management van de instelling. Welke vragen stellen de jonge gezinnen? Wat verwachten zij van de Kind en Gezin-dienstverlening?

Eind 2005 werd het proefproject voor het luik preventieve gezinsondersteuning in de provincie West-Vlaanderen geëvalueerd. De evaluatie van de resultaten, met name de cijfergegevens, de tevredenheid van de cliënten en de appreciatie van de regioteamleden en organiserende besturen, was positief. Een uitbreiding naar de provincies Antwerpen en Limburg in 2006 werd voorgesteld en goedgekeurd.

6. SOCIAAL VERSLAG

1. PERSONEELSOPBOUW

Op 31 december 2005 telt Kind en Gezin 1385 personeelsleden. Uit tabel 6.1 blijkt dat het grootste gedeelte van de personeelsleden (793 / 57,3%) van Kind en Gezin statutair is en dat 42,7% van de personeelsleden niet statutair is. In het cijfer van de niet-statutairen zijn ook de contractuelen opgenomen die een personeelslid vervangen dat met loopbaanonderbreking is.

Ten opzichte van 2004 is er een afname van het aantal personeelsleden. In 2004 werkten er 1406 personen bij Kind en Gezin, momenteel zijn er 21 personeelsleden minder.

Het aantal statutaire betrekkingen is met 13 gedaald. Het aantal niet-statutairen kende een toename met 2 personen in

vergelijking met het voorgaande jaar. Uit tabel 6.1 blijkt dat 111 personen werken voor een uitzonderlijke en tijdelijke behoefte. Dit is een daling met 27 personeelsleden ten opzichte van 2004.

Op 31 december 2005 vertegenwoordigen de 1385 personeelsleden van Kind en Gezin 1025,6 voltijdse equivalenten.

De 701 regioverpleegkundigen, die in de verschillende provincies de gezinnen met jonge kinderen begeleiden, vormen 50,6% van het totale aantal personeelsleden. In vergelijking met 2004 werkten er 2 regioverpleegkundigen meer in 2005.

Dit grote aantal verpleegkundigen verklaart het overwicht in aantal van de personeelsleden in niveau B.

Personeelsbestand

	Statutair		Niet-statutair			Totaal	
		Blokkering kader ⁽¹⁾	Bijzondere en specifieke betrekkingen	Uitzonderlijke en tijdelijke behoeften	Vervanging deeltijdsen en loopbaan onderbrekers	Totaal	
Niveau A	93	3	9	14	54	80	173
Niveau B	548	0	1	23	280	304	852
<i>Regio-verpleegkundigen</i>	446	0	0	18	237	255	701
Niveau C	62	8	36	10	24	78	140
Niveau D/E	90	10	49	64	7	130	220
Totaal	793	21	95	111	365	592	1 385

6.1 Personeels-bestand van Kind en Gezin op 31 december 2005

(1) Onder de categorie "Blokkering kader" vallen de niet-statutaire personeelsleden die op basis van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 januari 1996 houdende vaststelling van de personeelsformatie van Kind en Gezin, een plaats op deze personeelsformatie blokkeren

2. LEEFTIJD EN GESLACHT

Zoals zichtbaar in grafiek 6.2 bevindt het grootste aandeel van het personeel, 452 personen, zich in de leeftijdsklasse van 40 tot en met 49 jaar. Dit is 32,6% van het totale aantal werknemers. Een grote groep van medewerkers bij Kind en Gezin bestaat uit personen van 30 tot en met 39 jaar. Deze groep omvat 378 personeelsleden of 27,3% van het personeelsbestand. De jongste klasse, vanaf 20 tot en met 29, vormt met 231 personeels-

leden de kleinste bijdrage aan het personeelsbestand. In 2005 zijn 2 personen jonger dan 20 in dienst bij Kind en Gezin. In 2004 was er nog niemand jonger dan 20 in dienst. Het aantal personen van 50 tot en met 59 is in vergelijking met vorig jaar met 21 gestegen. Er werken 9 personen boven de 60 bij Kind en Gezin. De gemiddelde leeftijd van de mannen is 43 jaar. Bij de vrouwen ligt dit cijfer iets lager, namelijk 41 jaar.

Leeftijd en geslacht

	Mannen	Vrouwen	Totaal
< 20	0	2	2
20-29	14	217	231
30-39	33	345	378
40-49	42	410	452
50-59	37	276	313
≥ 60	1	8	9
Totaal	127	1 258	1 385

6.2 Personeelsbestand volgens de leeftijdsklasse en het geslacht

3. OVERWEGEND VROUWELIJK PERSONEEL

Uit tabel 6.3, die het personeelsbestand weergeeft volgens geslacht, statuut en niveau, blijkt dat het personeel van Kind en Gezin een overwegend vrouwelijke samenstelling heeft (90,8%). In elk niveau en in elk statuut zijn er meer vrouwen dan mannen. Alleen in niveau B zijn er meer vrouwen statutair dan niet-statutair. In totaal zijn er in verhouding meer mannen statutair dan vrouwen.

Wat de man-vrouwverhoudingen betreft, kan er worden opgemerkt dat het aantal mannen met 4 is toegenomen en het aantal vrouwen met 27 is gedaald. In percentage is het aantal vrouwen (90,8%) afgenomen met 0,5% in vergelijking met 2004. Wat opvalt is dat het grootste aandeel mannen werkt in niveau A. Dit is niet het geval bij de vrouwen.

	Statutairen		Niet-statutairen		Totaal	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Niveau A	32	61	13	67	45	128
Niveau B	27	521	10	294	37	815
Niveau C	11	51	11	67	22	118
Niveau D	13	77	10	120	23	197
Totaal	83	710	44	548	127	1 258

6.3 Personeelsbestand volgens geslacht, statuut en niveau

4. DIVERSITEIT IN DE ARBEIDSVERDELING

Kind en Gezin staat positief tegenover vragen van personeelsleden om deeltijds te werken of om hun loopbaan tijdelijk te onderbreken. Dit helpt de medewerkers om hun werksituatie zo goed mogelijk te combineren met hun gezinssituatie. Deze vorm van *gezinsvriendelijke flexibiliteit* heeft naast arbeidsherverdelende effecten echter ook belangrijke organisatorische en kostenverhogende effecten. Kind en Gezin telt 1 deeltijds werkend personeelslid meer dan het aantal voltijds werkende personeelsleden. Op een totaal van 1385 personeelsleden zijn er 646 personeelsleden (46,6%) die voltijds

werken en 647 (46,7%) die deeltijds werken. Voor het eerst is het aantal voltijds werkende personeelsleden vrijwel gelijk aan het aantal deeltijds werkenden. Het aantal deeltijds werkenden is gestegen met 8 (+1,3%). Het aantal voltijdse personeelsleden is gedaald met 16 (-0,6%). 52 personeelsleden maken gebruik van een of andere vorm van langdurige afwezigheid; het percentage is gestegen met 0,1% in vergelijking met vorig jaar. 40 personeelsleden (2,9%) zijn met voltijdse loopbaanonderbreking, tegenover 49 (3,5%) vorig jaar.

Personeelsbestand: prestaties

	Voltijdse prestaties		Deeltijdse prestaties ⁽¹⁾		Langdurig afwezig ⁽²⁾		Loopbaanonderbreking ⁽³⁾		Totaal personeelsbestand	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Niveau A	124	71,7	36	20,8	11	6,4	2	1,2	173	100,0
Niveau B	337	39,6	456	53,5	31	3,6	28	3,3	852	100,0
Niveau C	83	59,3	50	35,7	4	2,9	3	2,1	140	100,0
Niveau D/E	102	46,4	105	47,7	6	2,7	7	3,2	220	100,0
Totaal	646	46,6	647	46,7	52	3,8	40	2,9	1 385	100,0

6.4 Overzicht van het aantal presterende en langdurig afwezige personeelsleden bij Kind en Gezin op 31 december 2005

(1) Deeltijdse prestaties zijn het verlof voor deeltijds werk, het verlof voor halftijdse loopbaanonderbreking en deeltijdse contracten

(2) Langdurig afwezig zijn personeelsleden met ouderschapsverlof, met gecontingenteerd verlof voor één jaar, met gecontingenteerd verlof voor een stage of proefperiode, met detachering, met verlof voor opdracht of met verlof voorafgaand aan de pensionering

(3) Onder de categorie Loopbaanonderbreking vallen de personeelsleden met voltijdse loopbaanonderbreking. De personeelsleden met deeltijdse loopbaanonderbreking zijn opgenomen bij de deeltijdse prestaties

5. FOCUS OP DE REGIOVERPLEEGKUNDIGE

Kind en Gezin heeft 701 regioverpleegkundigen in dienst (31 december 2005). Dit zijn 2 personeelsleden meer dan vorig jaar.

In tabel 6.5 stellen we de groep regioverpleegkundigen gedetailleerd voor volgens de provincie waar ze werken en volgens de aard van hun prestaties.

59,6% van de regioverpleegkundigen werkt deeltijds. Er werken 6 personen meer deeltijds dan vorig jaar. Het percentage deeltijds werkenden is met 0,7% gestegen. In elke provinciale afdeling zijn er nog steeds meer deeltijds dan voltijds werkenden. Het percentage regiover-

pleegkundigen dat voltijds werkt (35,7%), is met 2,4% gestegen.

Het aantal personen dat afwezig is, langdurig afwezig en personen met voltijdse loopbaanonderbreking samen, is met 0,8% gedaald.

De 701 regioverpleegkundigen vertegenwoordigen een equivalent van 488,2 voltijdbanen. In 2004 waren er 488,9 voltijdbanen op een totaal van 699 regioverpleegkundigen. Met 2 verpleegkundigen meer worden er 0,7 voltijdbanen minder ingevuld. Dit kan verklaard worden door de toename van het aantal deeltijdse prestaties.

Regioverpleegkundigen: prestaties

	Voltijdse prestaties		Deeltijdse prestaties ⁽¹⁾		Langdurig afwezig ⁽²⁾		Loopbaanonderbreking ⁽³⁾		Totaal aantal regioverpleegkundigen	Equivalent in voltijdse prestaties
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%		
Antwerpen	83	39,7	117	56,0	5	2,4	9	4,3	209 (100,0)	144,6
Vlaams-Brabant en Brussel	33	35,1	55	58,5	3	3,2	5	5,3	94 (100,0)	90,2
Limburg	49	32,9	95	63,8	6	4,0	1	0,7	149 (100,0)	63,7
Oost-Vlaanderen	47	36,7	74	57,8	4	3,1	6	4,7	128 (100,0)	106,3
West-Vlaanderen	38	31,4	77	63,6	5	4,1	5	4,1	121 (100,0)	83,4
Totaal	250	35,7	418	59,6	23	3,3	26	3,7	701 (100,0)	488,2

6.5 Overzicht van het aantal regioverpleegkundigen volgens de provincie waar ze werken en volgens de aard van de prestaties op 31 december 2005

(1) Deeltijdse prestaties zijn het verlof voor deeltijds werk, het verlof voor halftijdse loopbaanonderbreking en deeltijdse contracten

(2) Langdurig afwezig zijn personeelsleden met ouderschapsverlof, met gecontingenteerd verlof voor één jaar, met gecontingenteerd verlof voor een stage of proefperiode, met detachering of met verlof voorafgaand aan de pensionering

(3) Onder de categorie Loopbaanonderbreking vallen de personeelsleden met voltijdse loopbaanonderbreking. De personeelsleden met deeltijdse loopbaanonderbreking zijn opgenomen bij de deeltijdse prestaties

6. VORMING EN ONTWIKKELING

In 2005 was de vormingsparticipatie in Kind en Gezin opnieuw hoog. Het aantal gevolgde vormingsdagen steeg in vergelijking met 2004 (van 5182 dagen naar 5234 dagen). Het deelnemerspercentage steeg evenzeer van 75,8% naar 80,4%. En dit voor het derde jaar op rij. Dit betekent dat slechts 19,6% van de personeelsleden in 2005 geen formele opleiding volgde. Daartegenover staat echter een belangrijke daling van het gemiddelde aantal

vormingsdagen per personeelslid (van 4,8 dagen naar 3,9 dagen). De daling, met ruim een derde (van 4,7 dagen naar 3,0 dagen), is erg opvallend voor de niet-regioteamleden. De budgetingreep in 2005 heeft waarschijnlijk meer gevolgen gehad voor de vorming van deze personeelsgroep. De kostprijs voor opleidingen die aansluiten bij hun functie is hoger, zowel op de externe markt als in het aanbod van de K&G-Academie.

Vormingsdagen

	2004	2005
Aantal dagen		
Regiopersoneelsleden	3 740,0	3 535,0
Andere personeelsleden	1 442,0	1 699,0
Totaal	5 182,0	5 234,0
Gemiddeld aantal dagen		
Per regiopersoneelslid	4,9	4,3
Andere personeelsleden	4,7	3,0
Alle personeelsleden	4,8	3,9
Aantal deelnemers aan een of meerdere opleidingen	1 066,0	1 114,0
% personeelsleden dat deelnam aan een of meerdere opleidingen	75,8	80,4

6.6 Overzicht van de vormingsdagen

7. SOCIALE DIENST

De Sociale Dienst heeft een uitgebreid dienstenaanbod om de personeelsleden en gepensioneerden te ondersteunen in hun welbevinden en betrokkenheid op het werk. De klemtoon ligt op het versterken van het gevoel van eigenwaarde. Door de individuele dienstverlening worden de collega's persoonlijk benaderd met respect voor hun eigenheid en hun mogelijkheden. Daarnaast kan het collectieve aanbod ervoor zorgen dat voor iedereen de kwaliteit van het leven versterkt en het werken aangenamer wordt.

Op financieel vlak ligt het netto-uitgavensaldo in 2005 beduidend lager dan in 2004, nl. ca. 0,75 miljoen euro. In 2005 bedroeg dat saldo ca. 0,235 miljoen euro. Vele uitgaven zijn gedaald. Zo zijn de uitgaven voor extra reiskosten en vakantiecampen en -pleinen flink gedaald. Ook de vaccinatiekosten zijn gedaald. De werkingsuitgaven (onder meer de te betalen organisatiekosten voor de pensioencursus 2005) zijn ook flink naar omlaag gegaan.

Hier ligt de oorzaak bij het feit dat er minder deelnemers waren dan andere jaren. De financiële tegemoetkomingen zijn bijna gelijk gebleven op een hoog niveau. Er werden minder sociale voorschotten toegekend.

De ontvangsten zijn evenredig met de uitgaven gedaald. Hierin zitten een aantal terugbetalingen van andere Vlaamse openbare instellingen voor de pensioencursus 2004.

Door zijn werking en zijn respect voor 'gelijke kansen' draagt de Sociale Dienst bij tot de kracht en de dienstverlening van de instelling. De Sociale Dienst biedt immers aan iedereen de kans om opnieuw stabiliteit in werk en persoonlijk leven te vinden. De Sociale Dienst werkt zeer discreet en daardoor met een lage toegangsdrempel. Om deze reden wordt de aard van het werk niet altijd gecommuniceerd. Dat het werk van de Sociale Dienst daardoor misschien wat onbekend is, maakt het daarom niet minder benut en noodzakelijk.

8. AANDACHTSPUNTEN IN HET PERSONEELSBELEID

8.1 ACTIEPLAN AUDIT SALARISADMINISTRATIE EN DOSSIERBEHEER

In 2004 voerde de afdeling Interne Audit & Inspectie een doorlichting uit van de salarisadministratie en het dossierbeheer personeel.

De dienst HRM maakte nadien een actieplan op waarin de aanbevelingen omgezet werden in concrete acties, geclusterd in 6 projecten.

Het actieplan bestaat uit 6 projecten die voortvloeiden uit een clustering van de 27 aanbevelingen:

- HR-kader cel Personeel;
- Veiligheid en integriteit personeelsgegevens;
- Verantwoordelijkheden personeelsfuncties;
- Optimalisatie SAP-HR;
- Procedurehandboek;
- Intranet personeel.

HRM koos voor een projectmatige aanpak waarbij verschillende actoren (dossierbeheerders personeel, provinciale staf-medewerkers HR, Algemene Diensten, ICT en medewerkers HRM) betrokken werden.

HR-kader cel Personeel

Dit project werd opgezet naar aanleiding van de vraag naar een algemeen opleidingstraject voor dossierbeheerders personeel. Daarenboven was er ook vraag naar een duidelijke schriftelijke back-upregeling bij afwezigheden.

Een gestandaardiseerd functieprofiel dossierbeheerder personeel werd opge maakt, waaruit ook een rekruterings- en selectiebeleid en een standaardevaluatiejabloon voortvloeide.

Verder werd er een algemeen opleidings-traject ontworpen, werden de communicatiekanalen geanalyseerd en geoptimaliseerd en er werd een kader gecreëerd voor tijdelijke vervangingen.

Veiligheid en integriteit personeelsgegevens

De volgende punten werden verder geoptimaliseerd:

- de vertrouwelijke behandeling van personeelsdossiers, onder meer door het opmaken van een deontologische code;
- de volledigheid van personeelsdossiers;
- het gebruik van de Kind en Gezin-personeelsbadge.

Verantwoordelijkheden personeelsfuncties

De verantwoordelijkheden van de verschillende personeelsfuncties op het domein van human resources en personeelsadministratie zijn duidelijk vastgelegd.

Optimalisatie SAP-HR

Er zijn maatregelen getroffen om de functionaliteit van het personeelsbeheersysteem SAP maximaal te benutten. Het gaat hier bijvoorbeeld om de verfijning van de organisatiestructuur en de overzichtelijkheid van de lijsten van afwezigheid wegens ziekte.

Procedures personeel

De procedures zijn opgemaakt met het oog op een nog kwaliteitsvollere dienstverlening aan interne klanten en een meer efficiënte en uniforme taakuitvoering.

Er werden procedures opgemaakt die een antwoord bieden op een aantal hiaten die werden opgemerkt door de audit, zoals bijvoorbeeld de procedure in verband met loopbaanonderbreking.

Inmiddels zijn deze procedures geïmplementeerd. Bovendien zijn alle bijbehorende documenten en instrumenten geoptimaliseerd en elektronisch beschikbaar gesteld voor het personeel. Het resultaat is dat personeelsmateries in alle provinciale en centrale afdelingen op uniforme wijze worden behandeld. HRM heeft naast het in kaart brengen van de processen die aanbevolen werden door de audit, ook andere eenvormige procedures opgemaakt (toelagen, verloven, arbeidsongevallen, ongevallen wagen, ...).

Intranet

De audit vestigde nogmaals de aandacht op het belang van de beschikbaarheid van informatie en documentatie en beval aan om de informatie voor het personeel te structureren en te bundelen in functie van de bruikbaarheid.

De algemene aanbeveling over het belang van de beschikbaarheid van informatie en documentatie gaf ook de aanzet tot de implementatie van het intranet. De intranetstructuur voor personeelszaken werd opgemaakt en vervolgens werden heel wat teksten en documenten vertaald in de communicatiestijl van het intranet (meer bepaald I-mapping).

7. FINANCIËEL VERSLAG

1. BEGROTINGSEVOLUTIE IN 2005

Zoals voor elk begrotingsjaar werden ook voor 2005 een initiële begroting en een begrotingscontrole goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Conform het besluit betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen, werd de begroting aan inkomsten- en uitgavenzijde ingedeeld op basis van de ESR95-structuur.

1.1 INITIËLE BEGROTING EN BEGROTINGSCONTROLE: EVOLUTIE VAN DE DOTATIE

De kredieten die Kind en Gezin ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap worden ondergebracht in 4 basisallocaties:

- dotatie aan Kind en Gezin;
- dotatie aan Kind en Gezin gefinancierd met de netto-opbrengsten van de Nationale Loterij;
- dotatie aan Kind en Gezin voor de financiering van de toelagen voor aankoop, bouw, verbouwing, uitbreiding en uitrusting van crèches;
- vastleggingsmachtigingen aan Kind en Gezin.

1.1.1 DOTATIE AAN KIND EN GEZIN

De dotatie die aan Kind en Gezin werd toegewezen in 2004 (261,3 mio EUR) werd doorgetrokken in 2005 voor de financiering van de ontplooiende activiteiten bij constant beleid.

Naar aanleiding van de initiële begroting 2005 werd de dotatie verder aangevuld met 6,8 mio EUR. Zoals hierna verder gedetailleerd, is deze stijging het gevolg enerzijds van het goedkeuren door de Vlaamse overheid van ingediende voorstellen en anderzijds van het opleggen door de Vlaamse overheid van een aantal besparingsmaatregelen.

De volgende ingediende voorstellen werden door de Vlaamse overheid naar aanleiding van de initiële begroting 2005 goedgekeurd:

- 5,1 mio EUR voor het opvangen van de financiële gevolgen van de indexering van de loon- en werkingskosten.
- 0,4 mio EUR ter financiering van de meerkost naar aanleiding van de 1% loonsverhoging voor personeelsleden van niveau A en niveau B. Ter uitvoering van het intersectoraal akkoord 2001-2002 werd met ingang van 1 december 2004 een loonsverhoging met 1% toegekend aan deze personeelsleden.
- 0,1 mio EUR ter financiering van de meerkost naar aanleiding van het optrekken van de eindejaarstoelage. Ter uitvoering van het sectoraal akkoord afgesloten met de vakbonden in sectorcomité XVIII, werd de eindejaarstoelage vanaf december 2004 verhoogd met 5, 4 of 3% van het maandloon van november.
- 0,2 mio EUR ter financiering van de bijkomende directiefuncties als gevolg van fusionerende kinderdagverblijven. Fusies van kinderdagverblijven hadden onder meer tot gevolg dat meer kinderdagverblijven in aanmerking kwamen voor de subsidiëring van een directiefunctie.
- 0,5 mio EUR ter financiering van de stijgende gemiddelde leeftijd van het personeel in kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen. Binnen de sector van de kinderdagopvang is het subsidiebedrag waarop een voorziening recht heeft onder andere afhankelijk van de gemiddelde leeftijd van het personeel van de betrokken voorziening.
- 2,0 mio EUR ter financiering van het verschil in stijgingsritme tussen enerzijds de subsidiëringuitgaven van de kinderdagverblijven en de diensten voor opvanggezinnen en anderzijds de financieringsbronnen ervan.

De subsidiëringsuitgaven die Kind en Gezin uitkeert aan de kinderdagverblijven en de diensten voor opvanggezinnen worden enerzijds gefinancierd door een gedeelte van de dotatie en anderzijds door de ouderbijdragen.

De indexering van de subsidiëringsuitgaven aan de kinderdagverblijven en de diensten voor opvanggezinnen kent een ander mechanisme dan dat van de dotatie. Concreet heeft dit tot gevolg dat de indexering van de dotatie kleiner is dan die van de subsidiëringsuitgaven of, met andere woorden, dat er wat de subsidiëringsuitgaven betreft een financieringstekort ontstaat.

Dit financieringstekort wordt nog aangescherpt door de evolutie van de ouderbijdrage. De ouderbijdrage ondergaat slechts onrechtstreeks de invloed van de index. Bovendien wordt de ouderbijdrage ook beïnvloed door het inkomen van de individuele gebruiker van de gesubsidieerde opvang, alsook door de samenstelling van de gebruikersgroep van deze gesubsidieerde opvang. Alle elementen samen zorgen ervoor dat ook de evolutie van de gemiddelde ouderbijdrage achterloopt op de stijging van de subsidiëringsuitgaven ten gevolge van de index. Dit bedrag werd als een eenmalig bijkrediet voor 2005 toegekend.

- 0,2 mio EUR ter financiering van de verhoogde subsidie voor initiatieven voor buitenschoolse opvang in het kader van de regelgeving met betrekking tot achtergestelde gebieden. In het ministerieel besluit van 9 juli 2001 houdende de voorwaarden inzake subsidiëring van initiatieven voor buitenschoolse opvang staat dat de in het besluit vermelde subsidiebedragen verhoogd worden voor die vestigingsplaatsen waarbij minstens 50% van de ingeschreven kinderen uit een achtergesteld gebied in Vlaanderen of Brussel komt.
- 0,1 mio EUR ter financiering van de weddedrift in de vertrouwenscentra kindermishandeling.
- 0,3 mio EUR ter recuperatie van een overdracht van de dotatie in 2004 vanuit Kind en Gezin naar andere

programma's binnen het domein 'Gezin en Maatschappelijk Welzijn'.

Naast deze toegekende middelen werd er bij de initiële begroting 2005 door de Vlaamse overheid aan Kind en Gezin een besparing van 2,1 mio EUR opgelegd. Deze besparing werd als volgt gerealiseerd:

- Een eenmalige besparing van 0,8 mio EUR door het optreden van een vertraging bij de realisatie van de principiële akkoorden binnen de kinderopvang.
  - Een recurrente besparing van 1,0 mio EUR als gevolg van het niet langer opschorten van de herleidingsmaatregel vanaf begin 2005. In het besluit van de Vlaamse Regering van 23 februari 2001 houdende de voorwaarden inzake erkenning en subsidiëring van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen is opgenomen dat de subsidiëring van de diensten voor opvanggezinnen wordt herleid indien het minimumaantal aan te sluiten opvanggezinnen niet wordt gehaald. Zowel in 2003 als in 2004 werd deze herleiding telkens opgeschort. Een dergelijke opschorting wordt vanaf 2005 niet meer doorgevoerd.
  - Een recurrente besparing van 0,2 mio EUR op de werkingskosten van Kind en Gezin.
- Na de initiële begroting 2005 bedroeg de dotatie aan Kind en Gezin aldus 268,0 mio EUR.

De begrotingscontrole 2005 had tot gevolg dat de dotatie die aan Kind en Gezin werd toegekend, verhoogd werd tot 269,1 mio EUR. Deze nettotoename van de dotatie met 1,1 mio EUR is opnieuw het resultaat enerzijds van bijkomende door de Vlaamse overheid toegekende middelen en anderzijds van een opgelegde besparingsmaatregel.

- 1,5 mio EUR werd toegekend ter financiering van de verwachte wederinhuringskosten verbonden aan de 'sale and rent back'-operatie waaraan de administratieve zetel van Kind en Gezin in 2004 onderworpen werd.
- 0,4 mio EUR werd als recurrente besparing opgelegd in het kader van de wervingsstop.

Na de begrotingscontrole werden ook een aantal provisionele kredieten overgeheveld naar deze basisallocatie, waardoor de dotatie uiteindelijk verhoogde tot 287,6 mio EUR. Meer bepaald gaat het hier over de volgende middelen, die samen een bedrag van 18,5 mio EUR vertegenwoordigen:

- bijkomende recurrente middelen toegekend in het kader van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2003-2004: 5,3 mio EUR, zijnde:
  - uitbreiding buitenschoolse opvang (plaatsen): 3,1 mio EUR;
  - flexibilisering opvang: 2,2 mio EUR;
- bijkomende recurrente middelen toegekend in het kader van de Ondernemingsconferentie: 4,0 mio EUR, zijnde:
  - nieuwe initiatieven binnen de kinderopvang: 2,5 mio EUR;
  - buurt- en nabijheidsdiensten: 1,5 mio EUR;
- bijkomende recurrente middelen toegekend in het kader van het Vlaams intersectoraal akkoord 2001-2005: 8,0 mio EUR;
- bijkomende middelen toegekend naar aanleiding van de spilindexoverschrijving in 2005: 1,2 mio EUR.

1.1.2 DOTATIE AAN KIND EN GEZIN GEFINANCIËRD MET DE NETTO-OPBRENGSTEN VAN DE NATIONALE LOTERIJ

Sinds 2002 wordt de toelage gefinancierd met de netto-opbrengsten van de Nationale Loterij, toegekend en uitgekeerd door de Vlaamse Gemeenschap. Voor 2005 werd een dotatie van 0,6 mio EUR ontvangen. Met deze toelage worden een aantal innoverende projecten (deels) gefinancierd. Het gaat meer bepaald om projecten die werken rond kansarmoede, de integratie van risicogroepen en het verantwoord inspelen op bijzondere leefsituaties die voor de besteding van de jaarlijkse dotatie in aanmerking komen.

1.1.3 DOTATIE AAN KIND EN GEZIN VOOR DE FINANCIËRING VAN DE TOELAGEN VOOR AANKOOP, BOUW, VERBOUWING, UITBREIDING EN UITRUSTING VAN CRÈCHES ('VIPA-INVESTERINGSDOTATIE')

De grootte van de VIPA-investeringsdotatie wordt bepaald door of is het gevolg van de vastleggingsmachtiging uit het verleden. Aan de hand van de vastleggingsmachtigingen die in de loop van de voorbije jaren aan de kinderopvangvoorzieningen werden toegewezen, werd voor 2005 oorspronkelijk de benodigde VIPA-investeringsdotatie op 5,9 mio EUR geraamd. Dit bedrag werd naar aanleiding van de initiële begroting ook toegekend aan Kind en Gezin. Bij de begrotingscontrole werd, op basis van de op dat moment beschikbare gegevens, de raming van de benodigde VIPA-investeringsdotatie bijgesteld naar 6,9 mio EUR. De Vlaamse overheid kende naar aanleiding van de begrotingscontrole de bijkomend benodigde middelen ten bedrage van 1,0 mio EUR ook toe aan Kind en Gezin.

1.1.4 VASTLEGGINGSMACHTIGINGEN AAN KIND EN GEZIN

De 'Vastleggingsmachtigingen aan Kind en Gezin' voor 2005 bedroegen 5,9 mio EUR. Dit is een doortrekking van de vastleggingsmachtigingen zoals toegekend in 2004.

1.2 UITVOERING VAN DE BEGROTING

1.2.1 RESULTAAT

De uitvoering van de begroting werd in 2005 afgesloten met een overschot van 0,8 mio EUR.

Dit overschot dient ter financiering van:

- een nog te verwerken verlies uit het verleden ten bedrage van 0,3 mio EUR;
- personeelsuitgaven ten bedrage van 0,5 mio EUR die begrotingsmatig pas

in 2006 aangerekend worden. Deze personeelsuitgaven worden gemaakt in het kader van de publieke Sociale Maribel. In 2005 werden, in het kader van de publieke Sociale Maribel, door de RSZ al een aantal tegemoetkomingen gestort ter compensatie van de inzet van personeel door Kind en Gezin in het begrotingsjaar 2006. Het zijn precies deze compensaties die onderdeel uitmaken van het resultaat en die overgedragen worden naar het begrotingsjaar 2006.

1.2.2 ONTVANGSTEN IN 2005

Zes categorieën van ontvangsten financieren de uitgaven (zie tabel 7.2).

De inkomsten vanuit de sector overheid vormen met een totaal van 297,9 mio EUR de belangrijkste financieringsbron (75,7%). Onder deze categorie ressorteren:

- de dotaties zoals hierboven aangehaald (zie punt 1.1);
- de renteontvangsten van het Centraal Financieringsorgaan;
- de premies voor gesco's (gesubsidieerde contractuele personeelsleden);
- de tegemoetkoming van de RSZ met betrekking tot de tewerkstelling in het kader van de publieke Sociale Maribel;
- de premies van het Interdepartementaal Begrotingsfonds Brussel.

De functionele ontvangsten betreffen de ouderbijdragen uit de gesubsidieerde kinderopvangsector en de bijdragen voor adoptie. Voor 2005 bedroegen de totale bijdragen 90,4 mio EUR (een stijging met 10,7% ten opzichte van 2004) en vertegenwoordigen ze aldus een aandeel van 23% in het totaal van de ontvangsten. Deze sterke stijging van de ouderbijdragen is toe te schrijven aan de (onverwachte) evolutie van de ouderbijdragen in 2004. Immers, de eindafrekening van de ouderbijdragen voor 2004 (die pas in 2005 gebeurt) maakte duidelijk dat zowel de gemiddelde ouderbijdrage als het aantal opvangdagen een stuk hoger lag dan in 2003.

De derde bron van financiering is de opname van gelden uit het reservefonds. De Raad van Bestuur geeft een bestemming aan deze middelen. De middelen in het reservefonds kunnen dan ook alleen maar aangewend of opgenomen worden voor de eraan gegeven bestemming. In 2005 werden voor een bedrag van 3,2 mio EUR middelen uit het reservefonds aangewend.

In 2005 werd de resterende 1,4 mio EUR opgenomen uit de lening die werd aangegaan ter financiering van de verbouwwerken aan de Kind en Gezin-Academie. De opname van de lening is maar mogelijk naar rato van de vorderingen van de verbouwwerken. Deze verbouwwerken werden in 2005 voltooid. Net als de derde bron van financiering zijn ook deze middelen gerelateerd aan specifieke uitgaven.

De desinvesteringen, die een vijfde categorie van ontvangsten vertegenwoordigen, bedroegen in 2005 slechts 0,1 mio EUR en vertegenwoordigen dus slechts een heel beperkt deel van de ontvangsten in 2005. Deze ontvangsten zijn in 2005 volledig toe te schrijven aan de verkoop van afgeschreven hardware.

De zesde categorie van ontvangsten betreft de variaontvangsten. In 2005 vertegenwoordigden deze ontvangsten een bedrag van 0,7 mio EUR of een aandeel van 0,2% in het totaal van de ontvangsten. In deze categorie worden onder andere de recuperatie van kosten, de inkomsten uit sponsoring en de inkomsten uit de verkoop van folders ondergebracht.

1.2.3 UITGAVEN IN 2005

Net als de ontvangsten worden voor een goed overzicht ook de uitgaven onderverdeeld in een aantal categorieën.

De belangrijkste uitgavencategorie is die van de subsidiëring. In vergelijking met 2004 steeg het totale bedrag aan subsidiëringsuitgaven met 9,1% tot 318,9 mio EUR (81,2% van de totale

uitgaven). Binnen het beleidsveld kinderopvang werd 265,2 mio EUR aan subsidies uitbetaald, wat 67,5% van de totale uitgaven betekent. De niet geringe stijging ten opzichte van 2004 (+10,7%) is zowel terug te vinden in de kapitaaloverdrachten (de uitbetaalde VIPA-investeringsstoelagen) als in de inkomstenoverdrachten en heeft verschillende oorzaken. Wat de inkomstenoverdrachten betreft wordt de stijging met 10,4% door een aantal verschillende factoren verklaard. In eerste instantie is er de indexering van de subsidiebedragen die telkens per 1 januari van een nieuw kalenderjaar wordt doorgevoerd.

Vervolgens werd er, zoals hierboven al aangehaald, bij de afrekening van de subsidies voor 2004 (die pas in 2005 gebeurt) vastgesteld dat het aantal door de verschillende voorzieningen gepresteerde opvangdagen in 2004 een stuk hoger lag dan in 2003. De in 2005 uit te keren subsidiëringssaldi aan de sector voor de geleverde prestaties in 2004 waren dan ook een stuk hoger dan die welke in 2004 moesten worden uitgekeerd voor de in 2003 geleverde prestaties.

Daarnaast is de stijging ook deels toe te schrijven aan het op kruissnelheid komen van de initiatieven die gefinancierd worden met middelen toegekend in het kader van het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord en in het kader van de Ondernemingsconferentie. Meer bepaald werden deze middelen aangewend ter subsidiëring van de volgende initiatieven:

- bijkomende plaatsen binnen de kinderopvang en binnen de initiatieven voor buitenschoolse opvang;
- het aanbieden van flexibele opvang;
- buurt- en nabijheidsdiensten.

Ten slotte werden er binnen de sector van de kinderopvang in 2005 bijkomende middelen uitgekeerd als gevolg van de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-profitsector. Met dit akkoord werd een verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor het personeel binnen het paritair subcomité voor de gezondheidsinrichtingen en -diensten beoogd.

Wat de kapitaaloverdrachten betreft, zijn er in 2005 opnieuw heel wat meer aanvragen ingediend dan de voorbije jaren. Terwijl tot en met 2003 het bedrag aan VIPA-investeringsstoelagen systematisch lager lag dan de toegekende vastleggingen, is in 2004 een inhaalbeweging gestart die zich ook doorzet in 2005.

In 2005 werd binnen het beleidsveld preventieve gezinsondersteuning 53,7 mio EUR aan subsidies uitbetaald. Deze subsidies bedragen 13,7% van de totale uitgaven. De stijging van de uitgaven met 1,8% ten opzichte van 2004 is in hoofdzaak toe te schrijven aan een tweetal factoren. Een eerste deel van de stijging is te verklaren door de indexering van de subsidiebedragen die voor het overgrote deel van de sectoren wordt doorgevoerd op 1 januari van elk nieuw kalenderjaar. Daarnaast zijn er ook binnen deze sectoren in 2005 bijkomende middelen toegekend ter uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord. Het aantal door Kind en Gezin gesubsidieerde projecten via de middelen die zij ontvangt uit de netto-opbrengst van de Nationale Loterij werd in 2005 teruggebracht. Immers, sinds 2002 worden de middelen die Kind en Gezin ontvangt uit de netto-opbrengst van de Nationale Loterij gehalveerd. Ondanks

deze halvering konden de op dat moment bestaande projectovereenkomsten nog verder gefinancierd worden dankzij de overschotten die in het verleden op deze middelen werden gerealiseerd. Op lange termijn moet het aantal gesubsidieerde projecten evenwel in lijn gebracht worden met het (verminderde) bedrag waarop Kind en Gezin sinds 2002 maar een beroep kan doen. Dit effect komt dan ook tot uiting in 2005.

De totale uitgaven voor personen verbonden aan de instelling bedroegen 51,4 mio EUR. Dit vertegenwoordigt 13,1% van de totale uitgaven en stemt overeen met een toename van 7,1% tegenover 2004. De gestegen personeelsuitgaven zijn in eerste instantie het gevolg van een aantal automatiseringen die van toepassing zijn op de lonen en sociale lasten. Zo is er de automatische indexering van de lonen en sociale lasten bij een spilindexoverschrijding en de loonsverhogingen waarop personeelsleden recht hebben ingevolge de opgebouwde geldelijke anciënniteit en de opgebouwde functionele loopbaan.

Daarnaast zijn er in het verleden een aantal afspraken gemaakt die hun invloed hebben op de personeelsuitgaven.

Hieronder ressorteren de verhoging van de eindejaarstoelage en de loonsverhoging met 1% voor personeelsleden van niveau A en niveau B.

Ook het aandeel van de pensioenlast voor de statutaire personeelsleden werd in 2005 door de Administratie der Pensioenen opnieuw opgetrokken met 0,5%.

Ten slotte kon Kind en Gezin ook in 2005 nog bijkomende aanwervingen realiseren in het kader van de publieke Sociale Maribel.

De functioneringsuitgaven en de investeringen bedroegen samen 16,0 mio EUR, wat 4,1% van de totale uitgaven vertegenwoordigt en een stijging met 2,9% ten opzichte van 2004 betekent. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de te betalen huur voor de administratieve zetel van Kind en Gezin. Immers, dit gebouw werd in 2004 onderworpen aan een 'sale and rent back'-operatie. Hierdoor dient vanaf 2005 voor dit gebouw jaarlijks een huurprijs betaald te worden.

Dat de 'rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen' beduidend lager zijn dan in 2004 is het gevolg van de vervroegde aflossing in 2004 van één van de leningen.

Kind en Gezin spijsde in 2005 het reservefonds met een bedrag van 5,5 mio EUR. De gelden die in dit reservefonds worden opgenomen, krijgen bij opname door de Raad van Bestuur een welbepaalde bestemming.

2. STAND VAN ZAKEN OP 31 DECEMBER 2005

2.1 GECUMULEERD BUDGETTAIR RESULTAAT

2.1.1 GECUMULEERD RESULTAAT OP DE WERKINGSDOTATIE

Eind 2005 is er een overschot op de werkingsdotatie ten bedrage van 0,5 mio EUR. Zoals hierboven al aangehaald, dient dit overschot voor de financiering van personeelsuitgaven die zich in het begrotingsjaar 2006 situeren: personeelsuitgaven die gemaakt worden in het kader van de publieke Sociale Maribel.

2.1.2 GECUMULEERD RESULTAAT OP DE VIPA-INVESTERINGSDOTATIE

Eind 2005 is er een tekort noch een overschot op de VIPA-investeringsdotatie.

2.2 RESERVEFONDS

Eind 2005 beschikt Kind en Gezin over een reservefonds ten bedrage van 40,4 mio EUR. Dit zijn reserves met een bijzondere bestemming. Ze kunnen opgesplitst worden in twee groepen. Ten eerste zijn er de reserves 'Eigen Fondsen'. Als openbare instelling en ingevolge het oprichtingsdecreet heeft Kind en Gezin eigen bezit (roerend en onroerend) dat afzonderlijk wordt

beheerd. Verrichtingen op eigen middelen worden weliswaar binnen eenzelfde boekhouding geboekt, maar worden afzonderlijk gerapporteerd in de begroting en hebben geen invloed op uitgaven en ontvangsten met betrekking tot de uitvoering van de decretale opdrachten, tenzij de eigen middelen expliciet worden ingebracht in de begroting. De reserves 'Eigen Middelen' zijn in 2005 onveranderd gebleven en bedragen 25,3 mio EUR. Dit bedrag wordt in hoofdzaak gevormd door de opbrengst van de verkoop van de administratieve zetel van Kind en Gezin in 2004 (24,1 mio EUR).

Vervolgens zijn er ook de reserves op de werkingsdotatie van Kind en Gezin. Enerzijds werd deze reserve in 2005 aangewend ten bedrage van 3,2 mio EUR. Anderzijds werd deze reserve gespijsd ten bedrage van 5,5 mio EUR. Dit resulteerde dus in een nettotoename van 2,3 mio EUR. De Raad van Bestuur beslist over de bestemming van deze reserves. Deze bestemming moet wel passen in de opdrachten die decretaal aan Kind en Gezin zijn opgedragen of die haar door de Vlaamse Regering worden gegeven.

Begrotingsresultaat

in duizend EUR	2004	2005
Algemeen totaal inkomsten	386 023,98	393 697,10
Algemeen totaal uitgaven	387 658,61	392 902,05
Begrotingsresultaat	-1 634,63	795,05

7.1 Vergelijking begrotingsresultaat 2004-2005

in duizend EUR	2004	%	2005	%
A. Inkomsten vanuit de sector overheid				
Dotatie 'Kind en Gezin'	267 194,00		287 626,81	
Dotatie 'Nationale Loterij'	560,30		560,76	
Renteontvangsten	352,00		432,89	
Investeringsdotatie crèches (VIPA)	4 046,00		6 857,00	
Premies gesco's en EWE's	131,35		124,62	
Tegemoetkoming Sociale Maribel	1 890,93		2 103,12	
Premies Interdepartementaal	122,15		196,89	
Begrotingsfonds				
Totaal overheidsdotaties	274 296,73	71,1	297 902,10	75,7
B. Functionele ontvangsten				
Ouderbijdragen ontvangen door kinderdag- verblijven en door te storten aan Kind en Gezin	31 461,69		35 702,38	
Ouderbijdragen ontvangen door diensten voor opvanggezinnen en door te storten aan Kind en Gezin	50 255,04		54 716,31	
Ouderbijdragen ontvangen door diensten voor opvanggezinnen verbonden aan kinderdagverblijven en door te storten aan Kind en Gezin	0,00		0,00	
Bijdragen adoptie	8,30		13,41	
Totaal functionele ontvangsten	81 725,03	21,2	90 432,10	23,0
C. Reservefondsen				
Totaal reservefondsen	4 348,85	1,1	3 155,78	0,8
D. Opname lening				
Totaal opname lening	698,92	0,2	1 388,80	0,4
E. Desinvesteringen				
Verkoop bestaande gebouwen	24 150,70		0,00	
Verkoop overige materialen	38,23		136,10	
Totaal desinvesteringen	24 188,93	6,3	136,10	0,0
F. Varia				
Recuperatie van kosten en variaontvangsten	710,78		682,23	
Schenken en legaten	54,75		0,00	
Totaal varia	765,53	0,2	682,23	0,2
Algemeen totaal	386 023,98	100,0	393 697,10	100,0

7.2 Vergelijking van de ontvangsten 2004-2005

in duizend EUR	2004	%	2005	%
A. Uitgaven aan personen verbonden aan de instelling				
Personeelssalarissen incl. aanvullende pensioenen	46 181,03		49 466,25	
Representatie- en reiskosten	1 813,27		1 915,69	
Totaal A	47 994,30	12,4	51 381,94	13,1
B. Functioneringsuitgaven				
Huur gebouwen	795,83		2 195,90	
Huisvestingskosten	851,74		887,78	
Bureaunkosten	679,65		552,01	
IT-uitrusting en ondersteuning (excl. investeringen)	3 086,93		3 574,55	
Communicatie	1 611,74		1 232,02	
Betalingen aan derden voor geleverde prestaties	845,30		1 036,05	
Door derden ter beschikking gesteld personeel	2 839,49		2 660,19	
Leveringen aan voorzieningen en voor huisbezoeken	264,42		573,01	
Overige	1 119,49		968,29	
Totaal B	12 094,59	3,1	13 679,79	3,5
C. Subsidiëring				
Kinderopvang				
Investeringstoelagen kinderdagverblijven (incl. terugstorting aan de Vlaamse Gemeenschap)	5 680,63		6 857,00	
Kinderdagverblijven	128 140,11		144 856,37	
Diensten voor opvanggezinnen	88 649,14		95 177,60	
Diensten voor opvanggezinnen verbonden aan kinderdagverblijven	0,00		0,00	
Initiatieven buitenschoolse opvang	7 177,17		8 045,77	
Vorming kinderopvang	271,50		516,96	
Projecten kinderopvang	1 808,67		1 967,22	
Projecten Derde Arbeidscircuit	5 498,46		4 223,72	
Financiële ondersteuning mini-crèches	2 273,36		2 603,00	
Buurt- en nabijheidsdiensten	116,39		932,45	
Totaal Kinderopvang	239 615,44	61,8	265 180,09	67,5

in duizend EUR	2004	%	2005	%
Preventieve Gezinsondersteuning				
INLOOP-teams	1 007,17		1 312,02	
Consultatiebureaus, steunpunten	8 335,84		8 448,09	
Infovergaderingen 'Kind op komst'	34,96		33,61	
Medische zittingen in mini-crèches	4,13		2,58	
Prenatale consultatiebureaus	175,01		187,75	
Expertisecentra kraamzorg	553,10		547,70	
Vertrouwenscentra kindermishandeling	3 205,50		3 286,80	
Adoptie	1 239,27		1 322,97	
Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning	35 205,36		36 169,03	
Centra voor integrale gezinszorg	0,78		0,83	
Diensten voor private gezinsplaatsing	416,10		549,15	
Projecten bijzondere opvang en kansarmoede	2 314,97		1 508,38	
Kinderrechten	293,83		323,26	
Opvoedingsondersteuning	1,36		8,71	
Sociale bijdragen aan gezinnen	15,69		27,09	
<i>Totaal Preventieve Gezinsondersteuning</i>	52 803,06	13,6	53 727,96	13,7
Totaal C	292 418,50	75,4	318 908,06	81,2
D. Investerings en aankopen				
Vervoermateriaal	83,98		30,88	
Installaties, kantoormachines en uitrusting	164,73		70,88	
Meubilair	45,73		1,73	
Informatica: hardware en software	1 391,21		1 198,62	
Boeken	77,85		0,00	
Aankoop van bestaand gebouw	1 672,55		999,56	
Totaal D	3 436,05	0,9	2 301,67	0,6
E. Rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen				
Totaal E	3 136,09	0,8	1 143,35	0,3
F. Spijzing reservefonds				
Totaal F	28 579,09	7,4	5 487,25	1,4
Algemeen totaal	387 658,61	100,0	392 902,05	100,0

7.3 Vergelijking van de uitgaven naar bestemming 2004-2005